

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030

Wersja zmieniona, luty 2025 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	4
1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	5
1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym	5
1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym	10
2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie.....	15
2.1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	15
2.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze.....	16
2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej.....	17
2.2. Wynik diagnozy – sfera społeczna	21
2.3. Podsumowanie diagnozy	39
2.4. Wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji	40
3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	44
3.1. Obszary Rewitalizacji I Siemień – opis	44
3.2. Obszary Rewitalizacji II Glinny Stok – opis	47
3.3. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych....	50
3.4. Potencjały obszaru rewitalizacji i ich wzajemne powiązania	55
4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	58
5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji	59
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	75
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	78
7.1. Komplementarność przestrzenna	79
7.2. Komplementarność problemowa	79
7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	81
7.4. Komplementarność międzyokresowa.....	82
7.5 Komplementarność źródeł finansowania	85
8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji	87
8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania	87
8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji	89
8.3. Koszty zarządzania realizacją Programu.....	90

9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji.....	91
9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	91
9.2. Ewaluacja	95
9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR.....	96
9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	96
9.5. Aktualizacja GPR.....	97
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji.....	97
10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.....	98
10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji.....	102
11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	106
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	111
12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	111
12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	111
12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	111
12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	111
13. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	112
Spis tabel:	115
Spis map:	116

WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez działania kompleksowe (...) integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”.

Takimi zasadami kierowano się również opracowując Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień 2023-2030.

Program został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W rozdziale pierwszym opisano powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Część druga Programu ma charakter diagnostyczny i opiera się na streszczeniu sytuacji społecznej gminy, a także sytuacji w innych sferach wymienionych w ustawie. Następnie przeprowadzono szczegółową analizę sytuacji, pozwalającą na określenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji – poszczególne dane analizowano już na poziomie wyodrębnionych obszarów gminy objętych Obszarem Rewitalizacji.

Część trzecia ma charakter projektowy i odnosi się do kształtu procesu rewitalizacji w gminie. Przede wszystkim wskazano wizję obszarów rewitalizacji po przeprowadzeniu tego procesu, a także cele i kierunki działań.

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgłoszone przez podmioty z terenu gminy zostały uporządkowane w ramach dwóch list – przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających.

Następnie opisano mechanizmy zapewnienia komplementarności tych przedsięwzięć. Ostatnim elementem tej części był opis procesu partycypacji społecznej, który przeprowadzono na etapie opracowywania dokumentu, jak również zaproponowano możliwe formy włączania lokalnej społeczności na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Chodzi o utrzymanie zainteresowania mieszkańców realizowanymi przedsięwzięciami, bowiem bez współpracy z lokalną społecznością nie uda się osiągnąć pozytywnych efektów, zwłaszcza w wymiarze społecznym.

Ostatnia część dokumentu odnosi się do zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji. W sposób zbiorczy przedstawiono tu szacunkowe ramy finansowe zaproponowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, a także harmonogram ich realizacji. Następnie opisano system zarządzania realizacją Programu, monitoringu, oceny skuteczności oraz wprowadzania zmian do niniejszego dokumentu.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez **interesariuszy** (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **gospodarczych** (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ **środowiskowych** (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ✓ **przestrzenno-funkcjonalnych** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- ✓ **technicznych** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów),

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz pozostali mieszkańcy gminy,
- właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji,
- podmioty prowadzące na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki organizacyjne gminy Siemień,
- organy władzy publicznej,
- podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa,

oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, w tym:

- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie,
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw
- podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą. Po drugie, proces rewitalizacji powinien być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Gminny Program Rewitalizacji

- ✓ inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- ✓ Gminny Program Rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).

1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień 2023-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie

z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

- ✓ Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- ✓ Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
- ✓ Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
- ✓ Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
- ✓ Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
- ✓ Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
- ✓ Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu
- ✓ Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
- ✓ Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
- ✓ Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
- ✓ Cyfrowe państwo usługowe
- ✓ Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- ✓ Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Wyznaczone cele rewitalizacji dla Gminy Siemień wpisują się we wszystkie wyżej przytoczone cele. Prowadzą one do zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez określenie jego funkcji gospodarczej opartej na rozwijających się specjalizacjach, przy wykorzystaniu występujących lokalnych zasobach. Ponadto poprzez integrację działań, cele wpływają na zwiększenie spójności terytorialnej w układzie regionalnym i krajowym, w szczególności zapewniając możliwość trwałego rozwoju ekonomicznego na terenach marginalizowanych. Powyższe kompleksowe podejście do planowania rozwoju gminy oraz współpraca samorządów pozwoli na uzyskanie efektu synergii, polegającego na realizacji działań spójnych i służących osiągnięciu zamierzonych celów, określonych w niniejszym dokumencie.

2. Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną

Minimalizacja występowania zjawiska wykluczenia społecznego stanowi jedno z głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień 2023-2030. Celem przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wspieranie włączenia społecznego, integracji i aktywizacji oraz ograniczenie występowania problemów społecznych, w tym ubóstwa i bezrobocia uwzględniając zróżnicowane potencjały rozwojowe obszaru w zakresie: rolnictwa i przetwórstwa bazującego na posiadanych zasobach oraz turystyki. Jednocześnie w określonych celach rewitalizacji uwzględniono zrównoważone zarządzanie prowadzące do polepszenia

3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Cele i zadania:

Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:

- ✓ Wspieranie rozwoju alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
- ✓ Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
- ✓ Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- ✓ Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- ✓ Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
- ✓ Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów:
- ✓ Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- ✓ Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach
- ✓ Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
- ✓ Efektywność i sprawność państwa:
- ✓ Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
- ✓ Wzrost społecznego kapitału rozwoju

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 zakłada zapewnienie rozwoju poprzez wzmacnianie i wspieranie istniejącego kapitału oraz wykorzystywanie potencjałów obszaru rewitalizacji.

4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) jest dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. i jest on w pełni komplementarny do zapisów SOR w wymiarze terytorialnym. KSRR przewiduje realizację trzech głównych celów:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych.

W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023–2030 wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi:

- 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych;
- 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów;
- 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;
- 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym;
- 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym;

– 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

Samo opracowanie i wdrażanie zapisów GPR jest już spójne z założeniami KSRR 2030, w myśl celu 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. Rewitalizacja jako proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, wykorzystywana jest do zapewnienia spójności terytorialnej i wyrównywania szans obszarów borykających się z problemami rozwojowymi. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego oraz niwelowanie nierówności pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi częściami gminy w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cele operacyjne:

- ✓ Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- ✓ Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
- ✓ Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- ✓ Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cele operacyjne:

- ✓ Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
- ✓ Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
- ✓ Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
- ✓ Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- ✓ Rozwijanie kapitału ludzkiego
- ✓ Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
- ✓ Włączenie i integracja społeczna
- ✓ Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- ✓ Bezpieczeństwo publiczne
- ✓ Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Gmina Siemień znajduje się w MOF ośrodków subregionalnych Parczewa, w tym: część miejska gminy jako strefa zewnętrzna MOF.

Wśród założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 znajduje się wyrównywanie potencjałów społecznych, gospodarczych czy infrastrukturalnych pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi terenami gminy oraz wzrost kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców dotkniętych zjawiskiem wykluczenia społecznego. Wpłynie to na podniesienie poziomu spójności całego województwa, jako składowej większej liczby poszczególnych części, w aspektach związanych z gospodarką, zatrudnieniem oraz jakością życia mieszkańców.

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego:

Osadnictwo i infrastruktura społeczna

Cele szczegółowe:

- ✓ Poprawa dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej.
- ✓ Rozwój usług i sieci ośrodków pomocy społecznej wynikającej z rosnącej liczby seniorów

Środowisko przyrodnicze

Cele szczegółowe:

- ✓ Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej
- ✓ Utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi
- ✓ Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych.

Środowisko kulturowe

Cele szczegółowe:

- ✓ Identyfikacja, zachowanie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności krajobrazu kulturowego.
- ✓ Zachowanie przed zatarciem specyfiki kulturowej ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych.
- ✓ Zachowanie i wzbogacanie zasobów dóbr kultury współczesnej.
- ✓ Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego

Gospodarka

Cele szczegółowe:

- ✓ Rozwój potencjału społeczno-ekonomicznego węzłów i ośrodków gospodarczych.
 - ✓ Wykorzystywanie endogenicznych potencjałów i rozwój specjalizacji regionalnych.
 - ✓ Zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa.
 - ✓ Dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
 - ✓ Zwiększenie konkurencyjności gospodarki rybackiej opartej na wysokiej jakości produktach akwakultury.
 - ✓ Rozwój infrastruktury turystycznej.
 - ✓ Zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej obszarów i terenów rekreacyjnych.
 - ✓ Wzmocnienie oferty zatrudnienia i usług (publicznych i komercyjnych) w miastach z uwzględnieniem potrzeb obsługi okolicznych terenów wiejskich
- Gminę Siemień zalicza się do obszarów priorytetowych pod względem budowy oraz rozbudowy i modernizacji urządzeń melioracyjnych, obejmujących obiekty o powierzchni co najmniej 500ha, dla obszaru rekomenduje się lokalizowanie zakładów przetwórstwa produktów rybołówstwa na terenach kształtujących się obszarów specjalizacji w zakresie gospodarki rybackiej.
 - Gmina Siemień jest obszarem wiejskim uczestniczącym w procesach rozwojowych obejmującym tereny gmin znajdujących się w fazie postępującej integracji funkcjonalnej z najważniejszymi ośrodkami miejskimi, a także tereny charakteryzujące się dobrą dostępnością komunikacyjną do usług wyższego rzędu oraz dobrym potencjałem rolniczym wykorzystywanym rynkowo i miejscami pracy w obsłudze rolnictwa.
 - Cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego: stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami -włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe, zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej, dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej

Realizacja założeń GPR przyczyni się do realizacji ww. zamysłów poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu m.in. kształtowanie przestrzeni publicznej oraz podnoszenie poziomu jakości życia mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów.

W związku z założeniami strategicznymi oraz w odpowiedzi na wyzwania, za cel główny Programu przyjęto: Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 11 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych realizowana na podstawie GPR - Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp., dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsięwzięciom społecznym.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień 2023-2030 a krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane poprawą dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej, rozwojem i efektywnym wykorzystaniem potencjału kulturowego oraz wykorzystywaniem endogenicznych potencjałów i rozwojem specjalizacji regionalnych. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu.

1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie ponadlokalnym:

1. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Parczew na lata 2024-2030

CEL STRATEGICZNY 1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i usług społecznych w MOF Parczew: Priorytet Rozwojowy 1.2. Poprawa dostępu do infrastruktury edukacji, Priorytet Rozwojowy 1.3. Poprawa jakości oferty edukacyjnej; Priorytet Rozwojowy 1.1. Wspieranie działań na rzecz osób wykluczonych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu - Cel strategiczny odpowiada na potrzeby związane z dostępem do odpowiedniej jakości edukacji i infrastruktury włączenia społecznego. Dużym wyzwaniem jest również zapewnienie wsparcia dla osób w wieku senioralnym, co wiąże się z ogólną tendencją związaną ze starzeniem się społeczeństwa. Na terenach wiejskich problem ten jest szczególnie odczuwalny ze względu na słabo rozwiniętą sieć wsparcia dla osób starszych oraz z powodu odpływu osób młodych, co dodatkowo pogłębia kryzys demograficzny. Ograniczony dostęp do usług społecznych dotyczy także w dużej mierze osoby wykluczone społecznie, bezrobotne, długotrwale chore, z niepełnosprawnościami, wielodzietne, osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym osoby uzależnione i ich rodziny. W ramach GPR projekty dotyczyć będą oferty spędzania wolnego czasu, zajęć dodatkowych na

wysokim poziomie, pobudzania aktywności młodzieży. Odpowiednie zagospodarowanie potencjału ludzi młodych i potrzebujących wsparcia w życiu codziennym powinno pozwolić na chęć kontynuacji nauki oraz życia zawodowego w regionie.

CEL STRATEGICZNY 2 Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i naturalnego: Priorytet Rozwojowy 2.1. Wzmocnienie roli kultury i dziedzictwa kulturowego, Priorytet Rozwojowy 2.2. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa naturalnego, Priorytet Rozwojowy 2.3. Rozwój zrównoważonej turystyki - Realizacja celu Strategii wpłynie pozytywnie na poprawę jakości życia społecznego i pobudzenie aktywności społeczno-gospodarczej lokalnej społeczności. Cel zostanie zrealizowany zarówno poprzez realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych jak również działań miękkich. Są założenia w pełni zbieżne z założeniami GPR. Należy zwrócić uwagę na wzmacnianie instytucji kultury w celu realizacji nowych wyzwań przed nimi stawianych w obszarze włączenia społecznego, kreowania integracji międzypokoleniowej oraz wzmacniania więzów społecznych w lokalnej społeczności, a także realizujących cele edukacyjne powiązane z prowadzoną działalnością kulturalną.

2. Strategia Rozwoju Gminy Siemień na lata 2020-2027

Cel Strategiczny: Zrównoważone środowisko i ład przestrzenny

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej na terenie gminy
 - 1.1. Modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie miejscowości Siemień
 - 1.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy
 - 1.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej
 - 1.4. Wsparcie i rozwój elektromobilności
2. Tworzenie i zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych
 - 2.1. Monitoring w miejscach strategicznych gminy: szkoły, budynki użyteczności publicznej, tereny turystyczno-rekreacyjne
 - 2.2. Budowa placów zabaw
 - 2.3. Tworzenie i modernizacja małej infrastruktury publicznej (kosze na śmieci, ławki, stojaki na rowery, wiaty przystankowe, siłownie napowietrzne)
 - 2.4. Zagospodarowanie terenów zlokalizowanych przy zbiornikach wodnych
3. Ochrona środowiska naturalnego, upowszechnianie Odnawialnych Źródeł Energii
 - 3.1. Montaż rozproszonych instalacji OZE na budynkach prywatnych
 - 3.2. Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej
 - 3.3. Montaż systemów sterujących i monitorujących zużycie energii w obiektach użyteczności publicznej
 - 3.4. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Cel Strategiczny: Przedsiębiorczość i zachęty inwestycyjne podstawą rozwoju gospodarczego

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości
 - 1.1. Stworzenie systemu obsługi inwestora
 - 1.2. Doradztwo dla osób zakładających i rozwijających działalność gospodarczą
 - 1.3. Promocja walorów inwestycyjnych gminy i istniejących przedsiębiorstw
 - 1.4. Promowanie i kreowanie sprzyjających warunków do tworzenia i rozwoju klastrów
2. Efektywne wykorzystanie zasobów na potrzeby przedsiębiorczości
 - 2.1. Tworzenie i rozwój Obszarów Intensywności Gospodarczej
 - 2.2. Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycje
 - 2.3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do rozwoju przedsiębiorczości
3. Uruchamianie i rozwój sektora drobnej produkcji i usług skierowanych do mieszkańców gminy i ośrodków miejskich
 - 3.1. Wsparcie przedsiębiorców działających w branżach drobnych usług i produkcji opartej o naturalne

zasoby gminy, ze szczególnym uwzględnieniem naturalnej żywności

3.2. Uruchamianie miejsc sprzedaży (targowisk, sklepów tymczasowych (pop-up stores), stoisk w marketach) lokalnych produktów

3.3. Uruchomienie lokalnego Inkubatora Przetwórstwa i Innowacyjności.

Cel Strategiczny: Aktywne wspólnoty lokalne

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Budowanie i wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego

1.1. Budowanie i wzrost poziomu tożsamości lokalnej,

1.2. Rewitalizacja fizyczna i społeczno-gospodarcza mieszkańców

1.3. Promowanie aktywności organizacji pozarządowych

1.4. Działania na rzecz integracji społeczności lokalnej

1.5. Tworzenie gminnych programów aktywizacji dla grup marginalizowanych: osób starszych, klientów OPS-u, niepełnosprawnych

1.6. Tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych, podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności

2. Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych

2.1. Budowa, modernizacja i wyposażenie świetlic

2.2. Budowa placów zabaw i siłowni napowietrznych

2.3. Budowa i modernizacja obiektów sportowych

2.4. Upowszechnianie aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia

2.5. Wspieranie i promocja badań profilaktycznych

2.6. Rozwój ochrony zdrowia w placówkach edukacyjnych

2.7. Propagowanie i wspieranie inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową w celu wypracowania zachowań prozdrowotnych

2.8. Kształtowanie, pobudzanie świadomości oraz wsparcie osób wykluczonych społecznie, w szczególności w zakresie obowiązków wychowawczych

3. Wysoka jakość systemu edukacji i kultury

3.1. Tworzenie i realizacja programów zajęć wyrównawczych i pozalekcyjnych w szkołach, w tym nauka przedsiębiorczości, komunikacji, historii i ekologii

3.2. Wspieranie oraz stworzenie dogodnych warunków do rozwoju form opieki nad dziećmi do lat trzech

3.3. Kontynuowanie efektywnych działań edukacyjnych i pozalekcyjnych

3.4. Organizacja warsztatów i zajęć dla mieszkańców z zakresu kultury i tożsamości regionalnej

3.5. Tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty sposobów spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy

3.6. Popularyzacja i rozwój tzw. turystyki weekendowej.

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 mają na celu zapobieganie i minimalizację występowania problemów społecznych oraz zjawiska wykluczenia społecznego, w tym wykluczenia osób niepełnosprawnych, seniorów i osób chorych. Ponadto realizowane przedsięwzięcia będą miały na celu integrację, aktywizację oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

GPR realizuje zwłaszcza następujące cele i kierunki zapobiegania zagrożeniom społecznym:

- prowadzenie konkretnych programów i projektów
- zdobywanie środków pozabudżetowych
- pozyskiwanie środków w ramach funduszy z Unii Europejskiej
- szeroka i różnorodna informacja oraz poradnictwo
- nacisk na profilaktykę i zapobieganie
- decentralizacja działań zakładająca wzmocnienie aktywności społecznej, tj. różnego rodzaju

inicjatyw obywatelskich, funkcjonowania organizacji pozarządowych i wolontariatu.

W ramach GPR będą realizowane działania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy.

Dokument wykazuje spójność ze Strategią, w szczególności z celem strategicznym: Aktywne wspólnoty lokalne, celem operacyjnym: 1. Budowanie i wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego, kierunkiem działań: 1.2. Rewitalizacja fizyczna i społeczno-gospodarcza mieszkańców, 1.4. Działania na rzecz integracji społeczności lokalnej; celem operacyjnym: 2. Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych, kierunkiem działań: 2.1. Budowa, modernizacja i wyposażenie świetlic; 2.8. Kształtowanie, pobudzanie świadomości oraz wsparcie osób wykluczonych społecznie, w szczególności w zakresie obowiązków wychowawczych; celem operacyjnym 3. Wysoka jakość systemu edukacji i kultury, kierunkiem działania: 3.5. Tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty sposobów spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy)

1. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SIEMIEŃ NA LATA 2020 - 2030

Cel strategiczny 1:

Aktywizacja zawodowa i edukacyjna mieszkańców prowadząca do eliminacji ubóstwa.

Cele szczegółowe:

- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
- Promocja przedsiębiorczości i postaw proaktywnych
- Poprawa aktywności fizycznej dzieci i młodzieży
- Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych, w tym szczególnie do kobiet
- Poprawa sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie
- Promocja aktywności zawodowej.

Cel strategiczny 2:

Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców.

Cele szczegółowe:

- Upowszechnianie postaw proaktywnych
- Ocena stanu potrzeb społecznych
- Ocena możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne
- Promocja działalności organizacji pozarządowych
- Poprawa stosunków międzyludzkich – kształtowanie „dobrych relacji sąsiedzkich”
- Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy
- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym
- Poprawa sprawności osób starszych i niepełnosprawnych
- Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym
- Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 mają na celu zapobieganie i minimalizację występowania problemów społecznych oraz zjawiska wykluczenia społecznego, w tym wykluczenia osób niepełnosprawnych, seniorów i osób chorych. Ponadto realizowane przedsięwzięcia będą miały na celu integrację, aktywizację oraz podnoszenie kompetencji

społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

GPR realizuje zwłaszcza następujące cele i kierunki zapobiegania zagrożeniom społecznym:

- prowadzenie konkretnych programów i projektów
- zdobywanie środków pozabudżetowych
- pozyskiwanie środków w ramach funduszy z Unii Europejskiej
- szeroka i różnorodna informacja oraz poradnictwo
- nacisk na profilaktykę i zapobieganie
- decentralizacja działań zakładająca wzmocnienie aktywności społecznej, tj. różnego rodzaju inicjatyw obywatelskich, funkcjonowania organizacji pozarządowych i wolontariatu

Dokument jest spójny z celem strategicznym nr 1 : Aktywizacja zawodowa i edukacyjna mieszkańców prowadząca do eliminacji ubóstwa poprzez realizację projektów skierowanych do dzieci i młodzieży a także osób starszych i wykluczonych, ponadto ramach GPR będą realizowane działania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy; Celem strategicznym nr 2 : Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców; poprzez aktywizowanie wszystkich mieszkańców gminy do udziału w życiu społecznym i kulturalnym gminy, upowszechnianiu postaw proaktywnych oraz zapewnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy.

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siemień

Studium określa podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy. Zasady zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego oraz nadrzędności interesu publicznego nad interesami indywidualnymi były fundamentem dla określenia głównych założeń studium. Zgodnie z zapisami Studium najkorzystniejsza byłaby koncentracja zabudowy w większych miejscowościach, dałoby to możliwość kształtowania środków lokalnych oraz właściwej struktury osadnictwa. Zapisy GPR są spójne z zapisami Studium koncentrując się przede wszystkim na rewitalizacji istniejących budynków przestrzeni publicznych na obszarach najsilniej zurbanizowanych (funkcję ośrodka administracyjno – usługowego gminy pełni Siemień). Ponadto w Studium wskazano, że zagospodarowanie poszczególnych miejscowości jest zróżnicowane; zainwestowanie w dużej części gminy jest niedostateczne szczególnie w usługach kultury, opieki społecznej (do takich obszarów należy m. in. obszar rewitalizacji Gminny Stok – który stanowi peryferyjny obszar gminy wymagający podjęcia działań w celu dalszego rozwoju mieszkalnictwa i usług społecznych).

Gminny Program Rewitalizacji jest kolejnym dokumentem strategicznym, który jest powiązany ze Studium zarówno pod względem uwarunkowań jak również kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie planując w GPR przedsięwzięcia, których realizacja wpłynie na zaspokojenie potrzeb interesariuszy w obszarze rewitalizacji i przyczyni się do niwelacji zidentyfikowanych problemów Program wskazuje zmiany niezbędne do wprowadzenia w Studium (jeżeli są wymagane).

2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie

2.1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 jest dokumentem strategicznym i operacyjnym o charakterze lokalnym.

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji zakładała w głównej mierze oparcie się mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o zaproponowany katalog wskaźników, które odnoszą się do pięciu sfer wskazanych w ustawie o rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W trakcie wyznaczania obszarów kryzysowych i obszaru rewitalizacji zdecydowano się po pierwsze na wybór takich wskaźników, które są dostępne na poziomie gminy i obszarów analizy. Po drugie istotnym dla wyboru kryteriów był element pozwalający na obiektywizację danych, ich przeliczenie i odniesienie do realnych problemów gminy. Po trzecie wreszcie, wybrano wskaźniki, które stosunkowo łatwo można gromadzić i których wartości można porównywać w kolejnych latach. Metodologia przyjęta na potrzeby niniejszej diagnozy opierała się na szczegółowych, w większości mierzalnych, ilościowych zmiennych, analizowanych w podziale na wskazane sfery.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałymi sferami.

Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

Pierwszy etap opracowania diagnozy opierał się na analizie danych zastanych, tzw. analizie deskresearch, polegającej na zebraniu materiałów z różnych źródeł, a następnie przeanalizowaniu ich pod kątem rzetelności, jakości oraz przydatności na dalszym etapie opracowywania diagnozy. Po wyselekcjonowaniu materiałów, nastąpiła właściwa analiza deskresearch, która obejmowała dokumenty, opracowania oraz sprawozdania i dane, uznane jako istotne w procesie badawczym.

W trakcie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego, zastosowano dwa podejścia, które bazowały na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały

zgromadzone, a następnie poddane analizie oraz przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. Natomiast, w ujęciu przestrzennym dane zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych. Opracowane dane zwizualizowano, przedstawiając je za pomocą kartogramów. Kolejny etap polegał na opracowaniu wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji obejmowała następujące etapy:

- 1) Podzielenie terenu Gminy Siemień na mniejsze jednostki.
- 2) Wybór kryteriów delimitacji.
- 3) Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów w sferze społecznej.
- 4) Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
- 5) Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących Gminę Siemień.

2.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze

Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału gminy na sołectwa. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział gminy na takie obszary.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia	Udział powierzchni	Liczba mieszkańców	Udział ludności
1.	Amelin	184,010 ha	1,65	110	2,44
2.	Augustówka	383,0854 ha	3,45	80	1,77
3.	Działyń	575,2412 ha	5,17	174	3,85
4.	Glinny Stok	958,0153 ha	8,62	398	8,82
5.	Gródek Szlachecki	493,5422 ha	4,44	527	11,67
6.	Jezioro	848,3724 ha	7,63	409	9,06
7.	Juliopol	681,4655 ha	6,13	305	6,76
8.	Miłków Kolonia	461,7913 ha	4,15	251	1,53
9.	Łubka	156,2937 ha	1,41	69	4,50
10.	Miłków	318,7281 ha	2,87	203	5,56
11.	Nadzieja	746,7967 ha	6,72	193	4,28
12.	Pomyków	157,0795 ha	1,41	55	1,22
13.	Sewerynówka	401,4021 ha	3,61	165	3,66
14.	Siemień	1704,2539ha	15,33	552	12,23
15.	Tulniki	374,7436 ha	3,37	141	3,12
16.	Wierzchowiny Nowe	180,7548 ha	1,63	156	1,57
17.	Wierzchowiny Stare	322,8589 ha	2,90	71	3,46
18.	Władysławów	218,7062 ha	1,97	86	1,91
19.	Wola Tulnicka	413,1430 ha	3,72	153	3,39

20.	Wólka Siemieńska	555,4637 ha	5,00	183	4,05
21.	Żminne	982,7123 ha	8,84	233	5,16

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę każdej ze sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Lp.	Kategoria	Wskaźnik	Opis
1.	SFERA SPOŁECZNA	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru miejscowości	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
2.		Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru miejscowości	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
3.		Przyrost naturalny [‰]	Wskaźnik opisujący wielkość przyrostu naturalnego obliczony został na podstawie danych dotyczących liczby urodzeń i liczby zgonów pozyskanych z Urzędu Gminy Siemień
4.		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego obliczony został na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemieniu. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przeliczeniu na 100 mieszkańców. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.
5.		Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Parczewie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.
6.		Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Parczewie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

7.		Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Parczewie. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych miejscowościach przyjęto liczbę przestępstw i wykroczeń przeliczeniu na 100 mieszkańców.
8.		„Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Parczewie. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto oraz ilość założonych „niebieskich kart” oraz interwencji domowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.
9.		Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Siemień.
10.		Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2020	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego – wskaźnik określa zaangażowanie lokalnych społeczności w pozyskiwanie środków w ramach funduszu społecznego. Dane pozyskano z UG w Siemieniu.
11.	SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Wskaźnikskupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnika mi wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu wzrostu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w poszczególnych /miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Siemień, rejestr CEIDG.
12.	SFERA ŚRODOWISKOWA	Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Wskaźnikskupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnika mi wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziomu aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia kondycji lokalnych przedsiębiorstw j posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w poszczególnych /miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Siemień, rejestr CEIDG.
13.		Liczba gospodarstw w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukację ekologiczną, a także zapewnienie bezpieczeństwa i podwyższenia jakości środowiska życia mieszkańców Gminy Siemień.

14.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic w skali od 0 – niedostateczna do 3 – zadowalająca. Źródło: badania własne
15.	SFERA TECHNICZNA	Obecność infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacja)	Wskaźnik dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych, poprzez zapewnienie zbiorczego systemu odprowadzania ścieków dla mieszkańców Gminy Siemień.

Źródło: opracowanie własne

2.2. Wynik diagnozy – sfera społeczna

Przyjęte wskaźniki pozwoliły zidentyfikować sołectwa z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.

Dostosowując metodologię badań do obszaru wiejskiego jakim jest teren Gminy Siemień zdecydowano się na przeprowadzenie analizy wskaźnikowej badającej nagromadzenie negatywnych zjawisk, w każdym sołectwie. Analiza poddaje badaniu występowanie negatywnych zjawisk, w każdym koniecznym do wybrania obszaru zdegradowanego zakresie. Problem obrazowany jest wskaźnikiem, najczęściej jest to wskaźnik ukazujący zjawisko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wartość wskaźnika określana jest jako niekorzystna kiedy wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy.

Wyznaczając obszar zdegradowany, przyjęto zasadę, iż obszar wymagający działań naprawczych cechuje sołectwo o wartości wskaźnika powyżej średniej dla Gminy Siemień, co przedstawiono w tabelach poniżej. Wskaźniki powyższe wymagają odpowiedniej standaryzacji. Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych obszarach/sołectwach opracowano porównywalny wskaźnik. W pierwszym etapie powinno się znormalizować poszczególne zjawiska kryzysowe. Czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Wartości wskaźników po normalizacji umożliwiają dalsze wyliczenia. W następnym etapie należy określić, czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą, tzn. czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki, czy też prowadzą do kryzysu. Jeżeli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W przypadku, gdy dany wskaźnik jest destymulantą, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiamy bez zmian. Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który będzie sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego będzie świadczyć, czy dane pole podstawowe znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych. Aby uzyskać wartość wskaźnika syntetycznego należy posłużyć się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

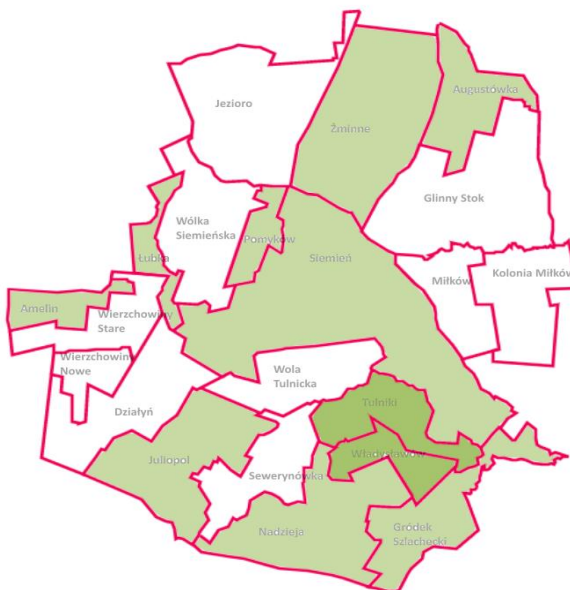
n – liczba wskaźników (cech)

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Strefa społeczna:

Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]

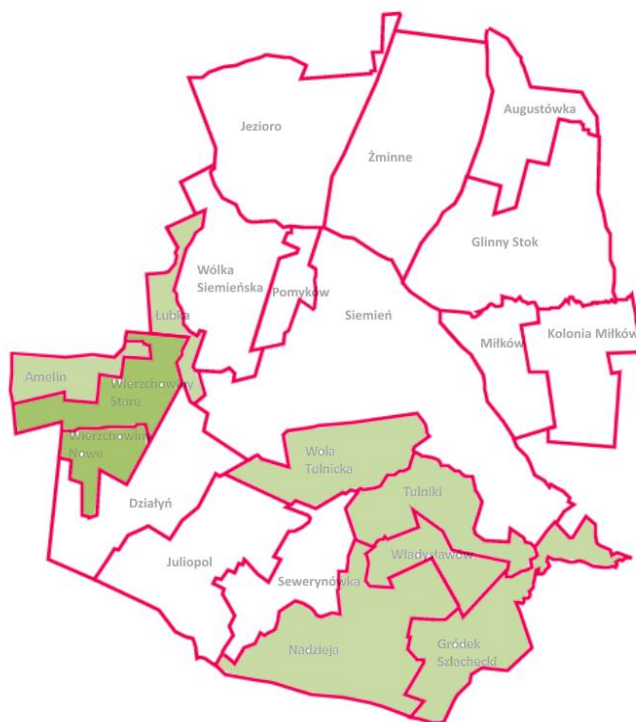
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	11,82
Augustówka	12,50
Działyń	18,39
Glinny Stok	20,10
Gródek Szlachecki	15,94
Jezioro	18,83
Juliopol	17,05
Miłków Kolonia	18,84
Łubka	15,27
Miłków	20,72
Nadzieja	15,03
Pomyków	14,55
Sewerynowka	21,82
Siemień	16,49
Tulniki	9,93
Wierchowiny Nowe	21,15
Wierchowiny Stare	23,94
Władysławów	8,14
Wola Tulnicka	22,22
Wólka Siemieńska	25,14
Żminne	14,59
Średnia	17,26

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w 2021 r. [%]

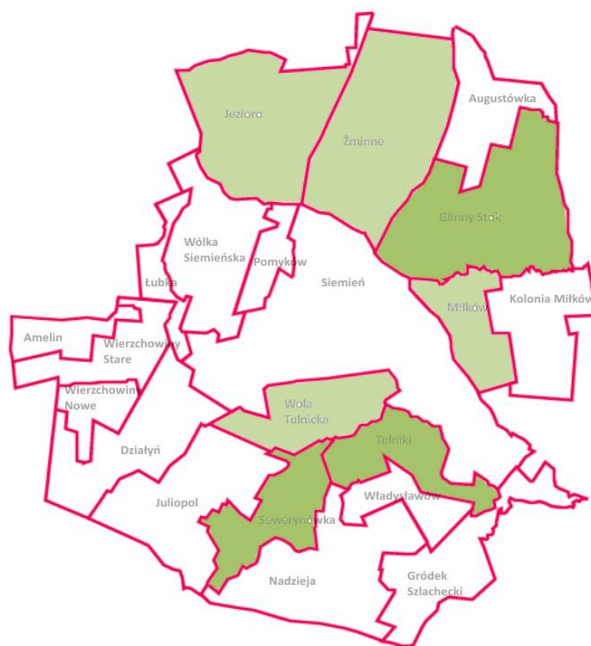
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	25,45
Augustówka	21,25
Działyń	22,41
Glinny Stok	16,33
Gródek Szlachecki	25,05
Jezioro	21,76
Juliopol	21,31
Miłków Kolonia	13,04
Łubka	26,11
Miłków	17,53
Nadzieja	24,35
Pomyków	21,82
Sewerynowka	26,67
Siemień	22,64
Tulniki	29,08
Wierchowiny Nowe	37,82
Wierchowiny Stare	43,66
Władysławów	26,74
Wola Tulnicka	27,45
Wólka Siemieńska	22,40
Żminne	18,03
Średnia	24,33

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 5 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Siemień

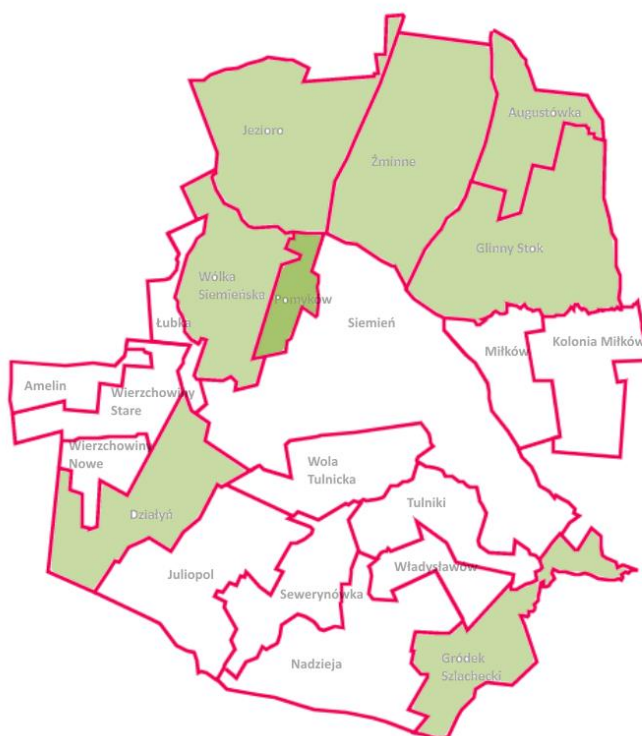
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	-2
Augustówka	-1
Działyn	-2
Glinny Stok	-9
Gródek Szlachecki	0
Jezioro	-3
Juliopol	0
Miłków Kolonia	-2
Łubka	0
Miłków	-3
Nadzieja	2
Pomyków	1
Sewerynówka	-8
Siemień	0
Tulniki	-8
Wierchowiny Nowe	-1
Wierchowiny Stare	-2
Władysławów	0
Wola Tulnicka	-5
Wólka Siemieńska	1
Żminne	-3
Średnia	-2,14

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Siemień oraz BDL GUS

Tabela 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

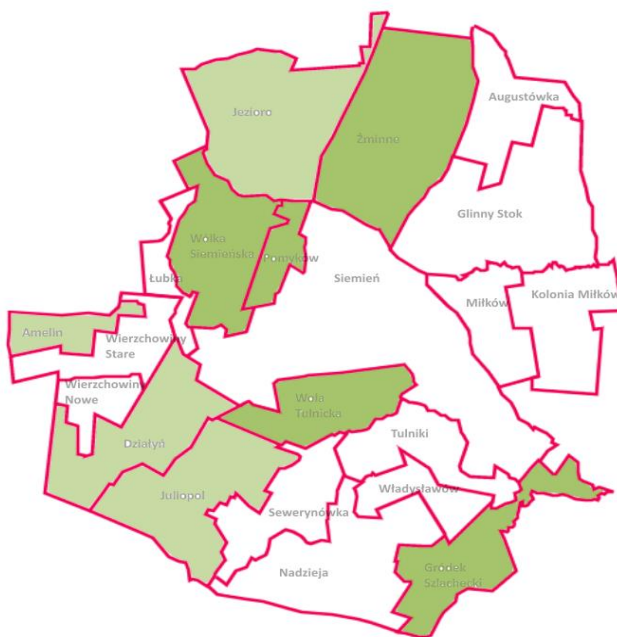
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	10,71
Augustówka	11,76
Działyn	20,51
Glinny Stok	21,54
Gródek Szlachecki	11,36
Jezioro	21,35
Juliopol	4,62
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	11,11
Miłków	1,89
Nadzieja	12,77
Pomyków	33,33
Sewerynówka	9,09
Siemień	9,60
Tulniki	4,88
Wierchowiny Nowe	8,47
Wierchowiny Stare	9,68
Władysławów	4,35
Wola Tulnicka	2,38
Wólka Siemieńska	14,63
Żminne	14,29
Średnia	11,35

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemieniu

Tabela 7 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

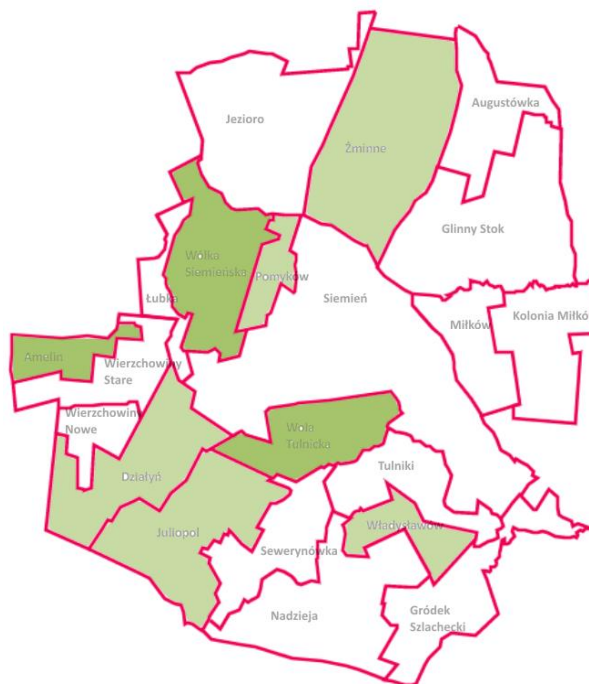
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	14,29
Augustówka	5,88
Działyń	12,82
Glinny Stok	10,77
Gródek Szlachecki	20,45
Jezioro	12,36
Juliopol	13,85
Miłków Kolonia	9,09
Łubka	0,00
Miłków	9,43
Nadzieja	8,51
Pomyków	16,67
Sewerynówka	9,09
Siemień	10,40
Tulniki	7,32
Wierchowiny Nowe	6,78
Wierchowiny Stare	0,00
Władysławów	8,70
Wola Tulnicka	16,67
Wólka Siemieńska	19,51
Żminne	16,67
Średnia	10,92

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Parczewie

Tabela 8 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców

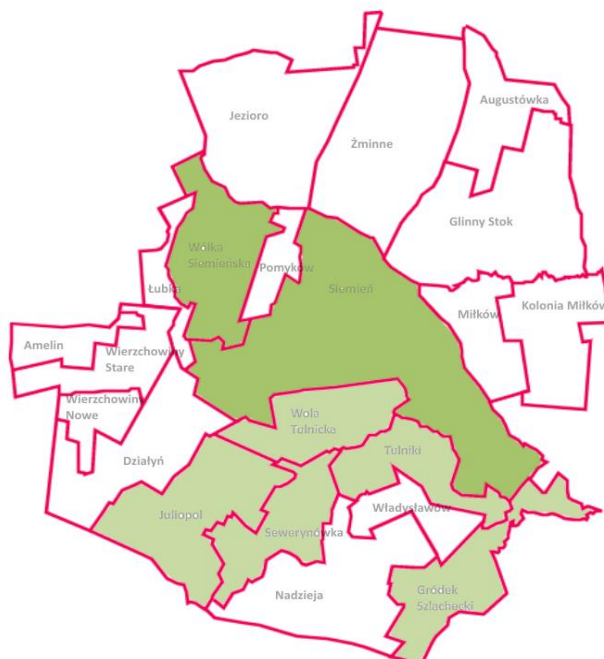
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	10,71
Augustówka	5,88
Działyń	7,69
Glinny Stok	6,15
Gródek Szlachecki	12,88
Jezioro	5,62
Juliopol	9,23
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	3,77
Miłków	4,55
Nadzieja	2,13
Pomyków	8,33
Sewerynówka	4,55
Siemień	4,80
Tulniki	4,88
Wierchowiny Nowe	5,08
Wierchowiny Stare	0,00
Władysławów	8,70
Wola Tulnicka	11,90
Wólka Siemieńska	12,20
Żminne	7,14
Średnia	6,49

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Parczewie

Tabela 9 „Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców

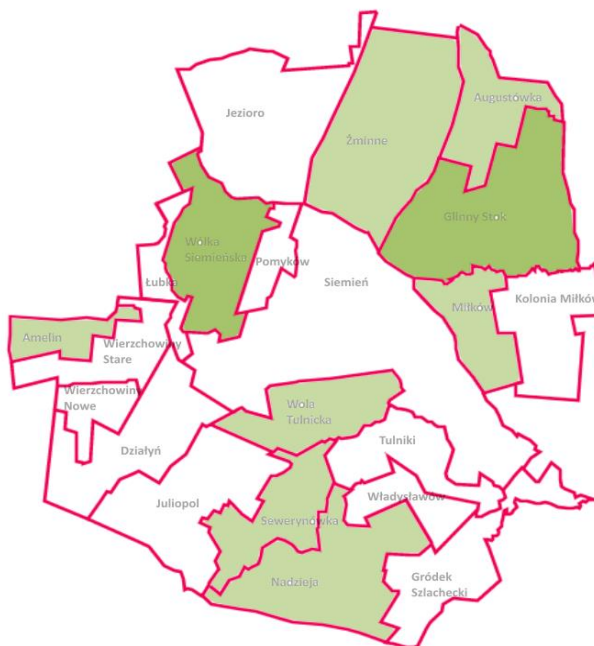
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	7,14
Augustówka	0,00
Działyń	5,13
Glinny Stok	0,00
Gródek Szlachecki	10,61
Jezioro	4,49
Juliopol	13,85
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	15,09
Miłków	9,09
Nadzieja	6,38
Pomyków	0,00
Sewerynówka	9,09
Siemień	29,60
Tulniki	9,76
Wierchowiny Nowe	5,08
Wierchowiny Stare	0,00
Władysławów	0,00
Wola Tulnicka	14,29
Wólka Siemieńska	43,90
Żminne	7,14
Średnia	9,08

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Parczewie

Tabela 10 „Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców

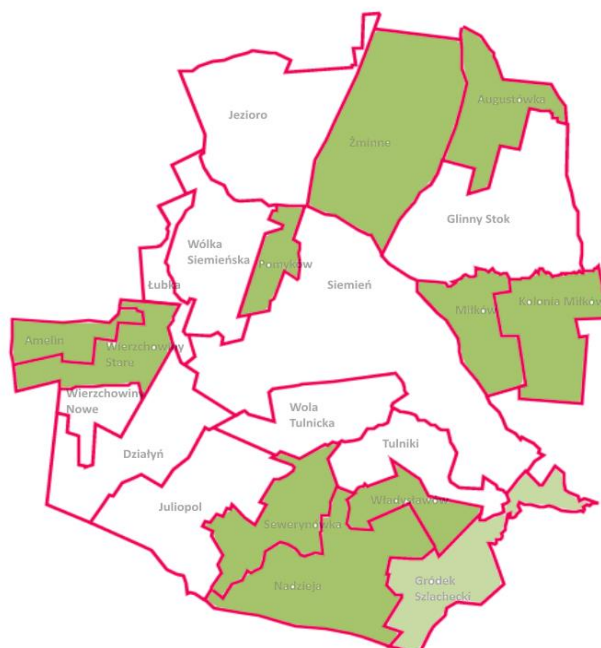
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	7,14
Augustówka	11,76
Działyń	0,00
Glinny Stok	16,92
Gródek Szlachecki	2,27
Jezioro	3,37
Juliopol	0,00
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	3,77
Miłków	9,09
Nadzieja	8,51
Pomyków	0,00
Sewerynówka	6,82
Siemień	4,80
Tulniki	0,00
Wierchowiny Nowe	0,00
Wierchowiny Stare	0,00
Władysławów	4,35
Wola Tulnicka	7,14
Wólka Siemieńska	26,83
Żminne	11,90
Średnia	5,94

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Parczewie

Tabela 11 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	0,00
Augustówka	0,00
Działyn	2,56
Glinny Stok	1,54
Gródek Szlachecki	0,76
Jezioro	2,25
Juliopol	3,08
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	3,77
Miłków	0,00
Nadzieja	0,00
Pomyków	0,00
Sewerynowka	0,00
Siemień	4,80
Tulniki	0,00
Wierchowiny Nowe	1,69
Wierchowiny Stare	0,00
Władysławów	0,00
Wola Tulnicka	4,76
Wólka Siemieńska	2,44
Żminne	0,00
Średnia	1,32

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Siemień oraz BDL GUS

Tabela 12 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2020 r.

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	111,97
Augustówka	137,34
Działyn	85,62
Glinny Stok	59,24
Gródek Szlachecki	55,72
Jezioro	59,37
Juliopol	65,26
Miłków Kolonia	151,30
Łubka	79,55
Miłków	71,19
Nadzieja	81,24
Pomyków	182,00
Sewerynowka	87,21
Siemień	54,33
Tulniki	106,49
Wierchowiny Nowe	153,10
Wierchowiny Stare	90,49
Władysławów	131,40
Wola Tulnicka	94,05
Wólka Siemieńska	83,76
Żminne	75,01
Średnia	95,98

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Siemień

Tabela 13 Wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021
Amelin	11,82	25,45	10,71	14,29	10,71	7,14	7,14	0,00	111,97
Augustówka	12,50	21,25	11,76	5,88	5,88	0,00	11,76	0,00	137,34
Działyrń	18,39	22,41	20,51	12,82	7,69	5,13	0,00	2,56	85,62
Glinny Stok	20,10	16,33	21,54	10,77	6,15	0,00	16,92	1,54	59,24
GródekSzlachecki	15,94	25,05	11,36	20,45	12,88	10,61	2,27	0,76	55,72
Jezioro	18,83	21,76	21,35	12,36	5,62	4,49	3,37	2,25	59,37
Julipol	17,05	21,31	4,62	13,85	9,23	13,85	0,00	3,08	65,26
Miłków Kolonia	18,84	13,04	0,00	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00	151,30
Łubka	15,27	26,11	11,11	0,00	3,77	15,09	3,77	3,77	79,55
Miłków	20,72	17,53	1,89	9,43	4,55	9,09	9,09	0,00	71,19
Nadzieja	15,03	24,35	12,77	8,51	2,13	6,38	8,51	0,00	81,24
Pomyków	14,55	21,82	33,33	16,67	8,33	0,00	0,00	0,00	182,00
Sewerynówka	21,82	26,67	9,09	9,09	4,55	9,09	6,82	0,00	87,21
Siemień	16,49	22,64	9,60	10,40	4,80	29,60	4,80	4,80	54,33
Tulniki	9,93	29,08	4,88	7,32	4,88	9,76	0,00	0,00	106,49
Wierzchowiny Nowe	21,15	37,82	8,47	6,78	5,08	5,08	0,00	1,69	153,10
Wierzchowiny Stare	23,94	43,66	9,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90,49
Władysławów	8,14	26,74	4,35	8,70	8,70	0,00	4,35	0,00	131,40
Wola Tulnicka	22,22	27,45	2,38	16,67	11,90	14,29	7,14	4,76	94,05
WólkaSiemieńska	25,14	22,40	14,63	19,51	12,20	43,90	26,83	2,44	83,76
Żminne	14,59	18,03	14,29	16,67	7,14	7,14	11,90	0,00	75,01
Średniaarytmetyczna	17,26	24,33	11,35	10,92	6,49	9,08	5,94	1,32	95,98
Odchyleniastandardowe	4,86	6,16	10,48	7,43	6,39	15,86	12,46	6,54	16,44

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 14 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021
Amelin	-1,12	0,18	-0,06	0,45	0,66	-0,12	0,10	-0,20	0,97
Augustówka	-0,98	-0,50	0,04	-0,68	-0,09	-0,57	0,47	-0,20	2,52
Działyni	0,23	-0,31	0,87	0,26	0,19	-0,25	-0,48	0,19	-0,63
Glinny Stok	0,58	-1,30	0,97	-0,02	-0,05	-0,57	0,88	0,03	-2,23
Gródek Szlachecki	-0,27	0,12	0,00	1,28	1,00	0,10	-0,29	-0,09	-2,45
Jezioro	0,32	-0,42	0,95	0,19	-0,14	-0,29	-0,21	0,14	-2,23
Juliopol	-0,04	-0,49	-0,64	0,39	0,43	0,30	-0,48	0,27	-1,87
Miłków Kolonia	0,32	-1,83	-1,08	-0,25	-1,01	-0,57	-0,48	-0,20	3,36
Łubka	-0,41	0,29	-0,02	-1,47	-0,42	0,38	-0,17	0,37	-1,00
Miłków	0,71	-1,10	-0,90	-0,20	-0,30	0,00	0,25	-0,20	-1,51
Nadzieja	-0,46	0,00	0,14	-0,32	-0,68	-0,17	0,21	-0,20	-0,90
Pomyków	-0,56	-0,41	2,10	0,77	0,29	-0,57	-0,48	-0,20	5,23
Sewerynowka	0,94	0,38	-0,22	-0,25	-0,30	0,00	0,07	-0,20	-0,53
Siemień	-0,16	-0,27	-0,17	-0,07	-0,26	1,29	-0,09	0,53	-2,53
Tulniki	-1,51	0,77	-0,62	-0,48	-0,25	0,04	-0,48	-0,20	0,64
Wierzchowiny Nowe	0,80	2,19	-0,27	-0,56	-0,22	-0,25	-0,48	0,06	3,47
Wierzchowiny Stare	1,37	3,14	-0,16	-1,47	-1,01	-0,57	-0,48	-0,20	-0,33
Władysławów	-1,87	0,39	-0,67	-0,30	0,35	-0,57	-0,13	-0,20	2,15
Wola Tulnicka	1,02	0,51	-0,86	0,77	0,85	0,33	0,10	0,53	-0,12
Wólka Siemieńska	1,62	-0,31	0,31	1,16	0,89	2,20	1,68	0,17	-0,74
Żminne	-0,55	-1,02	0,28	0,77	0,10	-0,12	0,48	-0,20	-1,28

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 15 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców*	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021*
Amelin	1,12	0,18	-0,06	0,45	0,66	-0,12	0,10	0,20	-0,97
Augustówka	0,98	-0,50	0,04	-0,68	-0,09	-0,57	0,47	0,20	-2,52
Działyń	-0,23	-0,31	0,87	0,26	0,19	-0,25	-0,48	-0,19	0,63
Glinny Stok	-0,58	-1,30	0,97	-0,02	-0,05	-0,57	0,88	-0,03	2,23
GródekSzlachecki	0,27	0,12	0,00	1,28	1,00	0,10	-0,29	0,09	2,45
Jezioro	-0,32	-0,42	0,95	0,19	-0,14	-0,29	-0,21	-0,14	2,23
Juliopol	0,04	-0,49	-0,64	0,39	0,43	0,30	-0,48	-0,27	1,87
Miłków Kolonia	-0,32	-1,83	-1,08	-0,25	-1,01	-0,57	-0,48	0,20	-3,36
Łubka	0,41	0,29	-0,02	-1,47	-0,42	0,38	-0,17	-0,37	1,00
Miłków	-0,71	-1,10	-0,90	-0,20	-0,30	0,00	0,25	0,20	1,51
Nadzieja	0,46	0,00	0,14	-0,32	-0,68	-0,17	0,21	0,20	0,90
Pomyków	0,56	-0,41	2,10	0,77	0,29	-0,57	-0,48	0,20	-5,23
Sewerynowka	-0,94	0,38	-0,22	-0,25	-0,30	0,00	0,07	0,20	0,53
Siemień	0,16	-0,27	-0,17	-0,07	-0,26	1,29	-0,09	-0,53	2,53
Tulniki	1,51	0,77	-0,62	-0,48	-0,25	0,04	-0,48	0,20	-0,64
Wierzchowiny Nowe	-0,80	2,19	-0,27	-0,56	-0,22	-0,25	-0,48	-0,06	-3,47
Wierzchowiny Stare	-1,37	3,14	-0,16	-1,47	-1,01	-0,57	-0,48	0,20	0,33
Władysławów	1,87	0,39	-0,67	-0,30	0,35	-0,57	-0,13	0,20	-2,15
Wola Tulnicka	-1,02	0,51	-0,86	0,77	0,85	0,33	0,10	-0,53	0,12
WólkaSiemieńska	-1,62	-0,31	0,31	1,16	0,89	2,20	1,68	-0,17	0,74
Żminne	0,55	-1,02	0,28	0,77	0,10	-0,12	0,48	0,20	1,28

Źródło: Opracowanie własne.

*stymulanta

Tabela 16 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Demografia		Pomoc społeczna	Bezrobocie		Przestępczość	Patologie	Aktywność społeczna		Wskaźnik syntetyczny
Amelin	1,12	0,18	-0,06	0,45	0,66	-0,12	0,10	0,20	-0,97	0,17
Augustówka	0,98	-0,50	0,04	-0,68	-0,09	-0,57	0,47	0,20	-2,52	-0,30
Działyn	-0,23	-0,31	0,87	0,26	0,19	-0,25	-0,48	-0,19	0,63	0,05
Glinny Stok	-0,58	-1,30	0,97	-0,02	-0,05	-0,57	0,88	-0,03	2,23	0,17
GródekSzlachecki	0,27	0,12	0,00	1,28	1,00	0,10	-0,29	0,09	2,45	0,56
Jezioro	-0,32	-0,42	0,95	0,19	-0,14	-0,29	-0,21	-0,14	2,23	0,21
Juliopol	0,04	-0,49	-0,64	0,39	0,43	0,30	-0,48	-0,27	1,87	0,13
Miłków Kolonia	-0,32	-1,83	-1,08	-0,25	-1,01	-0,57	-0,48	0,20	-3,36	-0,97
Łubka	0,41	0,29	-0,02	-1,47	-0,42	0,38	-0,17	-0,37	1,00	-0,04
Miłków	-0,71	-1,10	-0,90	-0,20	-0,30	0,00	0,25	0,20	1,51	-0,14
Nadzieja	0,46	0,00	0,14	-0,32	-0,68	-0,17	0,21	0,20	0,90	0,08
Pomyków	0,56	-0,41	2,10	0,77	0,29	-0,57	-0,48	0,20	-5,23	-0,31
Sewerynówka	-0,94	0,38	-0,22	-0,25	-0,30	0,00	0,07	0,20	0,53	-0,06
Siemień	0,16	-0,27	-0,17	-0,07	-0,26	1,29	-0,09	-0,53	2,53	0,29
Tulniki	1,51	0,77	-0,62	-0,48	-0,25	0,04	-0,48	0,20	-0,64	0,01
Wierzchowiny Nowe	-0,80	2,19	-0,27	-0,56	-0,22	-0,25	-0,48	-0,06	-3,47	-0,44
Wierzchowiny Stare	-1,37	3,14	-0,16	-1,47	-1,01	-0,57	-0,48	0,20	0,33	-0,15
Władysławów	1,87	0,39	-0,67	-0,30	0,35	-0,57	-0,13	0,20	-2,15	-0,11
Wola Tulnicka	-1,02	0,51	-0,86	0,77	0,85	0,33	0,10	-0,53	0,12	0,03
WólkaSiemieńska	-1,62	-0,31	0,31	1,16	0,89	2,20	1,68	-0,17	0,74	0,54
Żminne	0,55	-1,02	0,28	0,77	0,10	-0,12	0,48	0,20	1,28	0,28

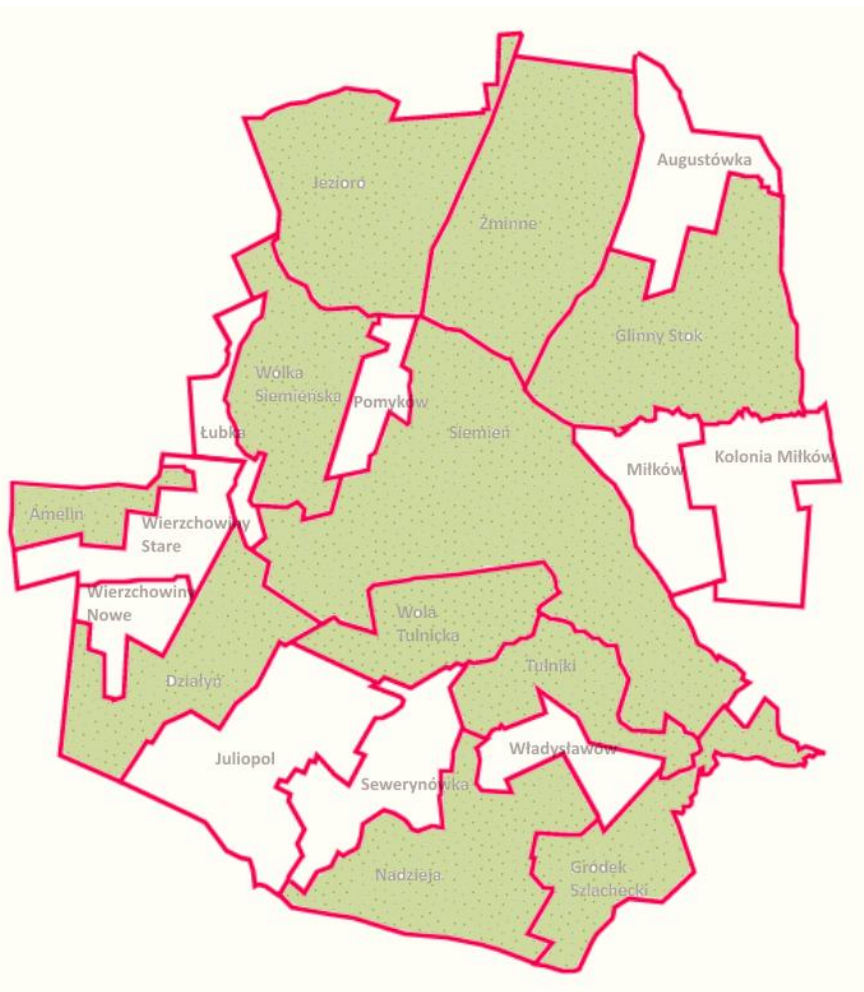
Źródło: Opracowanie własne.

Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego świadczy o występowaniu kryzysu w sferze społecznej w danym obszarze/sołectwie.

Rewitalizacja ma służyć przede wszystkim poprawie jakości życia mieszkańców, co oznacza, że właśnie kwestie społeczne są podstawowymi przesłankami służącymi wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, a dopiero potem – aspekt gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny.

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Gminie Siemień przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), wykazała, że obszarem koncentracji problemów społecznych w gminie jest obszar zlokalizowany w miejscowościach: **Amelin, Działyń, Glinny Stok, Gródek Szlachecki, Jezioro, Nadzieja, Siemień, Tulniki, Wola Tulnicka, Wólka Siemieńska, Żminne.**

Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Siemień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

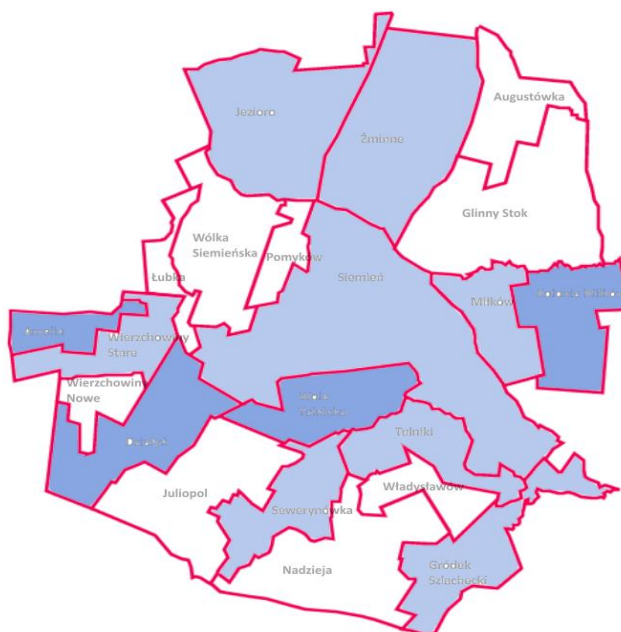
Jak wcześniej wspomniano, dla poprawnego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji należało dodatkowo w sołectwach gminy, zdiagnozować występowanie, co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych lub technicznych.

Sfera gospodarcza:

Wskaźnikiem jakości kapitału ludzkiego na danym terenie jest poziom przedsiębiorczości mieszkańców. Mieszkańcy przedsiębiorczy nie boją się brania życia we własne ręce, zakładania własnej działalności gospodarczej i pracy na własny rachunek. Im mniej przedsiębiorstw, tym mniej miejsc pracy dla lokalnej ludności, dlatego tak istotne jest stworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Tabela 17 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)

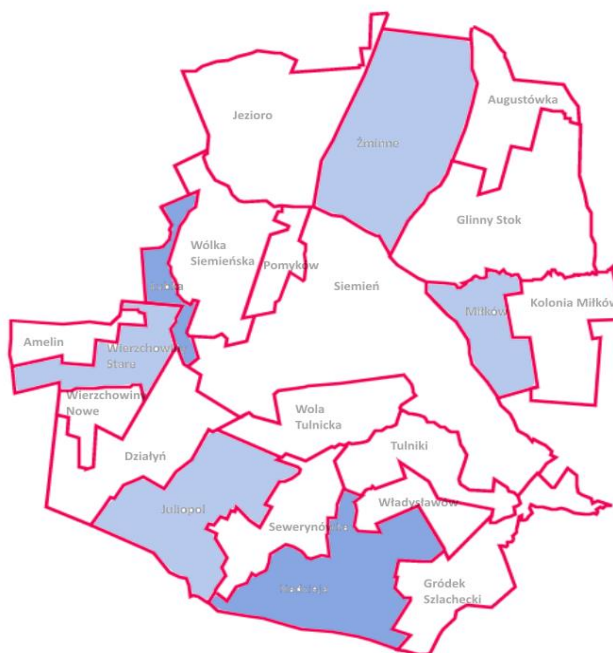
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	0,00
Augustówka	1,25
Działyn	0,00
Glinny Stok	1,26
Gródek Szlachecki	0,57
Jezioro	0,49
Juliopol	1,31
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	0,99
Miłków	0,40
Nadzieja	1,55
Pomyków	1,82
Sewerynowka	0,61
Siemień	0,18
Tulniki	0,71
Wierchowiny Nowe	1,41
Wierchowiny Stare	0,64
Władysławów	1,16
Wola Tulnicka	0,00
Wólka Siemieńska	1,64
Żminne	0,43
Średnia	0,78

Źródło: UG Siemień, rejestr CEIDG.

Tabela 18 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	0,00
Augustówka	0,00
Działyn	0,00
Glinny Stok	0,00
Gródek Szlachecki	0,19
Jezioro	0,00
Juliopol	0,33
Miłków Kolonia	0,00
Łubka	0,99
Miłków	0,40
Nadzieja	1,04
Pomyków	0,00
Sewerynowka	0,00
Siemień	0,00
Tulniki	0,00
Wierchowiny Nowe	0,00
Wierchowiny Stare	0,64
Władysławów	0,00
Wola Tulnicka	0,00
Wólka Siemieńska	0,00
Żminne	0,43
Średnia	0,19

Źródło: UG Siemień, rejestr CEIDG.

Sfera środowiskowa:

Tabela 19 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 1000 mieszkańców

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	13,64
Augustówka	8,75
Działyń	16,09
Glinny Stok	10,05
Gródek Szlachecki	13,09
Jezioro	11,98
Juliopol	10,82
Miłków Kolonia	10,14
Łubka	12,81
Miłków	15,94
Nadzieja	11,92
Pomyków	7,27
Sewerynówka	11,52
Siemień	13,95
Tulniki	8,51
Wierchowiny Nowe	4,23
Wierchowiny Stare	9,62
Władysławów	3,49
Wola Tulnicka	6,54
Wólka Siemieńska	14,75
Żminne	13,30
Średnia	10,88

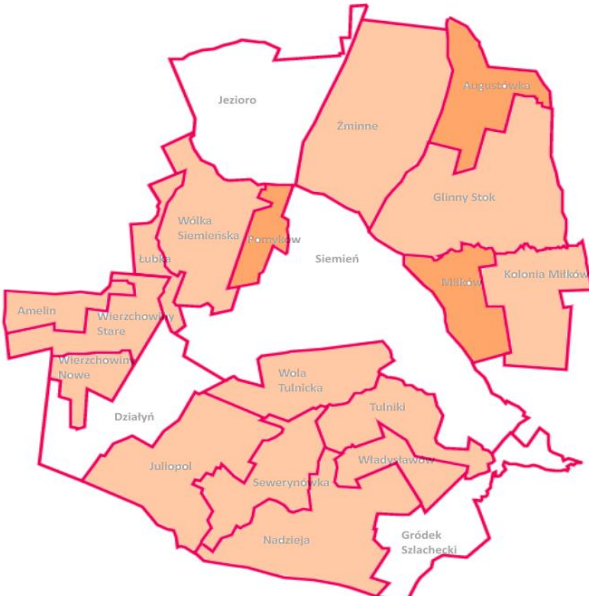

Źródło: Opracowanie własne.

Sfera funkcjonalno - przestrzenna:

Tabela 20 Dostępność do usług kultury i usług społecznych (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	1
Augustówka	0
Działyń	2
Glinny Stok	1
Gródek Szlachecki	3
Jezioro	2
Juliopol	1
Miłków Kolonia	1
Łubka	1
Miłków	0
Nadzieja	1
Pomyków	0
Sewerynówka	1
Siemień	3
Tulniki	1
Wierchowiny Nowe	1
Wierchowiny Stare	1
Władysławów	1
Wola Tulnicka	1
Wólka Siemieńska	1
Żminne	1
Średnia	1,14

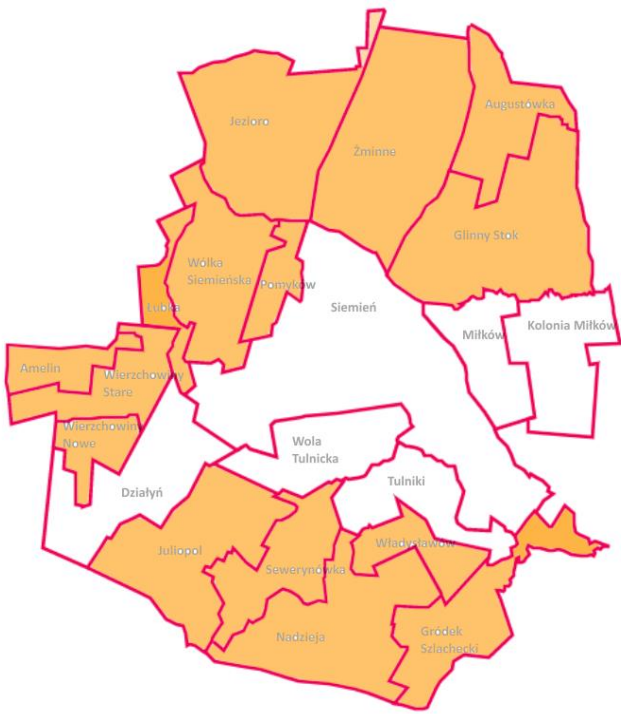

Źródło: UG Siemień (3- zadowolająca, 2- dostateczna, 1- niska, 0- niedostateczna)

Sfera techniczna:

Tabela 21 Wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Amelin	0
Augustówka	0
Działyń	0
Glinny Stok	0
Gródek Szlachecki	0
Jezioro	0
Juliopol	0
Miłków Kolonia	1
Łubka	0
Miłków	1
Nadzieja	0
Pomyków	0
Sewerynowka	0
Siemień	1
Tulniki	1
Wierzchowiny Nowe	0
Wierzchowiny Stare	0
Władysławów	0
Wola Tulnicka	1
Wólka Siemieńska	0
Żminne	0
Średnia	0,24

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 22 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Wypożyczenie w infrastrukturę kanalizacyjną
Amelin	0,00	0,00	13,64	1	0
Augustówka	1,25	0,00	8,75	0	0
Działyń	0,00	0,00	16,09	2	0
Glinny Stok	1,26	0,00	10,05	1	0
Gródek Szlachecki	0,57	0,19	13,09	3	0
Jezioro	0,49	0,00	11,98	2	0
Juliopol	1,31	0,33	10,82	1	0
Miłków Kolonia	0,00	0,00	10,14	1	1
Łubka	0,99	0,99	12,81	1	0
Miłków	0,40	0,40	15,94	0	1
Nadzieja	1,55	1,04	11,92	1	0
Pomyków	1,82	0,00	7,27	0	0
Sewerynówka	0,61	0,00	11,52	1	0
Siemień	0,18	0,00	13,95	3	1
Tulniki	0,71	0,00	8,51	1	1
Wierzchowiny Nowe	1,41	0,00	4,23	1	0
Wierzchowiny Stare	0,64	0,64	9,62	1	0
Władysławów	1,16	0,00	3,49	1	0
Wola Tulnicka	0,00	0,00	6,54	1	1
Wólka Siemieńska	1,64	0,00	14,75	1	0
Żminne	0,43	0,43	13,30	1	0
Średnia arytmetyczna	0,78	0,19	10,88	1,14	0,24
Odchylenie standardowe	2,99	3,38	4,75	3,32	4,00

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 23 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną
Amelin	-0,26	-0,06	0,58	-0,04	-0,06
Augustówka	0,16	-0,06	-0,45	-0,34	-0,06
Działyń	-0,26	-0,06	1,10	0,26	-0,06
Glinny Stok	0,16	-0,06	-0,17	-0,04	-0,06
Gródek Szlachecki	-0,07	0,00	0,47	0,56	-0,06
Jezioro	-0,10	-0,06	0,23	0,26	-0,06
Juliopol	0,18	0,04	-0,01	-0,04	-0,06
Miłków Kolonia	-0,26	-0,06	-0,16	-0,04	0,19
Łubka	0,07	0,24	0,41	-0,04	-0,06
Miłków	-0,13	0,06	1,07	-0,34	0,19
Nadzieja	0,26	0,25	0,22	-0,04	-0,06
Pomyków	0,35	-0,06	-0,76	-0,34	-0,06
Sewerynówka	-0,06	-0,06	0,14	-0,04	-0,06
Siemień	-0,20	-0,06	0,65	0,56	0,19
Tulniki	-0,02	-0,06	-0,50	-0,04	0,19
Wierzchowiny Nowe	0,21	-0,06	-1,40	-0,04	-0,06
Wierzchowiny Stare	-0,05	0,13	-0,26	-0,04	-0,06
Władysławów	0,13	-0,06	-1,55	-0,04	-0,06
Wola Tulnicka	-0,26	-0,06	-0,91	-0,04	0,19
Wólka Siemieńska	0,29	-0,06	0,82	-0,04	-0,06
Żminne	-0,12	0,07	0,51	-0,04	-0,06

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 24 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)*	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych *	Wypożyczenie w infrastrukturę kanalizacyjną*
Amelin	0,26	-0,06	-0,58	0,04	0,06
Augustówka	-0,16	-0,06	0,45	0,34	0,06
Działyń	0,26	-0,06	-1,10	-0,26	0,06
Glinny Stok	-0,16	-0,06	0,17	0,04	0,06
Gródek Szlachecki	0,07	0,00	-0,47	-0,56	0,06
Jezioro	0,10	-0,06	-0,23	-0,26	0,06
Juliopol	-0,18	0,04	0,01	0,04	0,06
Miłków Kolonia	0,26	-0,06	0,16	0,04	-0,19
Łubka	-0,07	0,24	-0,41	0,04	0,06
Miłków	0,13	0,06	-1,07	0,34	-0,19
Nadzieja	-0,26	0,25	-0,22	0,04	0,06
Pomyków	-0,35	-0,06	0,76	0,34	0,06
Sewerynówka	0,06	-0,06	-0,14	0,04	0,06
Siemień	0,20	-0,06	-0,65	-0,56	-0,19
Tulniki	0,02	-0,06	0,50	0,04	-0,19
Wierzchowiny Nowe	-0,21	-0,06	1,40	0,04	0,06
Wierzchowiny Stare	0,05	0,13	0,26	0,04	0,06
Władysławów	-0,13	-0,06	1,55	0,04	0,06
Wola Tulnicka	0,26	-0,06	0,91	0,04	-0,19
Wólka Siemieńska	-0,29	-0,06	-0,82	0,04	0,06
Żminne	0,12	0,07	-0,51	0,04	0,06

Źródło: Opracowanie własne.

*stymulanta

Tabela 25 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)*	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych *	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru	Liczba wskaźników kryzysowych
Amelin	0,26	-0,06	-0,58	0,04	0,06	3
Augustówka	-0,16	-0,06	0,45	0,34	0,06	3
Działyń	0,26	-0,06	-1,10	-0,26	0,06	2
Glinny Stok	-0,16	-0,06	0,17	0,04	0,06	3
Gródek Szlachecki	0,07	0,00	-0,47	-0,56	0,06	3
Jezioro	0,10	-0,06	-0,23	-0,26	0,06	2
Juliopol	-0,18	0,04	0,01	0,04	0,06	4
Miłków Kolonia	0,26	-0,06	0,16	0,04	-0,19	3
Łubka	-0,07	0,24	-0,41	0,04	0,06	3
Miłków	0,13	0,06	-1,07	0,34	-0,19	3
Nadzieja	-0,26	0,25	-0,22	0,04	0,06	3
Pomyków	-0,35	-0,06	0,76	0,34	0,06	3
Sewerynówka	0,06	-0,06	-0,14	0,04	0,06	3
Siemień	0,20	-0,06	-0,65	-0,56	-0,19	1
Tulniki	0,02	-0,06	0,50	0,04	-0,19	3
Wierzchowiny Nowe	-0,21	-0,06	1,40	0,04	0,06	3
Wierzchowiny Stare	0,05	0,13	0,26	0,04	0,06	5
Władysławów	-0,13	-0,06	1,55	0,04	0,06	3
Wola Tulnicka	0,26	-0,06	0,91	0,04	-0,19	3
Wólka Siemieńska	-0,29	-0,06	-0,82	0,04	0,06	2
Żminne	0,12	0,07	-0,51	0,04	0,06	4

Źródło: Opracowanie własne.

2.3. Podsumowanie diagnozy

Analiza wskaźnikowa pozwoliła zidentyfikować obszary Gminy Siemień, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, co powoduje stan kryzysowy. Wskazanie obszarów było możliwe dzięki ocenie nasilenia koncentracji negatywnych zjawisk w oparciu o ocenę sumaryczną liczby wskaźników w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), których wartości wypadają gorzej w porównaniu do średniej wartości dla obszaru gminy. Jak wynika z powyższej tabeli obszary kryzysowe można zdiagnozować w zasadzie w każdej miejscowości Gminy Siemień.

Tabela 26 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Nazwa obszaru	Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego w sferze społecznej	Obecność wskaźników kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	Obecność terenów zdegradowanych	Udział Powierzchni [%]	Udział Ludności [%]
Amelin	TAK	TAK		1,65	2,44
Augustówka	-	TAK		3,45	1,77
Działyn	TAK	TAK		5,17	3,85
Glinny Stok	TAK	TAK	TAK	8,62	8,82
Gródek Szlachecki	TAK	TAK		4,44	11,67
Jezioro	TAK	TAK		7,63	9,06
Juliopol	TAK	TAK		6,13	6,76
Miłków Kolonia	-	TAK		4,15	1,53
Łubka	-	TAK		1,41	4,5
Miłków	-	TAK		2,87	5,56
Nadzieja	TAK	TAK		6,72	4,28
Pomyków	-	TAK		1,41	1,22
Sewerynówka	-	TAK		3,61	3,66
Siemień	TAK	TAK	TAK	15,33	12,23
Tulniki	TAK	TAK		3,37	3,12
Wierchowiny Nowe	-	TAK		1,63	1,57
Wierchowiny Stare	-	TAK		2,9	3,46
Władysławów	-	TAK		1,97	1,91
Wola Tulnicka	TAK	TAK		3,72	3,39
Wółka Siemieńska	TAK	TAK		5	4,05
Żminne	TAK	TAK		8,84	5,16

Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych stanowi 71,45% powierzchni gminy i są one zamieszkiwane przez 74,83% mieszkańców gminy.

Cechuje je nagromadzenie negatywnych zjawisk kryzysowych, którym należy przeciwdziałać poprzez integrację działań w sferze społecznej i sferach współwystępujących (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Rewitalizacja dla swojej skuteczności na wyznaczonym obszarze na terenie gminy wymaga wieloletnich, wieloaspektowych i kompleksowych działań, a jej osiągnięcie będzie możliwe poprzez aktywność w ramach wyznaczonych celów we wszystkich 5 sferach:

- ✓ społecznej – likwidacja oraz ograniczenie zjawisk patologicznych, ograniczenie ubóstwa i poprawa dostępności do usług publicznych,
- ✓ gospodarczej – rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji, ograniczenie zjawiska bezrobocia,

- ✓ środowiskowej – promocja postaw proekologicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej – uporządkowanie przestrzeni publicznej, ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych,
- ✓ technicznej - poprawa i rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja zabudowy.

Mapa 3 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Źródło: Opracowanie własne.

2.4. Wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji

Konieczne było zatem przystąpienie do kolejnego etapu delimitacji, by móc wskazać na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk) na obszarach zdegradowanych, obszaru rewitalizacji, który będzie się zawierał na terenie nie większym niż 20% udziału powierzchni ogółem gminy i zamieszkałym nie więcej niż 30% ogółu ludności Gminy Siemień.

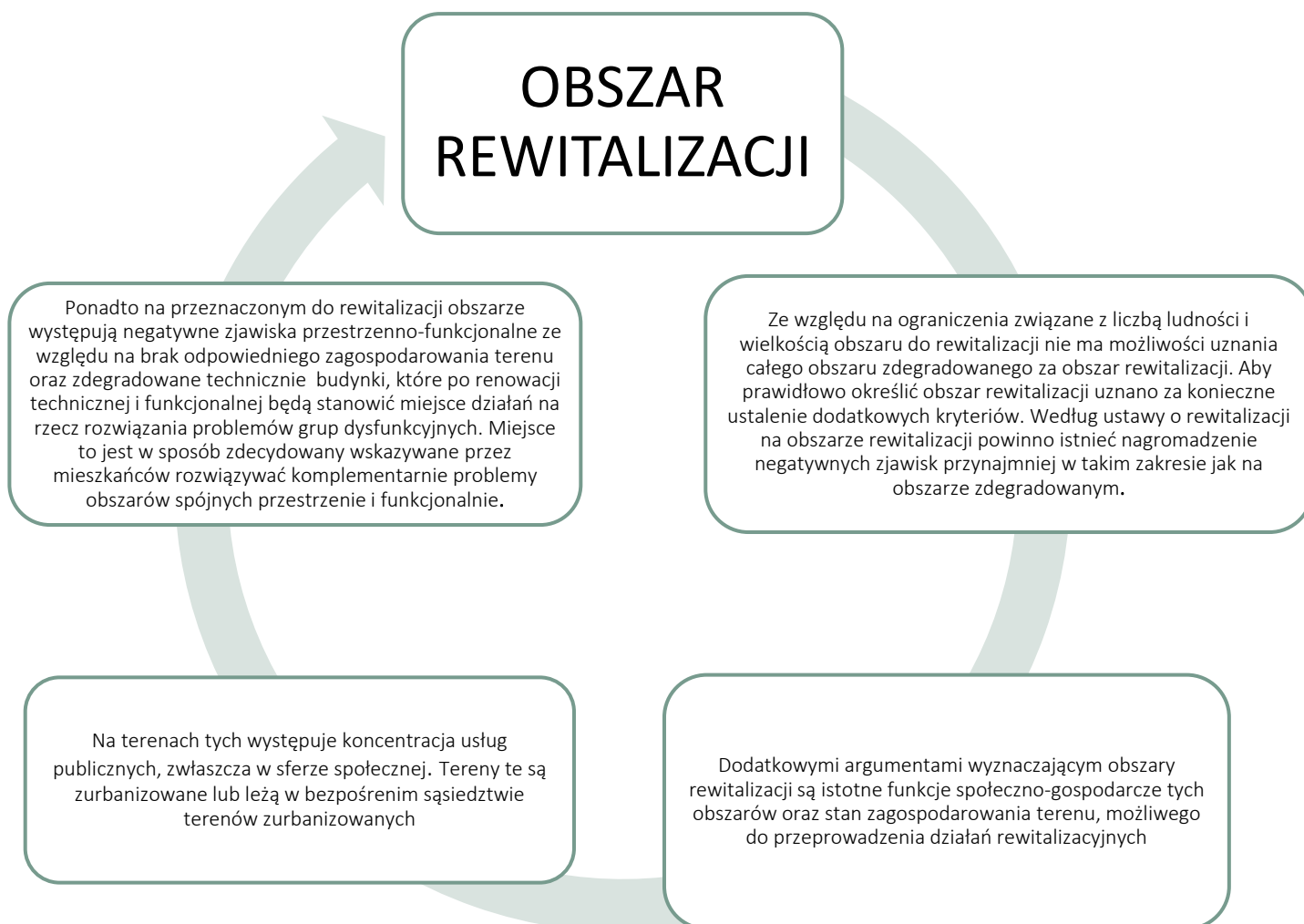
W celu jednoznacznego wyznaczenia Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Siemień oraz wskazania na jakim obszarze Gminy Siemień (OZ) występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym (negatywnym) przypisano odpowiadające im wskaźniki.

Punktem odniesienia terytorialnego było wyodrębnienie w ramach miejscowości zdegradowanych Obszaru Rewitalizacji (OR) w oparciu o czynniki kryzysowe:

- 1) stan przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej, która po przeprowadzeniu działań inwestycyjnych może być wykorzystana w celu znaczącej poprawy stanu przestrzeni

- publicznej szczególnie w obszarze grup dysfunkcyjnych,
- 2) koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji w związku z gęstością zaludnienia obszaru, co generuje i wzmacnia z natury negatywne postawy zachowania, szczególnie ze strony osób wykluczonych oraz pochodzących ze środowisk patologicznych.

Procedura wyznaczania OR opierała się na następujących założeniach:

W skład obszaru rewitalizacji obszaru wchodzi dwa obszary, nieposiadające ze sobą wspólnych granic:

1. *Obszar I: Siemień- powierzchnia - 42,18 ha, ludność – 205 osób*
2. *Obszar II: Glinny Stok -powierzchnia- 54,51 ha, ludność- 199 osób*

Tabela 27 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Siemień

	Obszar Rewitalizacji	
Numer Obszaru	I	II
Nazwa obszaru/sołectwa	Siemień	Glinny Stok

Powierzchnia obszaru (ha)	42,18	54,51
Odsetek powierzchni obszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)	0,44	0,52
Liczba ludności obszaru (2021r.)	205	199
Odsetek ludności obszaru w ludności ogółem gminy (%)	4,54	4,41

Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczony obszar rewitalizacji dotyczy terenów zdegradowanych, które charakteryzują się najwyższą koncentracją zjawisk negatywnych zwłaszcza w sferze technicznej oraz funkcjonalno - przestrzennej, których rozwiązanie poprzez wdrożenie działań zapisanych w GPR w wymierny sposób wpłynie na ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej (dla obszarów rewitalizacji są to przede wszystkim: dla obszaru Glinny Stok – duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, duża liczba wydanych „Niebieskich karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz niska kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021, r.; dla obszaru Siemień: niski udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, wysoka liczba przestępstw na 100 mieszkańców oraz niska kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021 r.).

Na wyznaczonym terenie rewitalizacji w ramach sołectw Siemień i Glinny Stok znajdują się zdegradowane tereny publiczne oraz budynki wymagające pilnej rewitalizacji, które po przeprowadzeniu projektów rewitalizacyjnych zyskają nowe funkcje i zostaną przeznaczone przede wszystkim na cele społeczne. Zdiagnozowanymi problemami społecznymi wyznaczonych obszarów rewitalizacji, a zatem, problemami które najmocniej dotyczą mieszkańców, rzutując na ich życie codzienne są w szczególności: obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego oraz wysoka intensywność korzystania z pomocy publicznej. Wskazują one na problemy takie jak ubóstwo i nieradzenie sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Na spotkaniu konsultacyjnym mieszkańcy gminy ocenili wyznaczone obszary rewitalizacji pod kątem poziomu zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi, takimi jak bieda, bezrobocie i uzależnienia. Zwrócili również uwagę na zagrożenie patologiami w rodzinach takimi jak przemoc, narkomania i alkoholizm.

Przedstawiciele Urzędu Gminy wskazywali przede wszystkim na potrzeby związane z rewitalizacją głównych ulic, placów w centrum siedziby gminy oraz zdegradowanych budynków publicznych (m.in. budynków OSP). Mieszkańcy wskazywali raczej tereny publiczne i rekreacyjne.

W ocenie zarówno mieszkańców, jak i władz gminnych niezbędna jest modernizacja obiektów, w szczególności o znaczeniu edukacyjnym, usług społecznych i kulturalnych, które sprzyjają rozwojowi społeczno-gospodarczemu i poprawie sytuacji mieszkańców.

Często obiekty te wykorzystywane są na cele publiczne (Zespół Placówek Oświatowych, budynki OSP). Biorąc pod uwagę konieczność dostosowania obiektów do potrzeb mieszkańców niezbędne jest ukierunkowanie działań infrastrukturalnych na kompleksową modernizację tych obiektów. Przyczyni się to nie tylko do podniesienia estetyki publicznej, ale przede wszystkim podniesie dostępność do obiektów publicznych, pozwoli na szersze ich wykorzystanie i w konsekwencji wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców i rozwój społeczny.

Rewitalizacja jest procesem, którego działania prowadzą do poprawy sytuacji społecznej. Mieszkańcy borykający się z problemami ubóstwa i bezrobocia oraz patologiami w rodzinach narażeni są na wykluczenie społeczne. Poprawa tej sytuacji będzie możliwa poprzez działania aktywizujące i integrujące społeczność. W tym celu konieczne jest zapewnienie odpowiedniego dialogu z mieszkańcami oraz dostosowanie infrastruktury społecznej i publicznej do potrzeb mieszkańców.

Należy wskazać jednostki gminne działające na terenie wyznaczonych obszarów rewitalizacji: Zespół Placówek Oświatowych w Siemieniu, Ośrodek Zdrowia, czy budynki OSP mogące pełnić różnorakie funkcje społeczne. Zapewnienie dostępności do tych jednostek oraz prowadzenie za ich pośrednictwem działań wspierających mieszkańców stanowi potencjał rewitalizacyjny, którego wykorzystanie wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców obszaru.

Obszar Rewitalizacji I, obejmujący część miejscowości Siemień oraz część działek w obrębie Siemień Kolonia, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego ze względu na pełnioną funkcję, ponieważ skupione są tutaj najważniejsze instytucje pełniące funkcje reprezentacyjne i centrotwórcze gminy. Na terenach tych występuje koncentracja usług publicznych, zwłaszcza w sferze społecznej.

Obszar Rewitalizacji II stanowiący urbanizowaną część miejscowości Glinny Stok jest obszarem peryferyjnym gminy i wymaga pilnego wsparcia lokalnej społeczności w celu niwelowania negatywnych zjawisk społecznych w oparciu o zrewitalizowane przestrzenie i budynki.

Projekty wybrane do realizacji na wskazanym terenie są ukierunkowane na rozwiązywanie istniejących problemów społecznych – dotyczą działań wspierających rozwój dzieci i młodzieży, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień.

Jednym z najważniejszych składowych rewitalizacji powinna być partycypacja społeczności lokalnej, a ogół zidentyfikowanych w ten sposób problemów społecznych w dużej mierze powinien przekładać się na rodzaj i sposób wdrażanych w danym miejscu zmian. Poddając analizie sytuację demograficzną na wybranym do rewitalizacji obszarze wynika, że dochodzi tam do ubytku naturalnego ludności. Pogłębia się problem starzenia demograficznego mieszkańców oraz zjawiska patologiczne. Działania wpisane w GPR dla wybranych obszarów rewitalizacji zakładają poprawę istniejących warunków, czyli: odbudowę relacji społecznych, poprawę jakości terenów o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, poprzez ich modernizację, oraz poprawę ogólnego ładu przestrzennego.

Tabela 28 Zakres obszaru rewitalizacji

Obszar	Numer działki
Obszar I Siemień	Obr. Siemień: 52,111,112/1,112/3,112/4,113,114,115,116,117/1,118,119/1,119/2,120 121,122,123,124,125,126,127,128,129,130/1,130/2,131/1,131/2,132,133,134/1,134/2 135,136,137,138,139,140,141,142,143,144,145,146,147,148,149/1,149/2,149/3,150,151 152,153,154,155,156,157,158/1,158/2,159,160,161,162/1,162/2,163,164,165,166,167 169,217, Obr. Kol. Siemień: 137,138,139,140/1,140/2,140/3,140/4,140/5,141,142,143, 144,247,248,250, Obr. PGR-RYB Siemień: 47,51/2,51/4,51/5,51/6,51/7,51/8,51/9,51/10 51/11,51/12,51/13,51/14,51/15,51/16,51/17,51/18,51/19,51/20,51/21,51/22,51/23 51/24,51/25,51/26,51/27,51/28,51/29,51/30,51/31,51/32,51/33,51/34,51/35,51/36 51/37,52,53,54,55,56/1,56/3,56/4,56/5,56/6,56/7,56/8,56/9,56/10,57/1,57/2,58,59,60 61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,72,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89 90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108/1,108/2,110,111 113,119
Obszar II Glinny Stok	Obr. Glinny Stok: 81/1,81/3,81/4,82/1,83,101/1,101/2,102/1,102/2,103/4,103/5,103/6 103/7,103/8,103/9,104/2,104/3,104/4,105/2,105/3,105/4,106/2,106/4,107/4,107/5 107/6,107/8,108/2,108/4,109/2,109/4,110/2,110/4,110/5,110/7,111/2,111/4,111/6 112/2,112/4,112/6,113/4,113/5,113/6,113/8,114/2,114/4,114/5,114/6,115/2,116/1 116/2,117/1,117/2,119/1,119/2,120/1,121/1,122/2,122/3,164/1,164/2,165/1,167/1 168/1,169/1,170/2,170/3,170/4,171/1,172/1,172/2,173/1,173/2,174,175/1,176/1,177/2 177/3,177/4,178/1,179/1,180/1,180/2,181/1,181/2,182/1,182/2,183,189,191,196,205/1

W myśl ustawy o rewitalizacji (art. 10 ust. 1), obszar obejmujący całość, bądź część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako Obszar Rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji ustala się, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa/obszary, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, z uwagi na wymóg łączna powierzchnia wybranych sołectw nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie może stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Siemień spełnia kryteria ponieważ stanowi 0,93 % powierzchni gminy (96,69 ha) i jest zamieszkały przez 8,95 % jej mieszkańców (404 osoby).

Tym samym obszar rewitalizacji mieści się w limitach określonych w Ustawie (< 20% powierzchni gminy i < 30% liczby jej mieszkańców).

3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Obszary Rewitalizacji I Siemień – opis

Demografia:

Wieś Siemień ma 548 mieszkańców, z czego 49,6% stanowią kobiety, a 50,4% mężczyźni. Obszar rewitalizacji stanowi 42,18 ha i jest zamieszkiwany przez 205 mieszkańców.

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 99 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz mniejszy od współczynnika dla całej Polski.

60,6% mieszkańców obszaru rewitalizacji jest w wieku produkcyjnym, 16,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Siemień 65,1 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

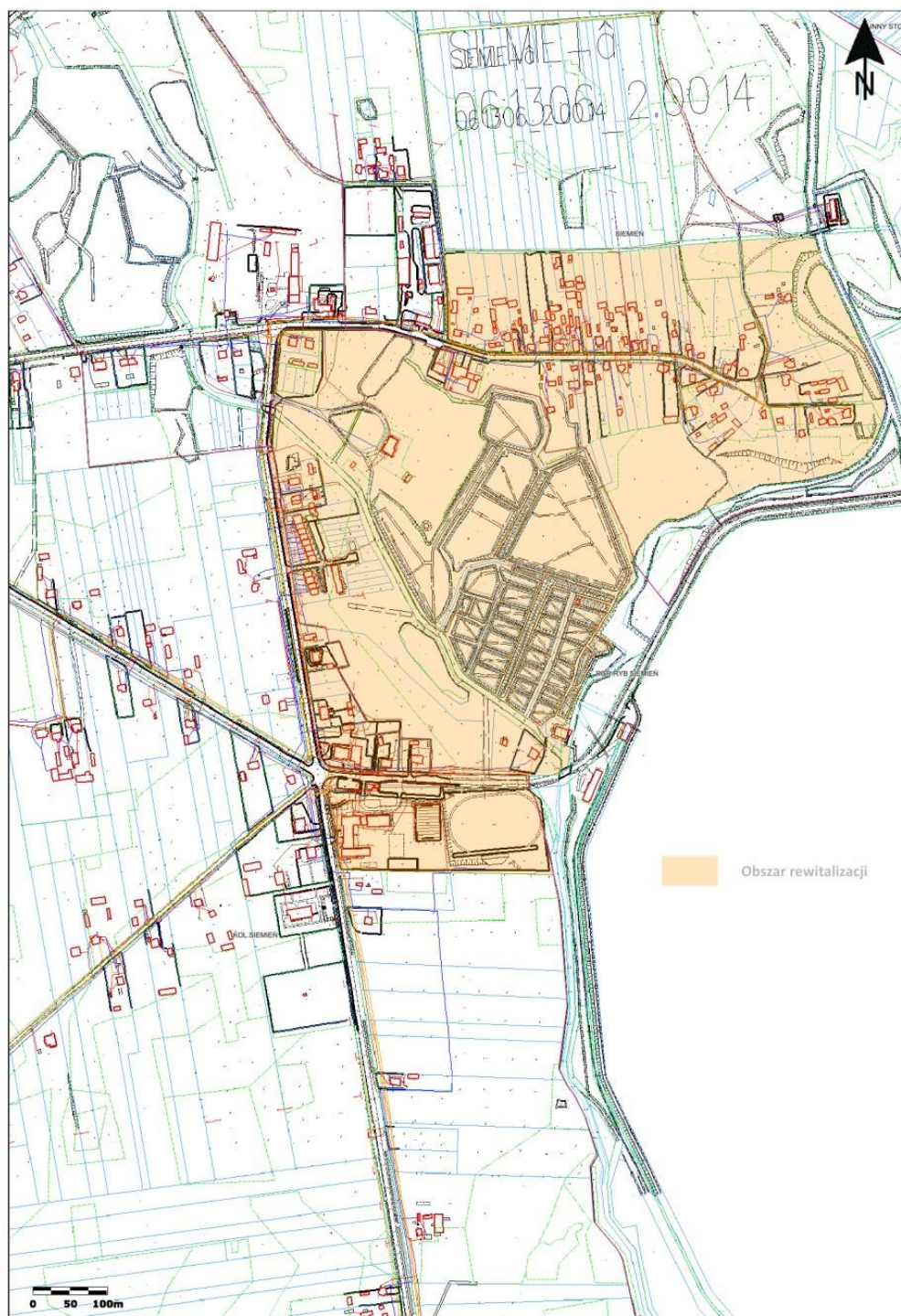
Zasoby mieszkaniowe:

W 2022 roku na obszarze rewitalizacji oddano do użytku 1 mieszkanie. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,82 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach to 5,00 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku to 96,00 m² i jest porównywalna do przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Obszar rewitalizacji Siemień

Skala: 1:5000

Przedsiębiorczość:

W roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 58 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 35 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 1 nowy podmiot, a 1 podmiot został wyrejestrowany.

Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (8) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (1) w roku 2022. W tym samym okresie najwięcej (5) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2021 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną we wsi Siemień najwięcej (2) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (54) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,7% (1) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 29,3% (17) podmiotów, a 69,0% (40) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Edukacja:

W roku 2021 na obszarze rewitalizacji mieściło się 1 przedszkole, w którym do 3 oddziałów uczęszczało 70 dzieci (34 dziewczynki oraz 36 chłopców).

Placówkę ma 1 szkoła podstawowa, w której w 8 oddziałach uczyło się 155 uczniów (74 kobiety oraz 81 mężczyzn)

Zabytki:

Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) z dnia 15.12.2017 na obszarze rewitalizacji Siemień znajduje się 6 zabytkowych obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

 Dwór z 1870 - 1880 (ul. Kasztanowa 38) Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1986-11-24, wykaz dokumentów: A-166 z 1986-11-24		 Zespół - dwór z 1870 - 1880 (ul. Kasztanowa 38) Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1986-11-24, wykaz dokumentów: A-166 z 1986-11-24	
 Park z 1870 - 1880 Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1986-11-24, wykaz dokumentów: A-166 z 1986-11-24		 Młyn z końca XIX w. (ul. Stawowa 9) Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1995-01-10, wykaz dokumentów: A-241 z 1995-01-10	
 Figura z 2. poł. XVIII w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 2015-09-30, wykaz dokumentów: A/1638 z 2015-09-30		 Figura z 2. poł. XVIII w. (ul. Spacerowa 1) Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 2015-09-30, wykaz dokumentów: A/975 z 2015-09-30	

Obszar Rewitalizacji I, obejmujący część miejscowości Siemień oraz część działek w obrębie Siemień Kolonia, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego ze względu na pełnioną funkcję, ponieważ skupione są tutaj najważniejsze instytucje pełniące funkcje reprezentacyjne i centrotwórcze gminy. Na terenach tych występuje koncentracja usług publicznych, zwłaszcza w sferze społecznej.

Obszar Rewitalizacji I zlokalizowany jest na wschód od ulic: Reja, Kasztanowej i Kościelnej. Jego teren charakteryzuje wysoka intensywność zabudowy, w szczególności zabudowy mieszkalnej i usługowej. Jest jednym z najmocniej zabudowanych terenów gminy.

Obszar z wieloma problemami do których należą: brak liderów lokalnych aktywizujących lokalną społeczność (w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym), brak perspektyw dla młodych ludzi i problemy ze znalezieniem zatrudnienia, brak miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych umożliwiających mieszkańcom aktywne spędzanie wolnego czasu; niezadawalający stan infrastruktury mieszkaniowej będącej w szczególności w rękach prywatnych. Kumulacja problemów społecznych i innych negatywnych zjawisk znacznie ogranicza pełnioną dotychczasową funkcję obszaru rewitalizacji i w wyniku pogłębiającego się kryzysu nie spełnia funkcji wyznaczonych mu przez lokalną społeczność.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu w sferze społecznej zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się niskim udziałem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (16,49) przy średniej gminnej (17,26).

Obszar rewitalizacji odznacza się również wysokim poziomem przestępstw i wykroczeń. Liczba popełnionych naruszeń prawa na 100 mieszkańców wynosi 29,60 natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 9,08. Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej. Wysokiej przestępczości na obszarze rewitalizacji należy upatrywać m.in. w charakterze funkcjonalnym obszaru rewitalizacji. Liczne obiekty usług publicznych, komercyjnych i innych obiektów o znaczeniu lokalnym, przyciągają osoby spoza obszaru, mogące łamać prawo. Dlatego poprawa bezpieczeństwa jest istotnym zadaniem dla polepszenia jakości życia lokalnych mieszkańców.

Analizując pozostałe sfery największe zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się w sferach gospodarczych i technicznych (niska liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców) oraz technicznych (obecność zdegradowanych budynków i przestrzeni publicznych).

Problemem sfery gospodarczej ważnym problemem jest rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej, z której duża część to placówki handlowe i usługowe. Te miejsca generują negatywne zachowania społeczne, wpływając na ogólną atmosferę panującą na obszarze i bezpieczeństwo mieszkańców. Obecność osób spożywających alkohol w miejscach publicznych kształtuje niekorzystne wzorce konsumpcji wśród mieszkańców, w tym szczególnie młodzieży. Jednocześnie działające na obszarze firmy są relatywnie stabilne – notuje się tu mniej wyrejestrowań niż przeciętnie w gminie.

Jeśli chodzi o sferę techniczną należy zwrócić uwagę na poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie tych obiektów przed degradacją techniczną oraz podjąć działania w celu dalszej poprawy dostępu mieszkańców do urządzeń sieciowych (kanalizacja).

W sferze środowiskowej ważnym problemem zdiagnozowanym na obszarze jest zabudowa wymagająca poprawy w zakresie energochłonności. Jedynie z rzadka można tu znaleźć budynki, które można określić mianem niskoemisyjnych. Potrzebna jest więc kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację i zmniejszanie emisyjności zabudowy, a także zwiększenie promowania odnawialnych źródeł energii.

W przypadku sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo niewielką skalą zjawisk kryzysowych na tle reszty gminy Siemień.

3.2. Obszary Rewitalizacji II Glinny Stok – opis

Demografia:

Wieś Glinny Stok ma 379 mieszkańców, z czego 47,5% stanowią kobiety, a 52,5% mężczyźni. Wyodrębniony obszar rewitalizacji ma 54,51 ha i jest zamieszkiwany przez 199 osób.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 8,2%. Współczynnik feminizacji we wynosi 90 i jest znacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski.

61,7% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 21,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 62,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc mniejszy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Zasoby mieszkaniowe:

W 2022 roku na obszarze rewitalizacji oddano do użytku 2 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,28 nowych lokali. Jest to wartość nieznacznie większa od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach to 4,50 i jest większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 to 97,00 m² i jest porównywalna do przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

W roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 16 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 12 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 2 nowe podmioty, a 1 podmiot został wyrejestrowany. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (5) podmiotów zarejestrowano w roku 2021, a najmniej (0) w roku 2018. W tym samym okresie najwięcej (4) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2020 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2021 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną we wsi Glinny Stok najwięcej (1) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (16) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 37,5% (6) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało przemysł i budownictwo, natomiast 62,5% (10) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu **w sferze społecznej** zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym na 100 mieszkańców (-9). Duża liczba seniorów rodzi różne potrzeby w zakresie szeroko rozumianej dostępności związanej z zapotrzebowaniem na usługi związane z ochroną zdrowia, ale też bliskością usług i placówek handlowych. Oznacza również konieczność dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze specjalnymi potrzebami, jak i przestrzeni publicznej, by umożliwić łatwiejsze przemieszczanie się. W kontekście rosnącej liczby osób starszych wyzwaniem staje się zjawisko alienacji społecznej, samotności, co przekłada się na potrzeby aktywizacyjne. Skupienie się na kwestiach jakości życia osób starszych jest istotne nie tylko z perspektywy dzisiejszych potrzeb, ale i przyszłych, co wiąże się z faktem, że udział seniorów będzie w kolejnych latach rosł. Zauważalny wzrost zostanie z pewnością odnotowany w grupie starszych seniorów, tj. powyżej 75 roku życia, których samodzielność może ulegać gwałtownemu pogorszeniu. Spośród problemów społecznych występujących na obszarze najpoważniejsze wiążą się z bezrobociem, ubóstwem wymagającym dużego wsparcia przez pomoc społeczną, bezradnością wychowawczą rodziców skutkującą słabym funkcjonowaniem dzieci i młodzieży w szkołach i trudnościami socjalizacyjnymi, a także problemy związane z przemocą, uzależnieniami itp. Przekładają się one na niski kapitał społeczny dużej części mieszkańców, brak aktywności społecznej i obywatelskiej. Zidentyfikowane w trakcie badania problemy świadczą o występowaniu na tym podobszarze kumulacji problemów społecznych, w której jedne deficyty generują inne, wzmacniając się w czasie. Spirala tych problemów sprawia, że osoby narażone najpierw na marginalizację, a następnie popadające w wykluczenie społeczne, bez wsparcia z zewnątrz nie potrafią ani odnaleźć się na rynku pracy, ani radzić sobie w codziennym funkcjonowaniu.

Na pierwszy plan wysuwają się problemy związane z bezrobociem, które najprawdopodobniej leżą u podstaw innych negatywnych zjawisk społecznych obecnych na obszarze rewitalizacji. Osoby bezrobotne, szczególnie te długotrwale, zmagają się z utratą poczucia własnej wartości i izolacją społeczną.

Obszar rewitalizacji odznacza się wysokim poziomem udziału bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (20,45) przy średniej gminnej (10,92).

Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej. Liczba założonych „niebieskich kart” i interwencji domowych (16,92) również jest zdecydowanie wyższa niż średnia dla gminy (5,94).

Analizując pozostałe sfery duże zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się w kwestiach środowiskowych. Obszar charakteryzuje się niskim wskaźnikiem zamontowanych urządzeń OZE (10,05) na 1000 mieszkańców. W sferze środowiskowej ważnym problemem zdiagnozowanym na obszarze jest zabudowa wymagająca poprawy w zakresie energochłonności. Jedynie z rzadka można tu znaleźć budynki, które można określić mianem niskoemisyjnych. Potrzebna jest więc kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację i zmniejszanie emisyjności zabudowy, a także zwiększenie promowania odnawialnych źródeł energii.

Problemem sfery gospodarczej jest duża rotacja prowadzonych działalności usługowych, co prowadzi do mniejszego przywiązania mieszkańców do lokalnie działających firm.

Problemy ekonomiczne mogą również dotyczyć osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby wchodzące w wiek senioralny nie są tak chętnie zatrudniane i często również posiadają wykształcenie, które z perspektywy dzisiejszego rynku pracy jest niekonkurencyjne. Jednocześnie duży udział tych osób oznacza mniejszą pulę aktywnej siły roboczej.

W przypadku sfery przestrzenno-funkcjonalnej należy zauważyć, że Obszar Rewitalizacji Glinny Stok jest peryferyjnym obszarem gminy.

Mieszkańcy tracą poczucie tożsamości lokalnej, co wpływa na ich funkcjonowanie w społeczności.

W ramach konsultacji społecznych wskazywano na bardzo niski stopień skomunikowania z miejscowościami w obszarze gminy, co znacząco wpływa na potencjał tego obszaru i możliwości rozwojowe.

Ponadto brak integracji społeczności lokalnej, wpływa na więzi sąsiedzkie i społeczne, co przekłada się na poczucie wyobcowania i szerzenia się zjawisk patologicznych.

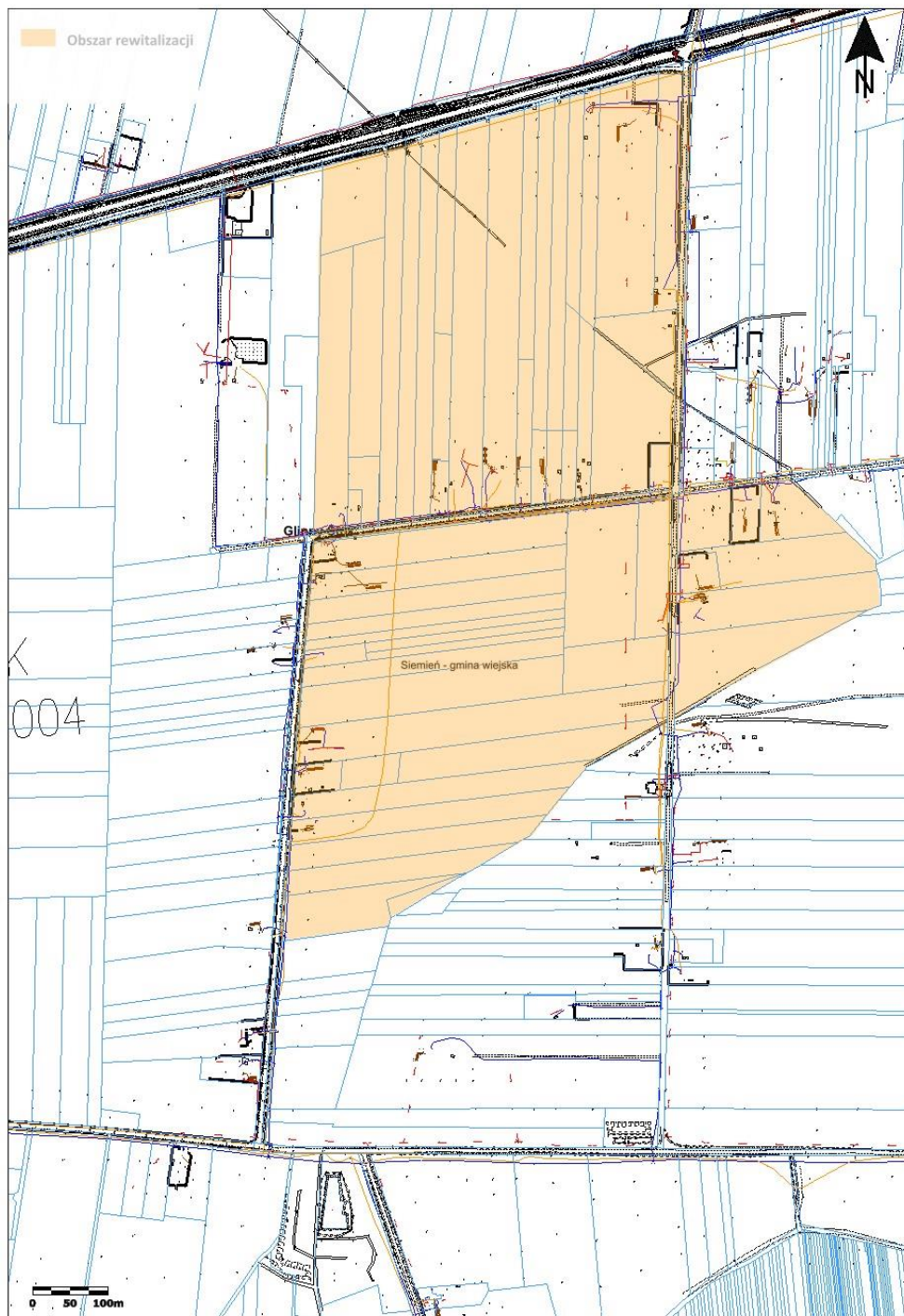
Podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji znaczenie wpłynie na poprawę zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Pomogą one odzyskać dotychczasowe funkcje pełnione przez obszar i wykreować nowe funkcje, które wynikają z aktualnych potrzeb mieszkańców.

Jeśli chodzi o sferę techniczną należy zwrócić uwagę na poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie tych obiektów przed degradacją techniczną oraz podjąć działania w celu stopniowej poprawy dostępu mieszkańców do urządzeń sieciowych (kanalizacja).

Obszar charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kanalizacyjnej na 1000 mieszkańców (413 – średnia gmina 223).

Obszar Rewitalizacji Glinny Stok

Skala: 1:5000

3.3. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych

W ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Siemień.

Spotkanie odbyło się w dniu 26 czerwca 2023 r. w godz. 14.0 -15.0 w siedzibie Urzędu Gminy Siemień. W spotkaniu wzięły udział 3 osoby (przedstawiciel Urzędu Gminy Siemień, przedsiębiorca oraz mieszkaniec gminy Siemień).

W trakcie spotkania konsultacyjnego przedstawiono i omówiono między innymi następujące kwestie:

- ✓ Projekt uchwały Rady Gminy w Siemieniu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ Mapę określającą granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ Planu wdrożenia GPR Gminy Siemień,
- ✓ Ogólne informacje dotyczące obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji,
- ✓ Metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
- ✓ Przedstawiono podział gminy na jednostki referencyjne,
- ✓ Omówiono przeprowadzoną diagnozę z podziałem na strefę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną,
- ✓ Przedstawiono wyznaczony obszar zdegradowany,
- ✓ Przedstawiono wyznaczony obszar rewitalizacji,
- ✓ W trakcie spotkania omówiono wstępnie możliwości realizacji przyszłych projektów oraz kwestie możliwości pozyskania finansowania.

Podczas spotkania zdiagnozowano również problemy, które na obszarze rewitalizacji zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych w odniesieniu do obszarów rewitalizowanych.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy i konsultacji wskazują na potrzebę kompleksowej interwencji w sferze społecznej. Odwołują się do integracji mieszkańców i zakładają realizację przedsięwzięć umożliwiających aktywizację życia społecznego, integrację mieszkańców i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.

Konieczne jest podejmowanie różnorodnych przedsięwzięć, które wywołają długofalowe efekty: rozwój przedsiębiorczości, wzrost liczby nowych miejsc pracy oraz efektywne wykorzystanie posiadanych przez obszar zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych na rzecz wzmocnienia funkcji gospodarczych, przede wszystkim turystyki.

Ponadto należy skupić się na zwiększeniu funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznej obszaru oraz na poprawie stanu infrastruktury społecznej. Realizacja tego celu wymaga bezpośredniej interwencji w przestrzeń, jej pełniejsze i bardziej funkcjonalne wykorzystanie, poprawę jej estetyki oraz nadanie jej nowych cech i funkcji, przy jednoczesnym rozwoju infrastruktury (przede wszystkim społecznej), co w istotnym stopniu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców i sprzyjać będzie generowaniu pozytywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Przedstawione wnioski z przeprowadzonych w gminie konsultacji pokrywają się w dużej mierze z wnioskami z przeprowadzonej analizy statystycznej obszaru rewitalizacji i wskazują na znaczne potrzeby rewitalizacyjne tych terenów. Wybór zatem właściwych zadań rewitalizacyjnych pozwoli na zniwelowanie dysproporcji rozwojowych tych terenów.

Podsumowując, na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano zespół kluczowych problemów, które powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności. Pozwoli to na odpowiednią, skoncentrowaną tematycznie i przestrzennie interwencję zapewniającą osiągnięcie wymiernych korzyści w postaci poprawy jakości mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W celu podsumowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich

istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji¹. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizacji przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. wyniki badań ankietowych mieszkańców oraz wnioski z dyskusji przeprowadzonej podczas spotkań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyniki obu analiz przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 29 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
• zasoby środowiska naturalnego – walory przyrodnicze • rozległa i spójna sieć hydrograficzna (jeziora, rzeki i stawy) • bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne (duża ilość obiektów zabytkowych) • spójność historyczna i kulturowa (Szlak Jagielloński) • zasoby kapitału społecznego – aktywność mieszkańców i zainteresowanie problemami lokalnymi • działalność organizacji pozarządowych • rozwinięta sieć instytucji otoczenia kultury • ekologiczna produkcja rolna	• brak odpowiedniego zagospodarowania terenów rekreacyjnych na obszarach wiejskich. • niski poziom estetyki przestrzeni publicznej i infrastruktury komunalnej • niknące poczucie tożsamości lokalnej • niedoinwestowanie gminy w zakresie budowania atrakcji turystycznych • emigracja osób posiadających wysokie wykształcenie i kwalifikacje zawodowe • niska dostępność ludności wiejskiej do obszaru lokalnych usług materialnych i niematerialnych • zły stan techniczny obiektów i potrzeba ich remontów • brak rozwiniętej działalności kulturalnej na terenach wiejskich • duża liczba budynków zabytkowych wymagających znacznych nakładów finansowych na remonty i renowacje • niekorzystne trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa) • słabo rozwinięta infrastruktura techniczna (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie) • niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów

1 Analiza SWOT – technika analityczna pozwalająca na porządkowanie danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

Szanse	Zagrożenia
• możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy unii europejskiej w okresie 2021-2027 • wysoki poziom obszarów chronionych, sprzyjający tworzeniu przestrzeni atrakcyjnej wypoczynkowo i turystycznie • bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług • rosnące zainteresowanie różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu • rozwój sektora turystycznego • wykorzystanie zaangażowania organizacji pozarządowych i grup społecznych • rozwój sektora usług realizujących • potrzeby osób starszych	• postępujący niż demograficzny • negatywne konsekwencje dla rozwoju gospodarczego w wyniku przedłużającej się wojny w Ukrainie • możliwość wystąpienia kolejnej fali pandemii covid-19 i związanych z nią negatywnych konsekwencji dla zdrowia mieszkańców i rozwoju gospodarczego • migracja edukacyjna i zarobkowa młodych ludzi poza teren gminy, bez planów powrotu • postępujący proces starzenia się społeczeństwa na obszarze rewitalizacji • słabe zabezpieczenie atrakcyjnych i zabytkowych elementów środowiska naturalnego przed ich degradacją • niestabilny rynek w sektorze rolnictwa • wysoki poziom migracji zewnętrznej (zagranicznej) • niska atrakcyjność inwestycyjna regionu • niska opłacalność produkcji rolnej • wzrost bezrobocia • zanikanie kultury ludowej i lokalnych tradycji na skutek starzenia się społeczeństwa • nasilająca się izolacja mieszkańców (niska aktywność społeczna i słabnąca więź z miejscem zamieszkania) • duża konkurencja w zakresie oferty turystycznej w woj. lubelskim

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji.

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów	⇒	dostępność obiektów, w których można zorganizować zajęcia aktywizujące z zapewnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
P2	słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji	⇒	bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług
P3	wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)	⇒	organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji, które stanowią potencjał do aktywizacji społecznej mieszkańców
P4	niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	⇒	promocja przedsiębiorczości i postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców

			identyfikacja i tworzenie atrakcji i produktów turystycznych opartych na lokalnych zasobach
P5	niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz turystów	⇒	wysoki potencjał terenów atrakcyjnych krajobrazowego oraz przestrzeni publicznej umożliwiającej rozwój oferty czasu wolnego
P6	wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych	⇒	dostępność obiektów, które można wykorzystać na potrzeby rozwoju usług komunalnych
P7	niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	wysoki potencjał historycznych miejsc i lokalnych tradycji, które można wykorzystać do umacniania tożsamości lokalnej
P8	niezadawalający stan przestrzeni publicznych	⇒	wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny mieszkańcom
P9	niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji	⇒	duże poparcie społeczne dla działań poprawiających bezpieczeństwo w gminie Siemień

Źródło: Opracowanie własne.

Program zakłada dążenie do przezwyciężenia zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów. Bazując na diagnozie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano konkretne potrzeby rewitalizacyjne, które zostały ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 31. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Siemień

Sfera	Potrzeby
Społeczna	Poprawa stopnia integracji społecznej mieszkańców Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P7 Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców ✓ Integracja społeczna dzieci, młodzieży osób dorosłych i seniorów dzięki utworzeniu atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego ✓ Ograniczenie patologii społecznych poprzez tworzenie programów pomocy dla osób potrzebujących i aktywizację społeczną i kulturalną mieszkańców ✓ Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców
	Wzrost aktywizacji społecznej mieszkańców (zwłaszcza z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz organizacji pozarządowych. Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P3. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację zawodową ✓ Włączenie osób starszych w życie społeczne ✓ Wspieranie postaw proekologicznych i proaktywnych wśród lokalnej społeczności ✓ Poprawa jakości i wyposażenia infrastruktury społecznej
	Zapotrzebowanie na większą różnorodność i dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców oraz turystów Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P5. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Promocja oferty turystycznej gminy

	✓ Organizacja lokalnych wydarzeń inicjowanych przez społeczność ✓ Utworzenie miejsc spotkań i wypoczynku blisko natury dla mieszkańców i turystów Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji i przeciwdziałanie patologiom społecznym Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P9. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa (monitoring) ✓ Ograniczenie patologii społecznych poprzez tworzenie programów pomocy dla osób potrzebujących i aktywizację społeczną i kulturalną mieszkańców
Gospodarcza	Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P4 Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Promocja przedsiębiorczości i postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców ✓ Promocja gospodarcza i turystyczna ✓ Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej ✓ Tworzenie oraz wspieranie rozwoju i marketingu lokalnych produktów turystycznych
Przestrzenno-funkcjonalna	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P6 i P8. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Poprawa estetyki i stanu technicznego obiektów zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji ✓ Poprawa estetyki i atrakcyjności terenów zielonych, skwerów i parków ✓ Modernizacja infrastruktury technicznej, np. wodno-kanalizacyjnej ✓ Ochrona zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych ✓ Utworzenie miejsc spotkań i wypoczynku blisko natury dla mieszkańców i turystów ✓ Wykorzystanie energooszczędnych rozwiązań (termomodernizacja budynków, energooszczędne oświetlenie)
Techniczna	Wprowadzenie rozwiązań służących poprawie jakości i dostępności infrastruktury komunalnej Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P1. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Realizacja projektów zgodnie z obowiązującymi zasadami uniwersalnego projektowania i zasadami powszechnej dostępności obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej. ✓ Poprawa dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów
Środowiskowa	Poprawa stanu środowiska na terenach cennych przyrodniczo oraz wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P2 i P8 Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: ✓ Utworzenie miejsc spotkań i wypoczynku blisko natury dla mieszkańców i turystów ✓ Wykorzystanie energooszczędnych rozwiązań (termomodernizacja budynków, energooszczędne oświetlenie) ✓ Organizacja szkoleń i kursów w zakresie postaw ekologicznych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

3.4. Potencjały obszaru rewitalizacji i ich wzajemne powiązania

Przedmiotem pogłębionej diagnozy jakościowej obszaru rewitalizacji były wybrane problemy zidentyfikowane w wyniku analizy wskaźnikowej, oraz potencjały tego obszaru.

Narzędzia diagnozy jakościowej oraz partycypacji społecznej pozwoliły przyrzeć się bliżej wybranym

kwestiom problemowym, dały również możliwość rozpoznania potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup społecznych: młodzieży, seniorów, rodziców małych dzieci, społeczników i aktywnych mieszkańców, przedsiębiorców - czyli mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji.

Badana problematyka dotyczyła wzajemnych powiązań kwestii społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych.

Obszar rewitalizacji, jak i cała gmina Siemień, dysponuje bogatym potencjałem środowiskowym, przestrzenno-technicznym jak i społeczno-gospodarczym.

Wskazać należy w szczególności na walory krajobrazowo - kulturowe (historyczne struktury przestrzenne gminy Siemień, obszary cenne przyrodniczo) (sfera środowiskowa i funkcjonalno-przestrzenna), które w połączeniu z możliwością pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027 stanowią bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług (sfera gospodarcza).

Realizacja inwestycji infrastrukturalnych będzie odzwierciedlała zapisy koncepcji działań rewitalizacyjnych ujętych w GPR gminy Siemień, tak aby dostrzegalne było pozytywne oddziaływanie projektu na zrewitalizowaną przestrzeń szczególnie w aspektach społecznych oraz gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych zgodnie z przeprowadzoną diagnozą i opisem obszaru poddawanego przekształceniom - rewitalizacji. Celem realizacji zamierzeń GPR jest przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, kultury, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów o znacznej wartości kulturowej, turystycznej oraz przyrodniczej.

Planowane działania zwiększą potencjał regionu oraz wpłyną pozytywnie na pobudzenie rozwoju i zmian jakościowych w następstwie ożywienia aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawy stanu zamieszkiwanego środowiska.

Ponadto, obszar rewitalizacji dysponuje bogatym rezerwuarem zasobów przestrzenno-technicznych – gminnych nieruchomości i terenu, którym należy nadać nowe funkcje oraz poprawić ich kondycję i stan zagospodarowania (sfera funkcjonalno-przestrzenna), co w połączeniu z wysokim poziomem wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe (sfera społeczna) będzie stanowić podstawę działań zmierzających do modernizacji i zwiększenia dostępności zdegradowanych budynków służących celom społecznym (sfera techniczna). Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych (sfera społeczna) przyczyni się do propagowania zastosowania w budynkach nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii i poprawy jakości środowiska (sfera środowiskowa).

Spotkania z mieszkańcami oraz organizacjami wskazują przede wszystkim na konieczność lepszego wykorzystania istniejących potencjałów, a w szczególności łączenia i integrowania zasobów, funkcji i środowisk, w celu podniesienia jakości życia mieszkańców i dalszego wzmacniania kondycji społeczno-gospodarczej gminy.

4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 3 i 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Gminny Program Rewitalizacji powinien zawierać m.in. „opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk”. Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia jego obraz stanowiący efekt działań rewitalizacyjnych, będący jednocześnie pożądanym z punktu widzenia mieszkańców i innych interesariuszy. Pokazuje, jakie pozytywne skutki przyniosły wiązki przedsięwzięć. Kształt wizji odpowiada zarówno potrzebom i oczekiwaniom lokalnych społeczności, jak i zdiagnozowanym wcześniej problemom, a co za tym idzie – określonym na ich podstawie celom projektowanych działań.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Rewitalizacja jest procesem, który ma na celu wyprowadzić daną jednostkę z sytuacji problemowej związanej z koncentracją przede wszystkim problemów społecznych. Przystępując do prac nad Programem Rewitalizacji Gmina Siemień w pierwszej kolejności podjęła działania zmierzające do

Rewitalizacja Gminy Siemień przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez szereg komplementarnych działań obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno – funkcjonalną i środowiskową.

W sferze społecznej nastąpi poprawa jakości kapitału społecznego, poprzez wzrost integracji mieszkańców oraz wzrost poziomu uczestnictwa w życiu gminy. Przeprowadzone działania pozwolą na pogłębienie świadomości i więzi społecznej oraz odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Rewitalizacja pozwoli wygenerować impulsy do przeciwdziałania patologiom społecznym – zaktywizuje osoby młode, najbardziej narażone na negatywne zjawiska społeczne oraz zachęci pozostałych mieszkańców do wspólnego działania.

W sferze technicznej (a pośrednio również funkcjonalno – przestrzennej oraz środowiskowej) nastąpi poprawa w zakresie ładu przestrzennego. Odnowione zostaną tereny i budynki gminy Siemień, która posiada znaczny potencjał przyrodniczy i kulturowy.

Dzięki rewitalizacji zostaną stworzone infrastrukturalne warunki do integrowania społeczności i prowadzenia działalności kulturalnej, społecznej czy gospodarczej. Poprawa stanu przestrzeni publicznej przyniesie wymierne efekty w postaci większego zaangażowania mieszkańców w dbanie o najbliższe otoczenie.

W sferze gospodarczej nastąpi aktywizacja wewnętrznego potencjału przedsiębiorczego mieszkańców. Obszar rewitalizacji stanie się atrakcyjnym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej. Dzięki podjętym działaniom wzrośnie szansa na zwiększenie aktywności młodych mieszkańców, którzy postanowią zostać w gminie a tym samym, przyczynią się do zwiększania jej konkurencyjności.

określenia rodzaju oraz natężania zjawisk niekorzystnych w przestrzeni gminy. Przeprowadzona na wstępie diagnoza pozwoliła określić główne grupy problemów charakteryzujących poszczególne jednostki oraz wyłonić te, których rozwiązanie przy wykorzystaniu dostępnych dla władz gminy (oraz pozostałych interesariuszy działań) narzędzi i możliwych źródeł finansowania są możliwe oraz przyniosą wymierne korzyści dla gminy w postaci poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Zaprezentowana powyżej wizja pozwala na sformułowanie trzech dopełniających się celów, które jednocześnie odnoszą się do zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji, a także uwzględniają potrzeby jego mieszkańców.

Identyfikację wyzwań strategicznych GPR cechuje podejście zintegrowane:

- przyjęte cele i kierunki działań uspołnione z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji; identyfikowała występujące problemy i potencjały rozwojowe, na podstawie których określono główne potrzeby rewitalizacyjne; takie podejście zapewnia integrację działań, mających na celu wyprowadzanie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego przy wykorzystaniu jego potencjałów, co powinno wygenerować impuls rozwojowy;
- komplementarność problemowa oznaczała ustalenie powiązań między zaobserwowanymi negatywnymi zjawiskami na podstawie analizy sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co pozwoliło na określenie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane kryzysy;
- cele i kierunki działań GPR oraz wynikające z nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zintegrowane – ujednolicone z zakresem programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 (FEL) – zastosowanie takiego podejścia umożliwia wykorzystanie przy opisie przedsięwzięć wskaźników produktu i rezultatu powiązanych z realizacją FEL.

5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień wyznaczone zostały główne cele rewitalizacji:

- 1 Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców
- 2 Poprawa jakości życia mieszkańców

Cele są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów głównych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań.

Sfera	Cel główny	Kierunek działań	Zdiagnozowane problemy	Beneficjenci	Przewidywane efekty
Społeczna/ Gospodarcza	1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców	1.1. Włączanie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją	– wysokie bezrobocie – duża liczba osób korzystających z opieki społecznej	Wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji, a zwłaszcza: – osoby niepełnosprawne – osoby bezrobotne – dzieci i młodzież – organizacje pozarządowe	– kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą, zamieszkujących na obszarze rewitalizacji – przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia – zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji we współdziałaniu na rzecz obszaru rewitalizacji – zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym – pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług
		1.2. Wspieranie i tworzenie warunków do aktywności i integracji mieszkańców	– wysoka przestępczość – niska integracja społeczna – wykluczenie społeczne osób ubogich i starszych – brak oferty czasu wolnego dla młodzieży		
Funkcjonalno - przestrzenna, techniczna i środowiskowa	2. Poprawa jakości życia mieszkańców	2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej	– występowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej – brak dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach – ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych – zdegradowane przestrzenie publiczne	Wszyscy mieszkańcy miejscowości, a zwłaszcza: – osoby niepełnosprawne – osoby bezrobotne – dzieci i młodzież – organizacje pozarządowe	– uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych – wykorzystanie walorów krajobrazowych do stworzenia infrastruktury rekreacyjnej z zachowaniem i ochroną obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej – zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej – zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców – podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
		2.2. Promowanie i wykorzystanie zasobów naturalnych oraz ochrona środowiska			

6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. wprost wskazuje, że gminny program rewitalizacji powinien obejmować opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym. W dokumencie można wydzielić podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne i pozostałe dopuszczalne (uzupełniające). Adekwatnie pierwszy typ powinien zawierać konkretny opis, tj.: nazwę, podmiot realizujący, zakres zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

W rozdziale zaprezentowano zestawienie planowanych oraz przygotowanych zgodnie z zapisami art. 15 ust.1 ustawy o rewitalizacji, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023- 2030 . Przedstawiona lista projektów jest zgodna z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji oraz art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co pozwala uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Projekty identyfikowane były oddolnie w ramach otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W terminie od 6 grudnia do 22 grudnia 2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030.

Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Urzędu Gminy Siemień. W trakcie naboru wpłynęło 10 fiszek projektowych zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji oraz Gminę Siemień.

Przedsięwzięcia na liście podstawowej zawarte w GPR zostały zweryfikowane przez Urząd Gminy w Siemieniu, przede wszystkim pod kątem:

- formalnym, tj. położenia na podobszarach rewitalizacji (lub właściwego uzasadnienia w przypadku położenia poza obszarem),
- opisu przedsięwzięcia, w tym problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie, głównego celu projektu oraz zakresu realizowanych zadań,
- spójności z celami procesu rewitalizacji oraz skali ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców,
- osiągniętych prognozowanych rezultatów zgłaszanych projektów wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,
- ich wykonalności z punktu widzenia prawa własności nieruchomości, na których przewidziano interwencję,
- pod kątem działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie,
- czasu realizacji (w latach obowiązywania GPR).

Założeniem naboru było zebranie projektów przyczyniających się do poprawy lub rozwiązania problemów obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej i technicznej – zdiagnozowanych na etapie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji.

Projekty główne to projekty, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Ważne, by projekty uzupełniały się i były ze sobą spójne.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności w stosunku do osób, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Horyzont czasowy realizacji projektów wskazano na lata 2024-2030, co umożliwia ich realizację w okresie obowiązywania GPR.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów niekompletnych na dzień składania formularza projektowego, które np. nie posiadały dokumentacji technicznej, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny z założeniem ich sprecyzowania na dalszym etapie.

Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania jest każdorazowo przypisywana podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz typu ich finansowania zapisy GPR nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na etapie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

1.	Nazwa przedsięwzięcia: Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego					
Sfera rewitalizacji						
Społeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa						
Cel GPR						
2. Poprawa jakości życia mieszkańców						
Kierunek Działań GPR						
2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Siemień						
Zakres realizowanych zadań						
Rozbudowa i modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w celu przywrócenia oraz nadania jej nowych funkcji użytkowych, w tym społecznych, turystycznych i kulturalnych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem. Obiekt wymaga rozbudowy ze względu na stopień degradacji – budynek w wyniku długiego użytkowania utracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (wysoka awaryjność przestarzałych sieci wewnętrznych budynku, niedostateczne parametry termoizolacyjności) oraz nie spełnia zmienionych w międzyczasie wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom.						
Miejsce realizacji projektu						
Glinny Stok działka o nr ewid. 119/1 (obszar rewitalizacji Glinny Stok)						
Okres realizacji projektu						
2025-2028						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy	Budżet Gminy	Środki	Fundusze UE	Krajowe	środki	Inne

koszt ogólny		prywatne	EFRR	EFS+	publiczne	
3 000 000	450 000	-	2 550 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 200 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Rozbudowa i modernizacja obiektu wpłynie pozytywnie na atrakcyjność obiektu wśród mieszkańców.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych. Realizacja projektu może znacząco przyczynić się do eliminacji problemów społecznych na danym obszarze poprzez różnorodne działania skierowane na poprawę warunków życia, aktywizację społeczności lokalnej oraz wsparcie gospodarcze. Projekt polega na rozbudowie i modernizacji zdegradowanego budynku w celu przywrócenia lub nadania mu nowych funkcji użytkowych:

- Wzmacnianie więzi społecznych (projekt sprzyja integracji społeczności, redukując izolację społeczną poprzez możliwość organizowania inicjatyw kulturalnych budujących poczucie wspólnoty i przynależności.
- Edukacja i rozwój osobisty (wsparta infrastruktura umożliwi realizację programów edukacyjnych i szkoleniowych: Wsparcie dla edukacji formalnej i nieformalnej, kursy zawodowe i programy rozwoju umiejętności pomagają mieszkańcom w zdobywaniu kwalifikacji i lepszej pracy. Zajęcia dla dzieci i młodzieży: Programy pozaszkolne i sportowe pomagają w rozwijaniu talentów i zainteresowań młodzieży, co może zmniejszać ryzyko zachowań patologicznych).
- Włączenie społeczne i przeciwdziałanie wykluczeniu (wsparcie dla grup marginalizowanych: projekty mogą oferować specjalne programy dla osób starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych czy długotrwale bezrobotnych, pomagając im w integracji ze społeczeństwem.
- Równość szans: Inicjatywy na rzecz równości płci, wsparcie dla mniejszości etnicznych i przeciwdziałanie dyskryminacji zwiększają spójność społeczną.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych

P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych

P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

2. Nazwa przedsięwzięcia: **Modernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu**

Sfera rewitalizacji

Spółeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa

Cel GPR						
2. Poprawa jakości życia mieszkańców						
Kierunek Działań GPR						
2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Siemień						
Zakres realizowanych zadań						
Ocieplenie budynku, wymiana pokrycia dachowego, wymiana instalacji, wymiana drzwi i okien , dostosowanie dostępność +, generalny remont wszystkich pomieszczeń w budynku, remont schodów, i podjazdu dla niepełnosprawnych, nasadzenia , usytuowanie ławek, wykonanie chodników i parkingów z kostki brukowej.						
Miejsce realizacji projektu						
Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 139 (obszar rewitalizacji Siemień)						
Okres realizacji projektu						
2025-2028						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
1 500 000	225 000	-	1 275 000	-	-	-
Wskaźniki produktu						
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt. - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt.						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 500 osób - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej – 500 osób.						
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji						
Brak ekologicznych rozwiązań przekłada się w sposób bezpośredni na wyższe koszty utrzymania obiektu, zmniejszenie wydatków na działania na rzecz pacjentów oraz postrzeganie ośrodka jako przestarzałego. Wdrożenie działań rewitalizacyjnych w postaci termomodernizacji budynku przyczyni się do poprawy stanu środowiska w obszarze uzdrowskowym, jakości opieki zdrowotnej i wizerunku ośrodka i gminy jako atrakcyjnego miejsca do życia przyjaznego środowisku naturalnemu. Realizacja projektu może znacząco przyczynić się do eliminacji problemów społecznych na danym obszarze poprzez różnorodne działania skierowane na poprawę warunków życia, aktywizację społeczności lokalnej oraz wsparcie gospodarcze. Projekt polega na modernizacji zdegradowanego budynku w celu przywrócenia lub nadania mu nowych funkcji użytkowych: Zdrowie i bezpieczeństwo (zrewitalizowana infrastruktura pozwoli na rozszerzenie oferty programów profilaktycznych, w tym promujących aktywność fizyczną i zdrowe odżywianie a także zapewni odpowiednie warunki obsługi mieszkańców gminy poprawiając tym samym jakość ich życia na obszarze rewitalizacji. Jest to istotne zwłaszcza z punktu widzenia osób starszych, osób niepełnosprawnych).						
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt						

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych
P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych
P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

3.	Nazwa przedsięwzięcia: Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu					
Sfera rewitalizacji						
Społeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa						
Cel GPR						
2. Poprawa jakości życia mieszkańców						
Kierunek Działań GPR						
2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Siemień						
Zakres realizowanych zadań						
Wymiana instalacji, wymiana drzwi i okien , dostosowanie dostępność +, remont pomieszczeń w budynku,						
Miejsce realizacji projektu						
Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 146 (obszar rewitalizacji Siemień)						
Okres realizacji projektu						
2025-2028						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
1 000 000	150 000	-	850 000	-	-	-
Wskaźniki produktu						
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.						
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach -1 szt.						
- Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt.						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 150 osób						
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji						
Prace modernizacyjne wpłyną pozytywnie na atrakcyjność obiektu wśród mieszkańców.						

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.

Realizacja projektu może znacząco przyczynić się do eliminacji problemów społecznych na danym obszarze poprzez różnorodne działania skierowane na poprawę warunków życia, aktywizację społeczności lokalnej oraz wsparcie gospodarcze.

Projekt polega na modernizacji zdegradowanego budynku w celu przywrócenia lub nadania mu nowych funkcji użytkowych:

- Wzmacnianie więzi społecznych (projekt sprzyja integracji społeczności, redukując izolację społeczną poprzez możliwość organizowania inicjatyw kulturalnych budujących poczucie wspólnoty i przynależności).
- Edukacja i rozwój osobisty (wsparta infrastruktura umożliwi realizację programów edukacyjnych i szkoleniowych: Wsparcie dla edukacji formalnej i nieformalnej, kursy zawodowe i programy rozwoju umiejętności pomagają mieszkańcom w zdobywaniu kwalifikacji i lepszej pracy. Zajęcia dla dzieci i młodzieży: Programy pozaszkolne i sportowe pomagają w rozwijaniu talentów i zainteresowań młodzieży, co może zmniejszać ryzyko zachowań patologicznych).
- Włączenie społeczne i przeciwdziałanie wykluczeniu (wsparcie dla grup marginalizowanych: Projekty mogą oferować specjalne programy dla osób starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych czy długotrwale bezrobotnych, pomagając im w integracji ze społeczeństwem).
- Równość szans: Inicjatywy na rzecz równości płci, wsparcie dla mniejszości etnicznych i przeciwdziałanie dyskryminacji zwiększają spójność społeczną.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych

P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych

P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

4. Nazwa przedsięwzięcia: Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu

Sfera rewitalizacji

Spółeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa

Cel GPR

2. Poprawa jakości życia mieszkańców

Kierunek Działań GPR

2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej

Podmiot realizujący projekt

Gmina Siemień

Zakres realizowanych zadań

Przystosowanie infrastruktury poprzez prace modernizacyjne w zdegradowanych budynkach oraz w zakresie zagospodarowania terenu w otoczeniu obiektów szkolnych, dostosowanie infrastruktury technicznej oraz obiektów

niespełniających warunków technicznych, które w wyniku długiego użytkowania utraciły parametry racjonalnych kosztów eksploatacji i nie spełniają zmienionych w międzyczasie wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych w celu przywrócenia im funkcji użytkowych, społecznych, gospodarczych w ramach rewitalizacji zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektami, zakup wyposażenia związanego z funkcją jako element adaptacji budynków, roboty budowlane i modernizacyjne infrastruktury technicznej związanej z budynkiem, modernizacja zieleni towarzyszącej zwiększająca potencjał terenów zielonych, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez modernizację instalacji i wyposażenia oraz likwidację barier dla osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie potencjału funkcjonalno-użytkowego poprzez efektywne wykorzystanie obiektów oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków i przywrócenie walorów estetycznych terenu w otoczeniu obiektów remont budynku wewnątrz, wymiana ogrodzenia

Miejsce realizacji projektu

Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 248 (obszar rewitalizacji Siemień)

Okres realizacji projektu

2025-2028

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
3 000 000	450 000		2 550 000			

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 12 000 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Projekt rozwiąże problem zdegradowanych budynków i infrastruktury ZPO w Siemieniu wraz z otoczeniem niespełniające aktualnych warunków technicznych i nie odpowiadające potrzebom funkcjonalno-użytkowym poprzez brak dostosowania istniejącej infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami nie zapewniającej integracji oraz dostępu i wysokiej jakości usług publicznych. Modernizacja ZPO w Siemieniu przyczynia się do eliminacji problemów społecznych na obszarze rewitalizacji poprzez zapewnienie lepszych warunków nauki, zwiększenie bezpieczeństwa, wsparcie dla uczniów i nauczycieli, promowanie zdrowego stylu życia, integrację społeczności lokalnej oraz zapewnienie równego dostępu do edukacji. Dzięki tym działaniom szkoła staje się ważnym centrum rozwoju i integracji społecznej, co wpływa pozytywnie na jakość życia w całej społeczności.

Projekt polega na modernizacji zdegradowanego budynku w celu przywrócenia lub nadania mu nowych funkcji użytkowych:

Realizacji projektu przyczyni się do integracji społeczności lokalnej: Otwarta przestrzeń dla społeczności: Szkoła może stać się centrum życia społecznego poprzez udostępnianie swoich obiektów na potrzeby lokalnych wydarzeń, spotkań czy kursów dla dorosłych.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych
P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych
P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

5. Nazwa przedsięwzięcia: Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych

Sfera rewitalizacji

Społeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa

Cel GPR

2. Poprawa jakości życia mieszkańców

Kierunek Działań GPR

2.2. Promowanie i wykorzystanie zasobów naturalnych oraz ochrona środowiska

Podmiot realizujący projekt

Gmina Siemień

Zakres realizowanych zadań

Wykonanie alejek spacerowych, budowa fontanny, usytuowanie małej architektury, uporządkowanie terenu, wymiana ogrodzenia

Miejsce realizacji projektu

Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny PGR-Ryb Siemień działka o nr ewid. 51/37, 51/35 (obszar rewitalizacji Siemień)

Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 141, 142, 143 (obszar rewitalizacji Siemień)

Okres realizacji projektu

2025-2028

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	inne
			EFRR	EFS+		
1 000 000	150 000	-	850 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 10 (ha)

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 300 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych poprzez tworzenie przestrzeni zielonych, rekreacyjnych, sportowych, poprawę estetyki i bezpieczeństwa, a także promowanie działań integracyjnych i edukacyjnych, przyczynia się do znacznej poprawy jakości życia mieszkańców. Działania te nie tylko eliminują problemy społeczne, ale także budują silniejszą, bardziej zintegrowaną i zdrową społeczność. Oto, w jaki sposób konkretne działania mogą przyczynić się do tego celu:

- tworzenie przestrzeni rekreacyjnych i zielonych: oferuje mieszkańcom miejsce do odpoczynku, rekreacji i kontaktu z naturą. Przyczynia się to do poprawy zdrowia psychicznego i fizycznego, redukcji stresu i zwiększenia poczucia zadowolenia z życia.
- poprawa estetyki i bezpieczeństwa: Estetyczne i zadbane otoczenie budynków komunalnych podnosi wartość i atrakcyjność danego obszaru, co wpływa pozytywnie na samopoczucie mieszkańców i ich dumę z miejsca zamieszkania.

Przestrzenie do spotkań i integracji społecznej: Altany, ławki, stoliki piknikowe: Miejsca do spotkań sprzyjają nawiązywaniu relacji międzyludzkich, organizowaniu spotkań sąsiedzkich czy rodzinnych. Takie przestrzenie mogą stać się centrum życia społecznego, gdzie mieszkańcy mogą spędzać czas razem.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych

P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych

P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, informacje o projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

6. Nazwa przedsięwzięcia: „Otwarci na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień.

Sfera rewitalizacji

Społeczna

Cel GPR

1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców

Kierunek Działań GPR

1.2. Wspieranie i tworzenie warunków do aktywności i integracji mieszkańców

Podmiot realizujący projekt

Gminny Ośrodek Kultury w Siemieniu

Zakres realizowanych zadań

W programie wezmą udział dzieci w wieku od 6 lat do 12 lat. Działania będą trwały 10 miesięcy i będzie to cykl zajęć stałych gdzie uczestnicy będą mogli nabyć nowe umiejętności, zapoznać się z różnymi dziedzinami kultury i sztuki oraz aktywnie spędzić czas wolny. W projekcie weźmie udział 50 dzieci z terenu gminy Siemień

Wśród zajęć zaplanowano:

- warsztaty z malarstwa artystycznego- pod okiem wykwalifikowanego artysty-malarza uczestnicy zapoznają się z podstawową techniką szkicowania i malarstwa artystycznego. Stworzą obrazy artystyczne, które w formie wernisażu zostaną zaprezentowane lokalnej społeczności.
 - warsztaty teatralne- uczestnicy wezmą udział w cyklu zajęć ukazujących tajniki sztuki teatralnej, pantomimy, teatru lalek oraz sztuki aktorskiej- pod przewodnictwem wykwalifikowanego instruktora dzieci przygotują sztukę teatralną, która będzie skierowana do mieszkańców z terenu gminy Siemień.
 - warsztaty krawieckie – uczestnicy podczas zajęć zostaną wprowadzeni w podstawowe tajniki sztuki krawieckiej. Nabędą nowe umiejętności szycia ręcznego oraz szycia na maszynie. Pod okiem instruktora stworzą własne projekty oraz je zrealizują. Podsumowaniem działań będzie wystawa autorskich prac dostępna dla lokalnej społeczności.
 - warsztaty artystyczne oraz rękodzielnicze – podczas zajęć dzieci poznają różnorodne techniki artystyczne oraz rękodzielnicze takie jak: szydełkowanie, filcowanie, robienie na drutach, decoupage, scrappbooking, papieroplastyka, quilling, tworzenie biżuterii artystyczne. Pod okiem instruktora uczestnicy stworzą swoje autorskie projekty które zostaną zaprezentowane dzieciom i młodzieży z terenu Gminy Siemień.
 - warsztaty muzyczne – cykl zajęć będzie miał na celu zaprezentowanie różnorodnych form muzycznych, instrumentów oraz podstawową wiedzę teoretyczną. Pod okiem instruktora każdy uczestnik wzmocni swoje zainteresowanie muzyką oraz ukierunkuje się do wyboru instrumentu na którym chce zacząć grać.
 - warsztaty multimedialne – cykl zajęć, które będą miały na celu pokazania uczestnikom różnorodnych form współczesnej technologii, która daje możliwość nabycia nowych umiejętności oraz twórczego spędzania czasu. Wśród oferty znajdzie się programowanie oraz grafika komputerowa.
1. Przygotowanie formularzy zgłoszeniowych oraz materiałów promujących działania pt. „otwarcie na kulturę”.
 2. Nawiązanie współpracy z instruktorami, którzy będą prowadzili zajęcia.
 3. Przygotowanie umów, harmonogramów zajęć.
 4. Ogłoszenie naboru do projektu w poszczególnych sołectwach, szkołach oraz lokalnych grupach społecznych.
 5. Realizacja i koordynacja poszczególnych działań.

Cele projektu

- Aktywizacja oraz integracja społeczna dzieci oraz mieszkańców gminy Siemień poprzez realizację działań kulturalnych.
- Poprawa jakości życia dzieci z terenu gminy Siemień oraz wprowadzenie aktywnych działań mających na celu pobudzenie inwencji twórczej do wprowadzenia pozytywnych zmian w lokalnej społeczności.

Miejsce realizacji projektu

Gminny Ośrodek Kultury w Siemieniu, dz. nr 141, 142 Kolonia Siemień (obszar rewitalizacji Siemień)

Okres realizacji projektu

2026-2028

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	ERDF		
50 000	-	-		10 000	40 000	-

Wskaźniki produktu

- Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/kursów – 3 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 60 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Efektom realizowanych działań w poszczególnych dziedzinach będzie:

- warsztaty malarstwa artystycznego – przygotowanie wernisażu autorskich prac wykonanych przez dzieci, aktywne uczestnictwo lokalnej społeczności w niniejszym wernisażu.
- warsztaty teatralne – przygotowanie spektaklu teatralnego w których wystąpią dzieci. Spektakl będzie skierowany do lokalnej społeczności.
- warsztaty krawieckie – przygotowanie artystycznej wystawy autorskich projektów stworzonych przez dzieci. Wystawa będzie dostępna dla wszystkich osób zainteresowanych.
- warsztaty artystyczne i rękodzielnicze – prace wykonane podczas zajęć będą zaprezentowane w formie wystawy, która skierowana będzie do dzieci i młodzieży z terenu gminy Siemień.

Wszystkie zaproponowane zajęcia oraz zrealizowany projekt przyczyni się do:

- integracji dzieci, młodzieży oraz lokalnej społeczności z terenu gminy Siemień
- aktywnego spędzania czasu wolnego
- nabycia nowych umiejętności
- zapoznania się z różnorodnymi formami sztuki

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- P1 niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów
- P7 nienakładające poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność będzie zapewniona przede wszystkim poprzez umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami. Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

7. Nazwa przedsięwzięcia: Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień

Sfera rewitalizacji

Społeczna

Cel GPR

1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców

Kierunek Działania GPR

1.1. Włączanie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją

Podmiot realizujący projekt

Gmina Siemień (komponent realizowany w gminie Siemień) i Gmina Parczew (komponent realizowany w gminie Parczew), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu będą:

1. Usługi opiekuńcze tj. pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną; pielęgnację zaleconą przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniające w stosunku do pielęgniarstwa opieki środowiskowej, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze będą świadczone przez 7 dni w tygodniu, poprzez właściwe ustalenie z osobami świadczącymi usługi opiekuńcze godzin oraz zleconego wymiaru i zakresu usług – grupa docelowa 20 osób.
2. Asystent osoby niepełnosprawnej – grupa docelowa 10 osób
3. Wsparcie uzupełniające dla realizowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami:

- usługi podologiczne – grupa docelowa 30 osób (wszyscy uczestnicy projektu). Zabiegi planowane są dwa razy do roku przez cały okres realizacji projektu. Usługa realizowana będzie w wyspecjalizowanym gabinecie lub na życzenie w miejscu zamieszkania uczestnika;
- usługi fryzjerskie grupa docelowa 30 osób (wszyscy uczestnicy projektu). Zabiegi planowane są dwa razy do roku przez cały okres realizacji projektu. Usługa realizowana będzie w wyspecjalizowanym gabinecie lub na życzenie w miejscu zamieszkania uczestnika
- warsztaty kulinarne – grupa docelowa 10 osób,
- warsztaty psychologiczne – grupa docelowa 10 osób,
- warsztaty – gimnastyka pamięci – grupa docelowa 10 osób. Gimnastyka pamięci zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Europejskiej Agencji Osób Starszych;
- warsztaty zdrowego stylu życia – grupa docelowa 10 osób. W ramach warsztatów organizowane będą różne zajęcia w zakresie aktywności ruchowej m.in. nordicwalking, gimnastyka, zajęcia w celu usprawnienia organizmu, treningi relaksacji.

Cele projektu

Rewitalizacja usług społecznych przyczyniająca się do tworzenia efektywnych form wsparcia kierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych, niepełnosprawnych odpowiadającej potrzebom mieszkańców i dostępnych w sposób równościowy, bez ograniczeń

Miejsce realizacji projektu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu, dz. nr 141, Kolonia Siemień (obszar rewitalizacji Siemień)

Okres realizacji projektu

2026-2028

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
400 000	60 000	-	-	340 000	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem – 30 osób

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu – 25 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja projektu wynika z potrzeby poprawy dostępu do usług społecznych, w szczególności dla osób w niekorzystnej sytuacji tj. – dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Grupę docelową stanowi 30 seniorów, wsparciem w pierwszej kolejności zostaną objęte osoby do 65 roku potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osoby z niepełnosprawnościami, zamieszkujące Gminę Siemień oraz osoby powyżej 65. W tutejszej gminie brakuje dostępu do usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb i oczekiwań osób starszych, które byłyby realizowane nieodpłatnie. To z kolei przekłada się na brak możliwości poprawy jakości życia, a w konsekwencji na marginalizację i wykluczenie społeczne. Końcowy efektem przedstawionych okoliczności jest ograniczenie możliwości rozwoju lokalnej społeczności i zanikanie więzi międzypokoleniowych.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P1 niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów

P3 wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)

P7 nienakładające poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

8.	Nazwa przedsięwzięcia: Droga do rozwoju					
Sfera rewitalizacji						
Społeczna						
Cel GPR						
1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców						
Kierunek Działań GPR						
1.1. Włączanie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Siemień , Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej						
Zakres realizowanych zadań						
1. Działania informacyjno-promocyjne						
2. Praca socjalna (przeprowadzenie szczegółowej diagnozy polegającej na przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych, zawarcie kontraktu socjalnego, przyznanie pomocy finansowej w formie zasiłków, zaangażowanie w proces w proces aktywizacji społecznej i zawodowe						
3. Aktywizacja społeczna: indywidualna diagnoza, pośrednictwo pracy, coaching, warsztaty w zakresie poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji						
4. Wsparcie asystenta rodzinnego						
5. Szkolenia zawodowe						
6. Aktywizacja zawodowa: usługi brokera edukacyjnego						
7. Aktywizacja zdrowotna: warsztaty z zakresu profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia						
8. Staże						
Cele projektu						
Rewitalizacja usług społecznych poprzez zwiększenie zdolności do zatrudnienia 30 (20 K i 10 M) niepracujących osób, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ubóstwem zamieszkałych na terenie gminy Siemień						
Miejsce realizacji projektu						
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu, dz. nr 141, Kolonia Siemień (obszar rewitalizacji Siemień)						
Okres realizacji projektu						
2024 -2025						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
668 196,70	100 229,50	-	-	567 967,20	-	-
Wskaźniki produktu						
- Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi – 30 osób						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu – 25 osób						

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji
Projekt zgodny jest z celem szczegółowym EFS+Prorytet VIII zwiększenie spójności społecznej: wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększenie zdolności do zatrudniania w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji oraz celem Działania 8.1 typ projektu 1: Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób, rodzin, środowisk lokalnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy, wykorzystujące instrumenty aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej oraz uczestnictwa w kulturze.
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt
P1 niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów P4 niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami

9.	Nazwa przedsięwzięcia: Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień
	Sfera rewitalizacji
	Społeczna, Gospodarcza
	Cel GPR
	1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców
	Kierunek Działań GPR
	1.2. Wspieranie i tworzenie warunków do aktywności i integracji mieszkańców
	Podmiot realizujący projekt
	Gmina Siemień oraz Koła Gospodyń Wiejskich w (partnerzy merytoryczni), Gminny Ośrodek Kultury (partner merytoryczny)
	Zakres realizowanych zadań
	Projekt zakłada się organizację w obszarze, który zostanie poddany rewitalizacji imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Organizacja przez lokalny samorząd uzupełniających działań np. turnieje rywalizacji rodzin, grup sąsiedzkich i ulic; wspólne śniadania na trawie, festyny sąsiedzkie, itp.
	Cele projektu
	Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania. Zidentyfikowane potrzeby: niedostateczna liczba działań integrujących społeczność obszaru rewitalizacji, niedostateczny poziom dostępu do oferty kulturalnej, niska aktywność społeczna, ograniczona oferta działań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji a dotyczących spędzania wolnego czasu.
	Miejsce realizacji projektu
	Gminny Ośrodek Kultury w Siemieniu, dz. nr 141, 142, Kolonia Siemień, Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 248, Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 146, Glinny Stok działka o nr ewid. 119/1, (obszar rewitalizacji Siemień i obszar rewitalizacji Glinny Stok)
	Okres realizacji projektu
	2027 - 2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
100 000	20 000	-	-	-	80 000	-
Wskaźniki produktu						
- Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 4 szt.						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 500 osób						
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt						
P1 niewystarczająca oferta edukacyjno - aktywizująca dla dzieci, dorosłych i seniorów						
P2 słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji						
P3 wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)						
P5 niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz turystów						
P7 nienakładające poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji						
P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych						
P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji						
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami						
Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami						

6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wyżej wymienione projekty główne uzupełnione zostaną poprzez realizację projektów komplementarnych.

Zidentyfikowane projekty uzupełniające mają głównie charakter społeczny i infrastrukturalny i skierowane są do szerokiego grona odbiorców z terenu gminy, a w szczególności do mieszkańców obszaru zdegradowanego. Ich realizacja pozwoli na wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego, co pozytywnie wpłynie na poprawę jakości życia i rozwój społeczno-gospodarczego.

Projekty te w mniejszym stopniu oddziałują na obszar rewitalizacji, ale są również istotne, ponieważ uzupełniają bądź wzmacniają działania podstawowe na obszarze rewitalizacji. Projekty uzupełniające są spójne z celami i kierunkami GPR i pozytywnie wpływają na cały obszar objęty procesem rewitalizacji. Ich realizacja z pewnością przyczyni się do lepszej integracji działań rewitalizacyjnych na całym obszarze objętym procesem rewitalizacji.

1.	Nazwa przedsięwzięcia: Modernizacja budynku Urzędu Gminy wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu
Sfera rewitalizacji	

Społeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa						
Cel GPR						
2. Poprawa jakości życia mieszkańców						
Kierunek Działań GPR						
2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Siemień						
Zakres realizowanych zadań						
Ocieplenie budynku i stropu, modernizacja dachu, modernizacja i remont ogrzewania , odwodnienie budynku, wymiana drzwi i okien , dostosowanie dostępność +, generalny remont wszystkich pomieszczeń w budynku, wymiana instalacji , wykonanie nasadzeń , chodników, ławek i parkingów						
Miejsce realizacji projektu						
Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 141						
Okres realizacji projektu						
2025-2028						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	inne
			EFRR	EFS+		
5 000 000	750 000	-	-	-	-	4 250 000
Wskaźniki produktu						
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt. - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt.						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 3000 osób						
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji						
Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Prace rewitalizacyjne wpłyną na poprawę efektywności energetycznej, co przyczyni się do bardziej zrównoważonego funkcjonowania obiektu lepszego oddziaływania na środowisko naturalne i otoczenie.						
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt						
P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji						
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami						
Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do						

udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

2. Nazwa przedsięwzięcia: **Budowa parkingu koło cmentarza wraz z zagospodarowaniem terenu**

Sfera rewitalizacji

Społeczna/Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa

Cel GPR

2. Poprawa jakości życia mieszkańców

Kierunek Działań GPR

2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej

Podmiot realizujący projekt

Gmina Siemień

Zakres realizowanych zadań

Wyrównanie i utwardzenie terenu , usytuowanie małej architektury

Miejsce realizacji projektu

Miejscowość Siemień, obręb ewidencyjny Kolonia Siemień działka o nr ewid. 219/2

Okres realizacji projektu

2026-2027

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	inne
			EFRR	EFS+		
500 000	150 000	-	-	-	350 000	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych / przebudowanych lub wyposażonych obiektach – 2 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem – 8000 osób
- Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub wyposażonych obiektach – 5 000 szt.

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Dotyczy budowy infrastruktury drogowej, w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P6 wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej i zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych

P8 niezadawalający stan przestrzeni publicznych

P9 niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz nasilenie zjawisk patologicznych na terenie obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OZN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, informacje o projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

GPR przewiduje także realizację, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

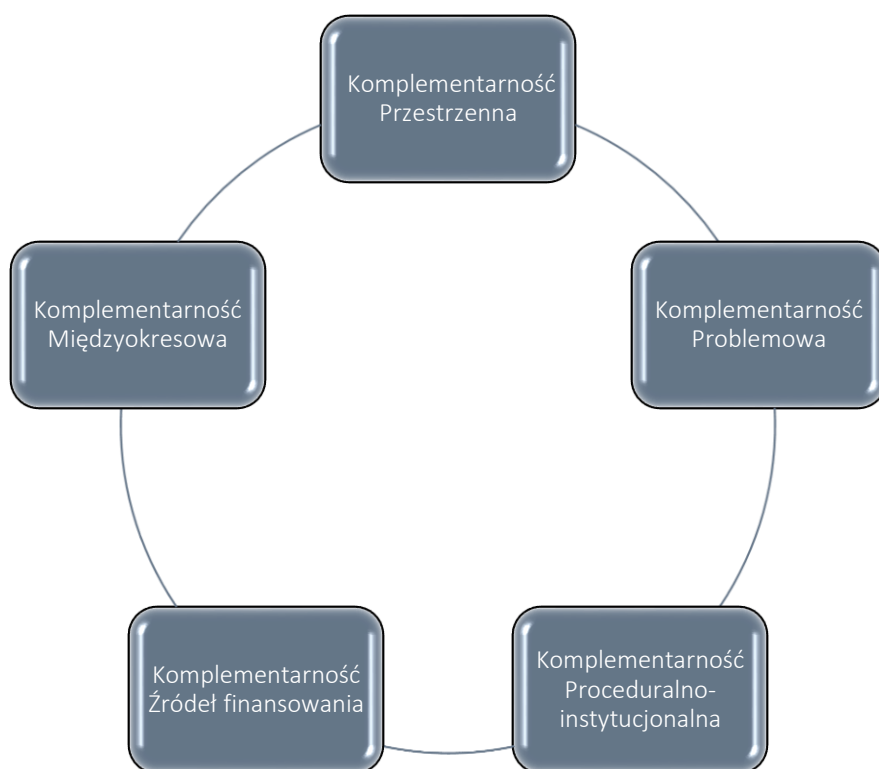
- ✓ wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- ✓ poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- ✓ pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- ✓ zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- ✓ zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- ✓ wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- ✓ wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- ✓ wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

Ponadto wszystkie inwestycje zawarte w przedmiotowym GPR będą wykazywały zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 869).

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

W zasadach regulujących procesy rewitalizacji podkreśla się konieczność integracji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich kompleksowości. Przepisy nakazują, aby zadania były spójne i nie powodowały "rozgraniczenia" rewitalizacji na osobne sfery społeczne, gospodarcze, itd., ale aby one wzajemnie się uzupełniały.

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Powiązania rozpatrywane są w 5 głównych kontekstach:

7.1. Komplementarność przestrzenna

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji muszą oddziaływać na obszar rewitalizacji, nawet jeśli w wyjątkowych przypadkach realizowane są poza nim. Nie można doprowadzić do sytuacji, w której nastąpi rozprzestrzenienie się jakiegoś problemu poza obszar rewitalizacji. W Programie Rewitalizacji zaproponowano szereg przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą na wyznaczonych w efekcie pogłębionej diagnozy obszarach rewitalizacji. **W żadnym wypadku działania w ramach projektów z listy podstawowej nie będą prowadzone poza obszarem rewitalizacji.**

Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się ich na inne części gminy czy też przeciwdziałać niepożądanym efektom takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

7.2. Komplementarność problemowa

Realizowane w ramach procesów rewitalizacyjnych projekty powinny się przenikać

i wzajemnie uzupełniać. Komplementarność ta wymaga koordynacji na wyższym poziomie, przy uwzględnieniu strategicznych decyzji wynikających często z innych dokumentów, a odnoszących się również do obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałać występowaniu zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Na liście przedsięwzięć zadbano o to, aby przedsięwzięcia infrastrukturalne stanowiły wsparcie i uzupełnienie do przedsięwzięć mających rozwiązywać problemy społeczne. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Wskazane w programie zadania zostały zaprojektowane zgodnie z zasadą integrowania działań realizowanych w ramach EFRR oraz EFS +.

Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele główne rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Planuje się, aby wskazane w diagnozie deficyty obszaru zostały zniwelowane poprzez realizowane projekty społeczne (dla których realizacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych) – projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży wyposażą uczestników zajęć w dodatkowe kompetencje ułatwiające dalszą naukę i funkcjonowanie na rynku pracy.

Projekty zintegrowane wraz z uzasadnieniem:

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
„Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień	Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu
Uzasadnienie zintegrowania	
W ramach projektu jest aktywizacja oraz integracja społeczna dzieci oraz mieszkańców gminy Siemień poprzez realizację działań kulturalnych a także poprawa jakości życia dzieci z terenu gminy Siemień oraz wprowadzenie aktywnych działań mających na celu pobudzenie inwencji twórczej do wprowadzenia pozytywnych zmian w lokalnej społeczności.	
Działania w ramach projektu będą realizowane w Gminnym Ośrodku Kultury a także na zrewitalizowanej infrastrukturze w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych obszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia na obszarach rewitalizacji.	
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Droga do rozwoju	Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego Termomodernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu
Uzasadnienie zintegrowania	
Projekt zakłada realizację przedsięwzięć służących podnoszeniu kompetencji społecznych i nabywaniu nowych umiejętności społecznych przez mieszkańców obszarów rewitalizowanych (zwłaszcza bezrobotni	

i młodzież), a w konsekwencji rozwijających poziom przedsiębiorczości. Zajęcia przeprowadzone zostaną min. na terenie zrewitalizowanego budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok oraz świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień	Termomodernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu

Uzasadnienie zintegrowania

Celem projektu jest rewitalizacja usług społecznych przyczyniająca się do tworzenia efektywnych form wsparcia kierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych, niepełnosprawnych odpowiadającej potrzebom mieszkańców i dostępnych w sposób równościowy, bez ograniczeń. Konsultacje zdrowotne zostaną przeprowadzone w Ośrodku Zdrowia w Siemieniu.

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień	Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego Termomodernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych

Uzasadnienie zintegrowania

Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania. Zidentyfikowane potrzeby: niedostateczna liczba działań integrujących społeczność obszaru rewitalizacji, niedostateczny poziom dostępu do oferty kulturalnej, niska aktywność społeczna, ograniczona oferta działań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji a dotyczących spędzania wolnego czasu. Wykonanie alejek spacerowych, budowa fontanny, usytuowanie małej architektury, uporządkowanie terenu w ramach projektu infrastrukturalnego pozwoli na pełne wykorzystanie zrewitalizowanej przestrzeni publicznej na cele integracji społecznej mieszkańców.

7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji na obszarze Gminy Siemień jest Urząd Gminy Siemień na czele z Wójtem i Radą Gminy. Ponadto podmiotami wspomagającymi są sołtysi sołectw wchodzących w skład obszaru rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne Urzędu Gminy.

Szczególną rolę we wdrażaniu GPR pełni Wójt Gminy Siemień, który jako przedstawiciel społeczności lokalnej, obszaru zdegradowanego wyznaczonego do rewitalizacji, zna najważniejsze problemy oraz potrzeby mieszkańców i będzie wspierać wszystkie działania mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na obszarze gminy.

Partnerami procesu rewitalizacji mogą być również podmioty lokalne, do których należą podmioty społeczne i gospodarcze, a poziom ich zaangażowania zależy od charakteru projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zaangażowanie różnych podmiotów w proces rewitalizacji poprzez współpracę jednostek funkcjonujących na obszarze gminy, w tym budowanie partnerstw różnych podmiotów (publicznych, prywatnych i społecznych) pozwoli na kompleksową rewitalizację obszaru zdegradowanego i poprawę warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Z uwagi na wieloaspektowy charakter GPR w procesie jego wdrażania uczestniczyć będzie wiele podmiotów.

Powołany zostanie także Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta.

Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System zarządzania został szczegółowo opisany w części zarządczej Programu.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Nie wyklucza się – na etapie realizacji konkretnych projektów – włączenia jako ich wykonawców także organizacji pozarządowych czy lokalnych liderów. Zwłaszcza prawdopodobne jest to na terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy w dużej mierze sami organizują życie społeczne i kulturalne. Lokalne stowarzyszenia zajmujące się pielęgnowaniem tradycji przede wszystkim realizować mogą działania z tej sfery. Niewątpliwie jednak to gmina i jednostki publiczne będą liderami realizowanych projektów i przedsięwzięć, koordynując wszystkie związane z nimi działania.

7.4. Komplementarność międzyokresowa

Odnosi się do spójności przedsięwzięć wdrażanych w poprzednim programowaniu, a tych projektowanych obecnie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej gminy. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2023-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2013-2022, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

Tabela 32 Projekty komplementarne – zrealizowane

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość i źródło finansowania	Okres realizacji	Cel projektu
1.	Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na terenie gminy Siemień – projekt LGRyb	Wartość projektu: 138 963,95 zł Dofinansowanie: 113 950,00 zł Działanie 4.2. „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, objętego Programem Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”.	20.06.2018- 15.09.2020	Celem operacji było wzmocnienie potencjału turystyczno-rekreacyjnego gminy Siemień. Realizowana operacja wpłynęła na podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy oraz całego obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej „W dolinie Tyśmienicy i Wieprza”.
2.		Wartość projektu: 102 400,00 zł		

	Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy Siemień	Dofinansowanie: 102 400,00 zł Projekt realizowany w ramach projektu „Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców gmin Polski Południowo-Wschodniej” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Oś Priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, Działanie 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.	01.09.2018 – 31.03.2019	Celem głównym projektu był rozwój kompetencji cyfrowych, w tym zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu i e-usług publicznych. Mikroprojekt kierowany był do mieszkańców Gminy Siemień, którzy ukończyli 25 rok życia.
3.	Budowa Otwartych Stref Aktywności: wariant podstawowy- 2 obiekty	Wartość projektu: 95 267,68 zł Dofinansowanie: 66 306,31 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym — Otwarte Strefy Aktywności (OSA) Edycja 2019	07.08.2019 – 15.09.2022	Głównym celem projektu była budowa ogólnodostępnych, bezpłatnych, wielofunkcyjnych, plenerowych stref aktywności, skierowanych do różnych grup wiekowych oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej na terenie gminy Siemień.
4.	„Laboratoria przyszłości”	Wartość projektu: 120 000,00 zł Dofinansowanie: 120 000,00 zł Laboratoria Przyszłości.	2021 – 31.08.2022	Celem projektu było budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów.
5.	OZE w gminie Siemień I	Wartość projektu: 3 868 396,44 zł Dofinansowanie: 2 326 392,00 zł Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku, Działania 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.	20.05.2020 – 31.12.2023	Celem realizacji projektu była poprawa stanu środowiska naturalnego, czystości wód i gleby oraz powietrza Gminy Siemień. Jakość środowiska została dostosowana do wymagań Polski i Unii Europejskiej, a tym samym przyczynia się do realizacji celów polityki ekologicznej Unii Europejskiej, tj. ochrony, zachowania i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego oraz oszczędnego i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.
6.	„Zdalna Szkoła wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”	Wartość projektu: 45.000,00 zł Dofinansowanie: 45.000,00 zł „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020.	23.04.2020 – 20.01.2021	Celem programu było wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokiej przepustowości.
7.	„Zdalna Szkoła +” wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”	Wartość projektu: 55.000,00 zł Dofinansowanie: 55.000,00 zł „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020.	03.06.2020 - 04.06.2021	Celem programu było wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokiej przepustowości.
8.	„Modernizacja oświetlenia na terenie gminy Siemień”	Wartość projektu: 1 049 941,44 zł Wartość inwestycji: 1091924,50 zł. Dofinansowanie: 725 016,77 zł Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności pomocowych w ramach Regionalnego Programu	26.11.2021 – 30.11.2022	Celem projektu była ochrona środowiska dzięki redukcji emisji CO ₂ . Zmniejszenie kosztów eksploatacji urządzeń oświetleniowych.

	Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Dofinansowanie: 340 319,75 zł Fundusz Przeciwdziałania COVID-19		
9.	„Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Placówek Oświatowych w Siemieniu”	Wartość inwestycji : 1 951 000,00 zł Dofinansowanie: 1 000 000,00 zł Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Dofinansowanie: 934 280,88 zł Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	17.11.2021 – 14.11.2022 Celem projektu była popularyzacja aktywnego stylu życia. Stworzenie warunków do uprawiania różnych dyscyplin sportowych.
10.	Nowe perspektywy dla klasycznej edukacji	Wartość projektu: 546 937,78 zł Dofinansowanie: 496 802,63 zł Wkład własny: 50 135,15 zł Osi Priorytetowej 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje Działania 12.1 Edukacja przedszkolna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020	30.03.2021 – 30.09.2022 Celem programu było zwiększenie jakości edukacji przedszkolnej.
11.	„Klub Seniora w Gminie Siemień”	Wartość projektu: 979 309,69 zł Dofinansowanie: 832 379,79 zł Działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne	01.07.2021 – 31.12.2023 Celem programu była poprawa dostępności i jakości usług społecznych dla 32 osób z terenu Gminy Siemień, w tym: 2 osób niepełnosprawnych.
12.	Plener fotograficzny dla mieszkańców gminy Siemień jako sposób na promocję obszaru LGR objętego LSR	Wartość projektu: 28 694,91 zł Dofinansowanie: 24 374,00 zł Działanie 4.2. „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, objętego Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze”	28.05.2021 – 12.05.2022 Celem operacji była promocja rybackiego dziedzictwa poprzez realizację pleneru fotograficznego w 2021 r. na terenie gminy Siemień.
13.	„Modernizacja energetyczna Zespołu Placówek Oświatowych w Siemieniu”	Wartość projektu: 3 500 000,00 zł Dofinansowanie: 3 150 000,00 zł Wkład własny: 350 000,00 zł Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	17.11.2021 - 09.10.2023 Celem projektu była termomodernizacja budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Siemieniu.
14.	Cyfrowa Gmina	Wartość projektu: 133 530,00 zł Dofinansowanie: 133 530,00 zł Środki własne Gminy Siemień: 5 002,44 zł Wydatki kwalifikowane z Funduszy Europejskich w ramach programu React-EU.	14.03.2022 – 31.12.2023 Celem projektu było wsparcie rozwoju cyfrowego Urzędu oraz zwiększenie cyberbezpieczeństwa w jednostce.
15.	OZE w gminie Siemień II	Wartość projektu: 1 254 553,26 zł Dofinansowanie: 811 755,05 zł Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku, Działania 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.	25.02.2022 – 31.12.2023 Celem realizacji projektu była poprawa stanu środowiska naturalnego, czystości wód i gleby oraz powietrza Gminy Siemień. Jakość środowiska została dostosowana do wymagań Polski i Unii Europejskiej, a tym samym przyczynia się do realizacji celów polityki ekologicznej Unii Europejskiej, tj. ochrony, zachowania i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego oraz oszczędnego i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.

16.	„Posiłek w szkole i w domu”	Wartość projektu: 99 977,95 zł Dofinansowanie: 79 977,95 zł Posiłek w szkole i w domu.	06.2022 – 12.2022	Celem projektu było zapewnienie bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.
17.	„Poznaj Polskę”	Wartość projektu: 32 321,30 zł Dofinansowanie: 24 857,04 zł Przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki.	20.05.2022 – 24.06.2022	Celem przedsięwzięcia było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.
18.	„Poznaj Polskę”	Wartość projektu: 60 000,00 zł Dofinansowanie: 45 000,00 zł Przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki.	13.10.2022 – 15.12.2022	Celem przedsięwzięcia było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.
19.	Program odbudowy zabytków	Wartość projektu: ok. 1 000 000,00 zł Rządowy Program Odbudowy Zabytków	2024 – 2025 w trakcie realizacji	Poprawa stanu, odbudowa i remont obiektów zabytkowych oraz przyczynianie się do poprawy ich stanu i ochrony przed degradacją i niszczeniem.
20.	Szkoły Przyszłości	Wartość projektu: 1 024 393,41 zł Dofinansowanie: 919 393,41 zł Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	2024 – 2025 w trakcie realizacji	Głównym celem realizowanego projektu jest wzrost jakości kształcenia realizowanego przez 2 szkoły podstawowe Gminy Siemień oraz podniesienie umiejętności i kompetencji u co najmniej 95% z grupy 213 uczniów (100 dz. + 113 chł.) i 41 nauczycieli (32 K i 9 M) w okresie do 28.02.2026 r. poprzez wdrożenie programów rozwojowych przyczyniających się do zwiększenia dostępu do edukacji dobrej jakości, włączającego kształcenia, ułatwienia mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
21.	Zakup Samochodu Pożarniczego	Wartość projektu: 1 249 926,00 zł Dofinansowanie: 999 940,80 zł Dotacja z budżetu Państwa.	30.10.2023 – 20.12.2023	Zakup samochodu przyczyni się do znacznego wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Siemień oraz gmin sąsiednich Powiatu Parczewskiego, Radzyńskiego i Lubartowskiego.

7.5 Komplementarność źródeł finansowania

Oznacza łączenie różnych rodzajów środków do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapewnienie komplementarności problemowej w ramach rewitalizacji w Gminie Siemień związane jest komplementarnością źródeł finansowania. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono różną strukturę finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą ze środków publicznych (wkład własny Gminy), oraz w ramach możliwego wsparcia z regionalnych, krajowych oraz unijnych programów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność źródeł finansowania obejmie również synergii pomiędzy projektami społecznymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz infrastrukturalnymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Przewiduje się, że podczas wdrażania programu, dzięki prowadzeniu akcji informacyjnej, do realizacji projektów zachęcona

zostanie większa liczba realizatorów, np. organizacje pozarządowe, a w związku z tym, rozszerzony zostanie wachlarz wykorzystanych źródeł finansowania.

Tabela 33 Źródła finansowania GPR

Źródło finansowania	Opis źródła finansowania
Środki własne gminy	Dochody gminy – dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa.
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	Podstawą opracowania FEoL jest Umowa Partnerstwa. Umowa ta określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, w tym także środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Pieniądze na programy regionalne w nowej perspektywie finansowej podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach. Brano pod uwagę między innymi liczbę ludności, wartość PKB na mieszkańca, ubytek ludności, nakłady na B+R na mieszkańca, emisję zanieczyszczeń pyłowych przez zakłady szczególnie uciążliwe, wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej (kolejowy/pasażerski), stopę bezrobocia osób w wieku 50+ (według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności) oraz funkcjonowanie organizacji według głównej dziedziny działalności (rozwój lokalny. Zapisy FEoL wynikają ponadto z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa. Wsparciem obligatoryjnym objęte zostaną Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją.
Krajowe Programy Operacyjne	Krajowe Programy Operacyjne uwzględniają cele polityki regionalnej i są ukierunkowane na: a) innowacje, inteligentny wzrost - wsparcie wszystkich etapów tworzenia innowacji; b) rynek pracy i adaptacyjność, włączenie społeczne i walkę z ubóstwem, edukację; c) dobre rządzenie; poprawę jakości powietrza, niską energochłonność, czystą energię, ograniczenie ekstremalnych skutków zmian klimatu, czystą wodę, ochronę przed powodzią i suszą, różnorodność biologiczną i ochronę przyrody oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym; d) bezpieczeństwo energetyczne; dostępność transeuropejską i międzyregionalną; f) spójność terytorialną.
Fundusz Odbudowy UE	Fundusz Odbudowy jest odpowiedzią Unii Europejskiej na kryzysowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Składa się on z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz mniejszych funduszy i programów. Podstawą do uzyskania pieniędzy z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jest Krajowy Plan Odbudowy, którego celem jest zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy. Główne obszary wsparcia to: odporność i konkurencyjność gospodarki; zielona energia i zmniejszenie energochłonności; transformacja cyfrowa; dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia; zielona, inteligentna mobilność.

8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji

8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 cechuje komplementarność finansowa – zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą bowiem finansowane zarówno ze środków własnych, jak i zewnętrznych. Przedsięwzięcia te będą finansowane ze środków własnych gminy, a także z funduszy Unii Europejskiej oraz środków prywatnych, samorządowych i krajowych. Planuje się wykorzystanie Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 na dofinansowanie niektórych przedsięwzięć infrastrukturalnych (EFRR – efektywność energetyczna, rewitalizacja) oraz z zakresu włączenia społecznego (EFS+).

Tabela 34 Ramy finansowe (PLN)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Źródło finansowania	Budżet gminy	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
				EFRR	EFS+		
1	Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	450 000	2 550 000			
2	Modernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	225 000	1 275 000			
3	Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	150 000	850 000			
4	Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	450 000	2 550 000			
5	Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	150 000	850 000			
6	„Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień.	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	-	-	10 000	40 000	-
7	Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-	60 000	-	340 000	-	-

	codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień	2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne					
8	Droga do rozwoju	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	100 229,50	-	567 967,20	-	-
9	Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	20 000	-	-	80 000	-

Źródło: opracowanie własne

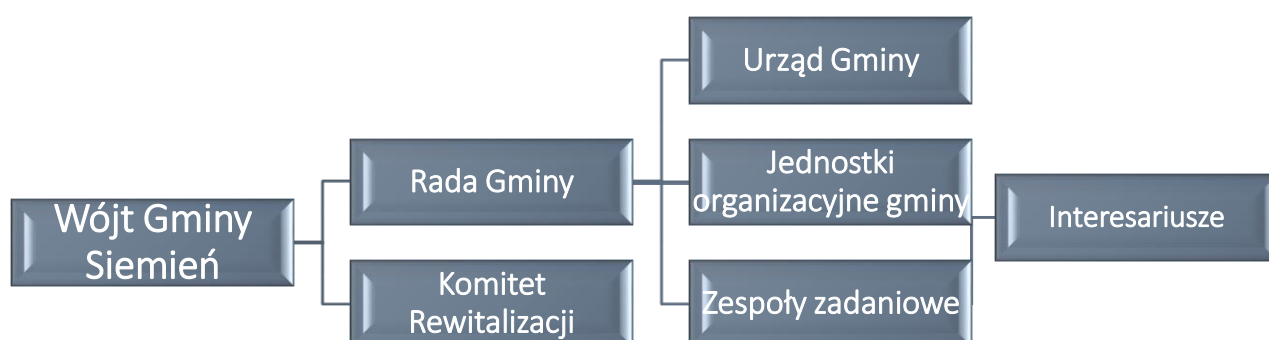
Tabela 35 Harmonogram wdrażania GPR

Wdrażanie GPR	Termin realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień	2024 r.
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji	2024 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Siemień	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2024 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Projekty Rewitalizacyjne	Termin realizacji
Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	2025-2028
Modernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	2025-2028
Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	2025-2028
Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu	2025-2028
Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych	2026-2028
„Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień.	2025-2026
Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień	2025-2026
Droga do rozwoju	2024-2025
Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień	2027-2030
Monitoring i ewaluacja	Termin realizacji
Monitoring	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2024 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 ulokowany zostanie w ogólnym systemie zarządzania gminą, co umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu gminy, jak również wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, z zapewnieniem nienaruszalności zasady subsydiarności. System zarządzania programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, jakie działają w Urzędzie Gminy w Siemieniu, przy czym zorientowany został na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa. Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy:

Wójt Gminy Siemień:

Wójt zajmuje się koordynacją całego procesu, przygotowuje sprawozdania z realizacji, zapewnia obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji oraz podejmuje decyzje bezpośrednio lub pośrednio oddziałujące na realizację Programu.

Rada Gminy Siemień:

Do zadań radnych należy uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień, uchwalanie ewentualnych zmian w treści dokumentu, podejmowanie innych decyzji (w formie uchwał), które mają wpływ na realizację GPR-u oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji.

Komitet Rewitalizacji:

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany spośród przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji i jako taki pełnił będzie funkcję opiniotawczą-doradczą w kontekście rewitalizacji. Posiada uprawnienia do wyrażania opinii m.in. dotyczących informacji z realizacji, raportów z ewaluacji. Ponadto może artykułować propozycje rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji. Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy, a także uczestnictwo w procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Urząd Gminy Siemień:

Na poziomie wdrożeniowym z kolei zostanie wyznaczona komórka organizacyjna Urzędu Gminy będąca

niejako operatorem rewitalizacji (**Referat Finansowy, Referat Organizacyjny**).

Do jej zadań należeć będzie:

- ✓ organizacja i prowadzenie monitoringu GPR-u we współpracy z innymi komórkami urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz wnioskodawcami,
- ✓ prowadzenie monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji,
- ✓ opracowanie sprawozdań z realizacji,
- ✓ utrzymanie kontaktu z Komitetem Rewitalizacji oraz interesariuszami,
- ✓ koordynacja działań promujących rewitalizację oraz wdrażanie mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji,
- ✓ gromadzenie danych (np. analizy, badania, sprawozdania, rejestry) dotyczących rewitalizacji.

Podmioty składające projekty odpowiadają za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych spójnych z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania. Do ich obowiązków należy też bieżąca współpraca z operatorem rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Zespoły zadaniowe:

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin) wójt w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Jednostki organizacyjne gminy:

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

W realizację projektów rewitalizacyjnych będą zaangażowane następujące podmioty:

podmioty publiczne:

- ✓ Gmina Siemień,
- ✓ Gminny Ośrodek Kultury,
- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ Gminna Biblioteka Publiczna,

podmioty inne:

- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich Glinny Stok
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna Glinny Stok
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna Siemień

Interesariusze rewitalizacji:

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale – uspołecznienie wdrażania GPR.

8.3. Koszty zarządzania realizacją Programu

Struktura zarządzania Programem jest osadzona w strukturze organizacyjnej Gminy Siemień. Tym samym wszelkie prace będą wykonywane w ramach kompetencji pracowników Urzędu Gminy (**Referat Finansowy, Referat Organizacyjny**).

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Gminy Siemień, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu

nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Gminy Siemień, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne Gminy Siemień będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik.

9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji

9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Monitoring zmierza do oceny stopnia wdrożenia założeń rewitalizacji określonych w *Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030*. Realizowany będzie w cyklu trzyletnim, w oparciu o wskaźniki rewitalizacji. Źródłem ich weryfikacji będą dane statystyczne oraz dane źródłowe.

Źródłem danych pozwalających weryfikować osiągnięcie celów rewitalizacji (wskaźników) będą informacje gromadzone przez wnioskodawców i komórkę organizacyjną Urzędu Gminy Siemień odpowiedzialną za proces rewitalizacji.

Punkt odniesienia w procesie weryfikacji wskaźników stanowić będą dane z roku 2020/2021 (wykorzystane do diagnozy) bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.

Tak jak na etapie diagnozy pochodzić będą z Urzędu Gminy Siemień, Komendy Powiatowej Policji w Parczewie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Parczewie.

W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR-u, identyfikowane będą bariery wdrażania.

Tabela 36 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Cel Główny	Kierunek działań	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
1. Stworzenie międzysektorowych partnerstw aktywnych społecznie i przedsiębiorczych mieszkańców	1.1. Włączanie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją	Wskaźnik produktu			
		Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem (osoby)	0	30	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi (osoby)	0	30	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	25	Dane Urzędu Gminy Siemień (statystyki)
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	25	Dane Urzędu Gminy Siemień (statystyki)
	1.2. Wspieranie i tworzenie warunków do	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych	0	3	Dane Urzędu Gminy Siemień

2. Poprawa jakości życia mieszkańców	aktywności i integracji mieszkańców	szkoleń/warsztatów/kursów (szt.)			(program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (osoby)	0	560	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	2.1. Kształtowanie bezpiecznej, estetycznej oraz funkcjonalnej przestrzeni publicznej	Wskaźnik produktu			
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	6	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	6	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
		Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	5	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	12 000	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	2.2. Promowanie i wykorzystanie zasobów naturalnych oraz ochrona środowiska	Wskaźnik produktu			
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	10	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	1500	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)

Źródło: opracowanie własne

Zmiany stanu obszaru rewitalizacji

Monitorowanie stanu realizacji poszczególnych przedsięwzięć będzie polegać na ich śledzeniu, rejestrowaniu i raportowaniu postępów, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych przez podmioty rezultatów. Odnośnie przedsięwzięć wpisanych do realizacji w Programie, istotą monitoringu jest porównywanie realizacji faktycznej z wcześniej przyjętym założeniem. W przypadku ich opóźnień będzie podejmowana decyzja o ewentualnym wykreśleniu przedsięwzięcia. Oprócz monitoringu, czy poszczególne przedsięwzięcia są realizowane lub zostały już zrealizowane będzie oceniana ich efektywność przez określone mierniki/wskaźniki wskazane w przedsięwzięciach.

Tabela 37 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa Przedsięwzięcia	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	200	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
Modernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	12 000	Dane Urzędu Gminy Siemień (dane szacunkowe)
	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej (osoby)	0	12 000	Dane Urzędu Gminy Siemień (statystyki)
Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	500	Dane Urzędu Gminy Siemień (statystyki)
Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty	0	300	Dane Urzędu Gminy Siemień

	publiczne objęte wsparciem (osoby)			(program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha.)	0	10	Dane Urzędu Gminy Siemień (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	300	Dane Urzędu Gminy Siemień (dane szacunkowe)
„Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień	Wskaźnik produktu			
	- Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/kursów (szt.)	0	3	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	- Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (osoby)	0	60	Dane Urzędu Gminy Siemień (listy uczestników zajęć)
Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem (osoby)	0	30	Dane Urzędu Gminy Siemień (listy uczestników zajęć)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	25	Dane Urzędu Gminy Siemień (listy uczestników zajęć)
Droga do rozwoju	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi (osoby)	0	30	Dane Urzędu Gminy Siemień (listy uczestników zajęć)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	25	Dane Urzędu Gminy Siemień (listy uczestników zajęć)
Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień	Wskaźnik produktu			
	Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (osoby)	0	500	Dane Urzędu Gminy Siemień (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- ✓ Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- ✓ Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie

gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

9.2. Ewaluacja

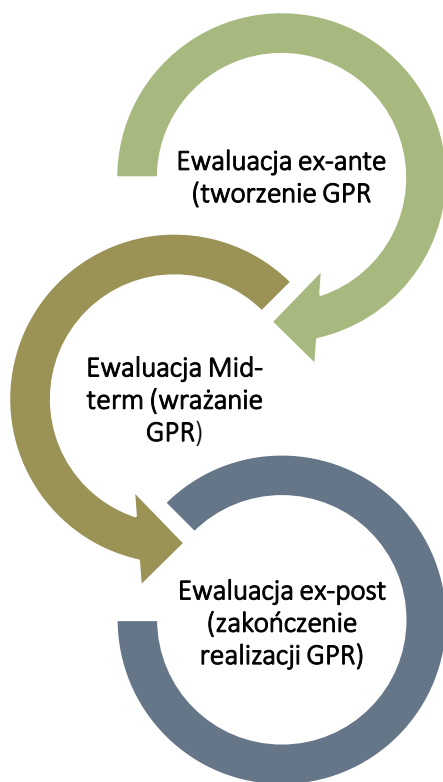
Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień polega na badaniu wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania gminy oraz występowanie i kumulację negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja prowadzona jest na wszystkich etapach (od tworzenia, poprzez wdrażanie i zakończenie) Gminnego Programu Rewitalizacji:

Ewaluacja ex-ante prowadzona była na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, polegała na dokonaniu oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne, a także logiki interwencji i przewidywanych rezultatów programu. Taka ocena dokumentu pozwoliła na poprawę jego jakości oraz przygotowanie jego ostatecznej wersji.

Ewaluacja mid-term zostanie dokonana w połowie okresu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, z uwagi na zakładany 7-letni okres jego realizacji. Jej celem będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów oraz ocena konieczności aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w kontekście identyfikacji nowych problemów i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ewaluacja ex-post zostanie zrealizowana na zakończenie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i będzie oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb, na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy. Ewaluacja ex-post wykonana zostanie za pomocą zebrania ponownie danych, umożliwiających przeprowadzenie analizy wskaźnikowej, i porównanie ich z danymi z roku bazowego. Skuteczności i efektywności Programu zostanie oceniona na podstawie wpływu podjętych działań interwencyjnych na skalę występowania zjawisk kryzysowych.

9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

1. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne. Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów.
W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby GPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;
2. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu GPR Urząd Gminy dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.);
3. niezyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko niezyskania dofinansowania zewnętrznego.

Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków.

Na poziomie realizacji GPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje problemowe:

1. zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji.

Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców.

2. nieosiągnięcie porozumienia z interesariuszami GPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;
3. ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach GPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać sprawozdań z realizacji GPR-u. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy zajmująca się rewitalizacją (Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Inwestycji). Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej – w tym m.in. poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji. Informacja z realizacji GPR-u przedkładana będzie Radzie Gminy Siemień.

Bieżący monitoring, polega na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mając na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami Programu. Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków.

9.5. Aktualizacja GPR

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji GPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności. Gminny Program Rewitalizacji dla Siemień na lata 2023-2030, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta, co najmniej raz na 3 lata.

Procedura okresowej aktualizacji GPR obejmuje następujące kroki:

- ✓ Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.
- ✓ Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych.

Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji. Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- ✓ poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;

- ✓ prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- ✓ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- ✓ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- ✓ wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji; zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego. W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor biznesu, samorządu i NGO proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji był opracowany metodą partycypacji społecznej przy dużym zaangażowaniu mieszkańców Gminy, a także radnych, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz działaczy kultury i liderów opinii publicznej.

Tabela 38 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR

Lp.	NAZWA
1.	Gminny Ośrodek Kultury
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Siemieniu
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu
4.	Koło Gospodyń Wiejskich Siemień
5.	Koło Gospodyń Wiejskich w Glinym Stoku
6.	OSP Siemień
7.	OSP Glinny Stok
8.	Stowarzyszenie „Porozumienie Pokoleń” w Woli Tułnickiej
9.	Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Juliopol
10.	Regionalne Towarzystwo Ziemi Siemieńskiej „PARTNERSTWO”
11.	Klub Sportowy GLZS Wodnik II Siemień
12.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Jezioro
13.	Lokalna Grupa Działania „Jagiellońska Przysiań”
14.	Lokalna Grupa Rybacka „W Dolinie Tyśmienicy i Wieprza” Lubartów

Podmioty powyższe zostały poinformowane o procesie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz o potrzebie włączenia się w proces jego tworzenia.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, do których przede wszystkim są skierowane działania rewitalizacyjne, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych.

Są to:

- ✓ mieszkańcy obszaru zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- ✓ mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji działalność prowadzą podmioty, w tym organizacje pozarządowe, świadczące usługi publiczne na terenie rewitalizacji:

- ✓ na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- ✓ na rzecz lokalnej gospodarki oraz wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- ✓ dotyczące promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- ✓ w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem,
- ✓ skoncentrowane na pomocy osobom zagrożonym przemocą w rodzinie,

W szczególności są to:

- ✓ gminne jednostki organizacyjne zaangażowane w szeroki zakres działań i polityk społecznych rewitalizacji gminy Siemień w tym straże i służby: (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu, Straż Pożarna (OSP Siemień, OSP Glinny Stok, Policja);
- ✓ instytucje animujące działania na terenie obszarów rewitalizacji (kultura, sport, edukacja): Regionalne Towarzystwo Ziemi Siemieńskiej „PARTNERSTWO”, Gminna Biblioteka Publiczna w Siemieniu;
- ✓ instytucje kultury i sztuki funkcjonujące na obszarze rewitalizacji : Gminny Ośrodek Kultury;
- ✓ instytucje odpowiedzialne za pomoc społeczną: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu;
- ✓ organy władzy publicznej oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy(Referat Finansowy, Referat Organizacyjny);
- ✓ organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia i in.).

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji gminy Siemień są, działające na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Na terenie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano potencjalnych partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne: **Regionalne Towarzystwo Ziemi Siemieńskiej „PARTNERSTWO”, Klub Sportowy GLZS Wodnik II Siemień, Koła Gospodyń Wiejskich.**

Dodatkowo, możliwymi partnerami w procesie rewitalizacji będą organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie i wykluczeniem w powiecie parczewskim: **Stowarzyszenie Wspierania Aktywności „Bona Fides”.**

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej istotnymi interesariuszami rewitalizacji są potencjalni partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego.: **Lokalna Grupa Działania „Jagiellońska Przystań”.**

W sferze ochrony przyrody, potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji jest m.in.: **Nadleśnictwo Parczew**. Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania.

Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji prace nad Programem rozpoczęto od wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na podstawie art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.).

Wójt Gminy Siemień powiadomił o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Siemień w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

W proces przygotowania diagnozy społeczno – gospodarczej dla Gminy Siemień zostały zaangażowane poniższe instytucje, które przygotowały dane potrzebne do sporządzenia analizy wskaźnikowej dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

- ✓ **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemieniu (wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, ubóstwa)**
- ✓ **Komenda Powiatowa Policji w Parczewie (wskaźniki dotyczące przestępczości i przemocy domowej)**
- ✓ **Powiatowy Urząd Pracy w Parczewie (wskaźniki dotyczące bezrobocia)**

Konsultacje przeprowadzone były w następujących formach:

1. Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego wyrażenie uwag, opinii i propozycji do Projektu Uchwały Rady Gminy Siemień w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Spotkanie odbyło się w dniu 26-06-2023 r. o godzinie 14:00 w siedzibie Urzędu Gminy Siemień.
2. Zbierania uwag ustnych do protokołu w dniach od 6 czerwca 2023 r. do 1 lipca 2023 r. osobiście lub telefonicznie w siedzibie Urzędu Gminy w Siemieniu pokój nr 17, tel. 83 354 80 86 w godzinach 8.00 – 15.00.
3. Zbierania uwag w postaci elektronicznej lub papierowej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej poprzez wypełnienie formularza zamieszczonego na stronie www.siemien.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.ugsiemien.bip.lubelskie.pl w terminie od dnia 6 czerwca 2023 r.
Wypełniony formularz można było dostarczyć: drogą elektroniczną na adres: administrator@siemien.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy w Siemieniu, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień. lub osobiście do pokoju nr 17 .
4. Badania ankietowego dotyczącego opinii na temat proponowanych granic obszaru rewitalizacji oraz zaproponowanych w uchwale rozwiązań. Ankieta dostępna była na stronie www.siemien.pl.

Po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzony został „Raport z konsultacji społecznych dotyczących Uchwały Rady Gminy Siemień w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”.

Etap I zakończył się podjęciem UCHWAŁY NR XXX/221/2023 RADY GMINY SIEMIEN z dnia 29 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Siemień.

Treść uchwały została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego (DZ. URZ. WOJ. LUB. 2023.5939).

Etap tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 rozpoczęto od podjęcia uchwały nr XXXI//231/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030.

Pogłębioną charakterystykę obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane ilościowe i jakościowe. Zostały one zebrane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy Siemień.

Zebrane informacje o przestrzeni obszaru rewitalizacji i istotnych problemach dla mieszkańców uzupełniono po uzyskaniu ankiet, które dotyczyły obszarów rewitalizacji.

Do Urzędu Gminy Siemień wpłynęło 5 ankiet od mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W terminie od 6 grudnia do 22 grudnia 2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030.

Fizyki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Urzędu Gminy Siemień.

W trakcie naboru wpłynęło 10 fiszek projektowych zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji oraz Gminę Siemień.

Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 trwały w okresie od dnia 30 kwietnia 2024 r. do 10 czerwca 2024 r.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030. Konsultacje społeczne miały na celu zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących procesu rewitalizacji, wymianę wiedzy i informacji oraz zebranie od interesariuszy rewitalizacji, w szczególności od mieszkańców Gminy Siemień, podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na terenie Gminy Siemień działalność gospodarczą lub społeczną i pozostałych zainteresowanych osób i podmiotów uwag do wyżej wymienionego projektu. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Zasady przeprowadzenia konsultacji zostały określone w ogłoszeniu o konsultacjach społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na Lata 2023-2030.

Konsultacje przeprowadzone były w następujących formach:

1. Spotkania konsultacyjnego otwartego z interesariuszami rewitalizacji, na którym zostały omówione główne założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030. Spotkanie odbyło w dniu 27.05.2024 r. o godzinie 10.00 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień.
2. Zbierania uwag w postaci elektronicznej lub papierowej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej poprzez wypełnienie formularza zamieszczonego na stronie internetowej Gminy Siemień: www.siemien.pl oraz na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Siemień: <https://ugsiemien.bip.lubelskie.pl> – w zakładce rewitalizacja; w formie papierowej w Urzędzie Gminy Urzędzie Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień (pokój nr 17) od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu Gminy Siemień. Wypełniony formularz można było dostarczyć:
 - drogą elektroniczną na adres e-mail: inwestycje@siemien.pl,
 - drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień,
 - bezpośrednio do Urzędu Gminy Siemień (pokój nr 17) w godzinach pracy Urzędu.
3. Badania ankietowego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ankieta dla mieszkańców obszaru rewitalizacji dostępna była:
 - na stronie internetowej Gminy Siemień: www.siemien.pl,

- na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Siemień: <https://ugsiemien.bip.lubelskie.pl> – w zakładce rewitalizacja;
- w formie papierowej w Urzędzie Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień (pokój nr 17). Wypełnione ankiety dla mieszkańców obszaru rewitalizacji można było dostarczać:
- drogą elektroniczną na adres e-mail: inwestycje@siemien.pl,
- drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień,
- bezpośrednio do Urzędu Gminy Siemień (pokój nr 17) w godzinach pracy Urzędu.
- Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030 oraz formularz konsultacyjny i ankieta udostępnione zostały od dnia 30.04. 2024 r.

Można było zapoznać się z nimi w wersji elektronicznej na podmiotowej stronie Gminy Siemień w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Siemień: <https://ugsiemien.bip.lubelskie.pl> – w zakładce rewitalizacja, na stronie internetowej Gminy Siemień: www.siemien.pl oraz w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień (pokój nr 17).

Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych została podana do publicznej wiadomości:

- przez publikację w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914);
- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Siemień: <https://ugsiemien.bip.lubelskie.pl> – w zakładce rewitalizacja;
- stronie internetowej: www.siemien.pl;
- na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Siemień, ul. Stawowa 1b, 21-220 Siemień,
- w mediach społecznościowych: <https://www.facebook.com>,
- przez wywieszenie w widocznym miejscu w miejscowościach znajdujących się w wyznaczonych obszarach rewitalizacji,
- przez wywieszenie w widocznym miejscu we wszystkich sołectwach Gminy Siemień.

Materiały podlegające konsultacjom:

1. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030.

W trakcie trwania konsultacji społecznych wpłynęły 3 ankiety ze wskazaniem, że GPR w dużym stopniu przyczyni się do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji.

10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szansę wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR- mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji (monitoring i ewaluacja),
- współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci (wdrażanie projektów),
- współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych (wdrażanie projektów, zwłaszcza w sferze społecznej),

- periodiczne spotkania z interesariuszami (monitoring, ocena skuteczności podejmowanych działań),
- dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

Elementem partycypacji społecznej będzie organizacja konsultacji społecznych przeprowadzonych metodami aktywizującymi, a dotyczących realizacji konkretnych przedsięwzięć. Chodzi o danie mieszkańcom możliwości wypowiedzenia się co do sposobów zagospodarowania terenów czy szczegółów projektów miękkich tak, aby wszystkie one w jak największym stopniu odpowiadały potrzebom mieszkańców.

Z drugiej strony takie spotkania stanowić będą wyraz otwartości władz wobec mieszkańców oraz będą okazją do wyjaśnienia pewnych zagadnień czy powodów, dla których dane przedsięwzięcie musi być zorganizowane w taki, a nie inny sposób.

Innym sposobem angażowania społeczności lokalnej będzie ankietyzacja podmiotów/interesariuszy(osób, podmiotów gospodarczych, społecznych, itd.) z obszarów rewitalizacji na etapie oceny efektów wdrażania Programu Rewitalizacji. Przeprowadzanie takich ankiet pozwoli na uzupełnienie danych statystycznych gromadzonych na potrzeby monitoringu o odczucia i wnioski indywidualne. Jednocześnie - przy odpowiednio skonstruowanej ankiecie - pozwoli poznać propozycje rozwiązań ewentualnych pojawiających się problemów.

Wreszcie partycypacja społeczna zostanie zagwarantowana na etapie wdrażania dokumentu poprzez włączanie mieszkańców do realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mowa tu zarówno o pojedynczych mieszkańcach, jak i osobach zrzeszonych np. w organizacjach pozarządowych. Zaangażowanie to będzie przyjmować formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

W proces realizacji GPR będą zaangażowane następujące podmioty:

- ✓ **Urząd Gminy Siemień** (Referat Finansowy, Referat Organizacyjny).- (zaangażowanie w realizację projektów: Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Glinny Stok wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego, Modernizacja budynku komunalnego wraz z zagospodarowaniem terenu, Modernizacja budynku komunalnego – ośrodka zdrowia w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu, Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu , Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu, Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych);
- ✓ **Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Organizacje Pozarządowe** (zaangażowanie w realizację projektów: „ Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień, Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień, Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień);
- ✓ **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**, (zaangażowanie w realizację projektu: Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień);
- ✓ **Powiatowy Urząd Pracy w Parczewie** (zaangażowanie w realizację projektu: Droga do rozwoju).

Zaangażowanie mieszkańców może przyjmować również formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina

będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy, bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno - konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy poszczególnych sołectw, jednostki organizacyjne gminy, parafie) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.
5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczącym programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport. Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany Zarządzeniem Wójta.

Etap monitoringu i ewaluacji GPR:

Udział interesariuszy na etapie monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji jest kluczowy dla zapewnienia transparentności, skuteczności oraz dostosowania działań do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej. Interesariusze obejmują mieszkańców, lokalne władze, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców oraz instytucje edukacyjne i kulturalne.

Udział interesariuszy na poszczególnych etapach monitoringu i ewaluacji:

✓ Planowanie monitoringu i ewaluacji

- Konsultacje społeczne: Przeprowadzanie spotkań z mieszkańcami oraz ankiet i sondaży, aby zidentyfikować kluczowe wskaźniki sukcesu oraz obszary wymagające szczególnej uwagi.

- Udział w opracowywaniu wskaźników: Interesariusze mogą pomóc w definiowaniu wskaźników, które będą używane do oceny postępów programu, takich jak poziom bezrobocia, stan infrastruktury, czy zadowolenie mieszkańców.

✓ **Zbieranie danych**

- Partycypacyjne metody zbierania danych: Mieszkańcy mogą brać udział w zbieraniu danych poprzez wypełnianie ankiet, udział w grupach fokusowych lub dostarczanie informacji zwrotnych na temat wdrażanych działań.

- Rola organizacji pozarządowych: NGOs mogą monitorować realizację działań, zbierać dane i raportować na temat ich wpływu na społeczność. Ich niezależność zapewnia obiektywność zebranych informacji.

✓ **Analiza danych i ocena postępów**

- Wspólne analizy: Organizowanie warsztatów z udziałem różnych interesariuszy w celu analizy zebranych danych i wyciągania wniosków. Dzięki temu proces jest bardziej przejrzysty.

- Rola ekspertów lokalnych: Eksperti z lokalnych instytucji edukacyjnych i badawczych mogą dostarczać merytorycznego wsparcia w analizie danych i interpretacji wyników.

✓ **Raportowanie i komunikacja**

- Regularne raporty: Przygotowywanie i publikowanie regularnych raportów na temat postępów w realizacji programu, które są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron.

- Spotkania informacyjne: Organizowanie spotkań informacyjnych dla mieszkańców i innych interesariuszy, podczas których omawiane są wyniki monitoringu i ewaluacji oraz plany na przyszłość.

✓ **Adaptacja i korekta działań**

- Feedback od interesariuszy: Regularne zbieranie informacji zwrotnych od mieszkańców i innych interesariuszy na temat efektywności działań oraz ich sugestii dotyczących ewentualnych zmian.

- Dostosowanie strategii: Na podstawie wyników monitoringu i ewaluacji, program rewitalizacji może być modyfikowany i dostosowywany do zmieniających się potrzeb i warunków. Interesariusze powinni mieć możliwość uczestniczenia w procesie podejmowania decyzji dotyczących tych zmian.

✓ **Ocena końcowa i wyciąganie wniosków**

- Ewaluacja końcowa: Po zakończeniu programu przeprowadzana jest szczegółowa ewaluacja końcowa, której wyniki są przedstawiane wszystkim interesariuszom.

- Dokumentowanie dobrych praktyk: Identyfikacja i dokumentowanie sukcesów oraz wyzwań napotkanych podczas realizacji programu. Te informacje mogą być wykorzystane w przyszłych inicjatywach rewitalizacyjnych.

✓ **Długoterminowe monitorowanie**

- Ciągły monitoring: Nawet po zakończeniu programu rewitalizacji, interesariusze mogą uczestniczyć w długoterminowym monitorowaniu wpływu działań, aby zapewnić trwałość osiągniętych rezultatów.

- Współpraca z lokalnymi instytucjami: Lokalne władze, organizacje i instytucje mogą kontynuować współpracę w zakresie monitorowania i dalszego rozwoju obszaru objętego rewitalizacją.

Zaangażowanie interesariuszy na etapie monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji zapewnia, że działania są transparentne, adekwatne do potrzeb społeczności i skutecznie realizowane. Poprzez aktywne uczestnictwo w zbieraniu i analizie danych, komunikacji wyników oraz adaptacji działań, interesariusze przyczyniają się do sukcesu programu i trwałego rozwoju rewitalizowanych obszarów.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za **Inny Instrument Terytorialny (ITT)**, dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy.

W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska i podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, gmina Siemień przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim organizacje pozarządowe opisane w podrozdziale 10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostaną zaproszeni do prac związanych z realizacją GPR.

Dzięki kampanii informacyjnej udało się pozyskać partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej.

Partnerzy ci zostali zaproszeni do procesu partycypacji na etapie przygotowania GPR, na etapie jego wdrażania będą zaś brali udział w dalszych działaniach partycypacyjnych, przede wszystkim w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Kluczowymi partnerami rewitalizacji biorącymi udział we wdrażaniu programu są podmioty, które zgłosiły swój projekt w otwartym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji.

W tym celu w zasadach dotyczących składu komitetu zostaną uwzględnieni przedstawiciele podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej,

Włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji gminy Siemień spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPR można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz. 1029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceny ich natężenia, a także określenia, czy w programie w należyty sposób

został uwzględniony interes środowiska przyrodniczego i kulturowego rozpatruje się wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska:

- 1) różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny,
- 2) ludzi,
- 3) wodę,
- 4) powietrze i środowisko akustyczne,
- 5) powierzchnię ziemi,
- 6) krajobraz i zabytki,
- 7) klimat, zasoby naturalne

W przypadku powierzchni ziemi, klimatu i zasobów naturalnych, stwierdzono neutralny wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast na wszystkie pozostałe komponenty środowiska realizacja projektów będzie miała wpływ pozytywny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych niekorzystne oddziaływanie może nastąpić jedynie w fazie ich wykonywania i może być związane bezpośrednio z uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Wówczas oddziaływania mają charakter odwracalny, chwilowy oraz występują w relatywnie krótkim czasie (krótkoterminowo).

Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, może spowodować nakładanie się działań w przypadku ich równoczesnej realizacji. Dlatego też, harmonogram realizacji zadań jest tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, a z drugiej ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

W przypadku zadań związanych z budową lub modernizacją uzbrojenia podziemnego o podejmowanych w tym zakresie pracach będą informowani wszyscy zarządcy sieci, tak by w jednym czasie uporządkować całość zidentyfikowanych spraw na danym terenie.

Minimalizacja oddziaływań inwestycji na środowisko, to różnego rodzaju działania, które mają wpłynąć na zmniejszenie uciążliwości przedsięwzięcia na otoczenie, zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji.

Są to m.in. następujące działania:

- ✓ w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- ✓ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- ✓ właściwe kierowanie pracami,
- ✓ dotrzymywanie terminów wykonywania prac budowlanych,
- ✓ nadzór nad skutecznością i jakością realizacji,
- ✓ stosowanie wysokiej klasy rozwiązań technicznych,
- ✓ ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak woda, piasek i energia,
- ✓ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

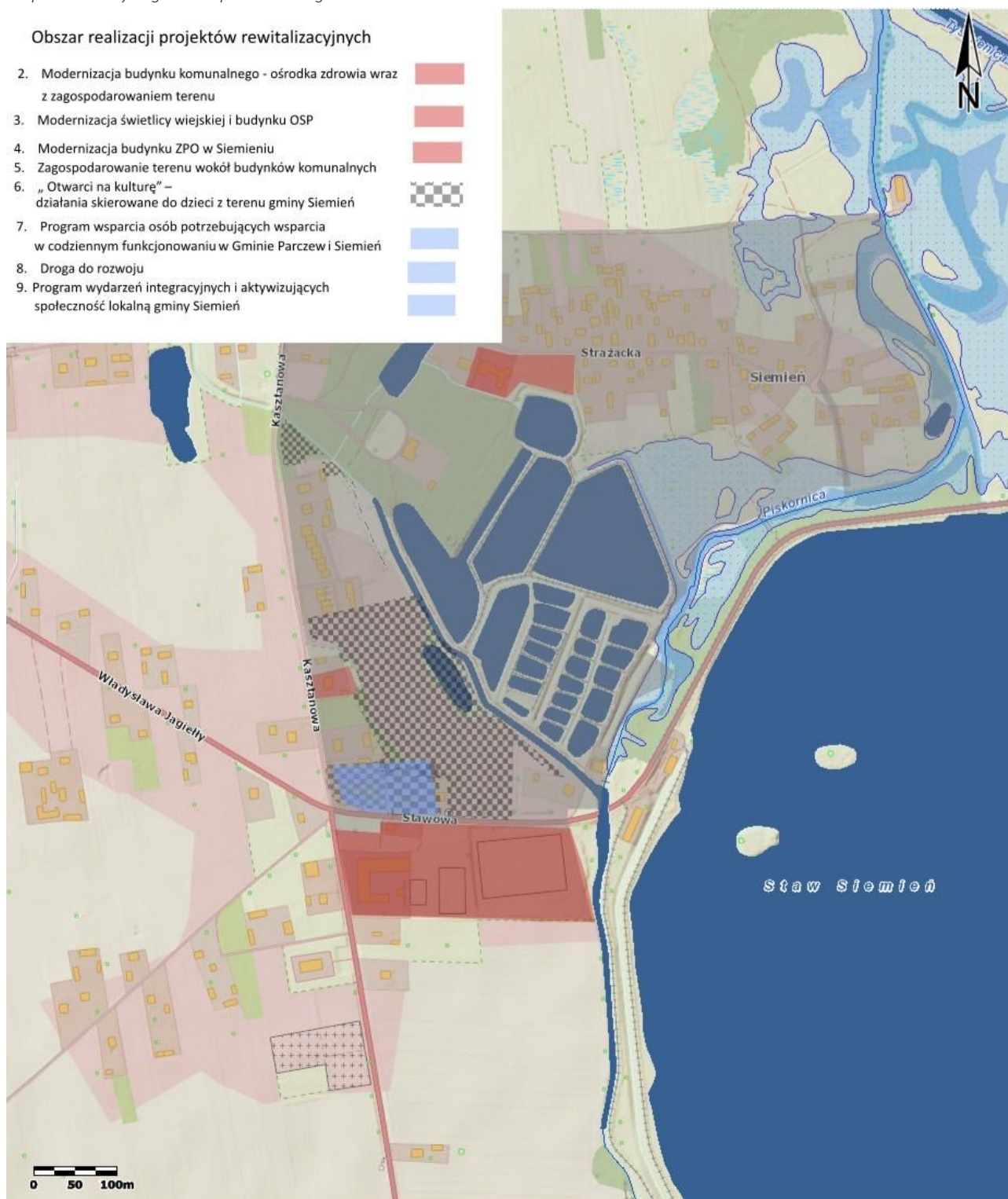
Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny, zatem oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie również miało zasięg lokalny. Natomiast realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Mówiąc o znacząco negatywnym oddziaływaniu na środowisko trzeba zaznaczyć, że będzie miało ono charakter tymczasowy i ograniczy się do realizacji planowanych inwestycji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. W perspektywie długoterminowej działania, które będą realizowane, korzystnie wpłyną nie tylko na znacząca poprawę warunków korzystania ze środowiska naturalnego, ale też na komfort życia mieszkańców Gminy Siemień.

Środki zapobiegawcze negatywnemu oddziaływaniu na środowisko to przede wszystkim rozwiązania, jakie zostały zaproponowane w przedmiotowym dokumencie. Są to przede wszystkim: wybór odpowiedniej lokalizacji, wybór właściwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Gmina Siemień położona jest w rejonie rzek Tyśmienica i Piwonja, dla których obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) określone zostały na mapach zagrożenia powodziowego, które to zostały opublikowane na stronie internetowej pod adresem: wody.isok.gov.pl.

Mapa 4 Obszary zagrożenia powodziowego Siemień

Źródło: opracowanie własne na podstawie wody.isok.gov.pl.

Z analizy dokumentów określających obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz przesłanych dokumentów do uzgodnienia wynika, iż tereny objęte projektem programu rewitalizacji częściowo znajdują się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Tyśmienica (Obszar Rewitalizacji Siemień).

Zgodnie z zapisami art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są m.in. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, natomiast zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, obszary te uwzględnia się m.in. w gminnym programie rewitalizacji.

Ochronę przed powodzią rozpatruje się nie tylko w kontekście występującego zagrożenia czy realizowanych działań technicznych, co ma odzwierciedlenie w ustawie Prawo wodne. Art. 165 ust. 1 cytowanej ustawy mówi, że jednym z ważniejszych aspektów wpływających na realizację ochrony przed powodzią jest kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych, a w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Mając na uwadze, że ochrona przed powodzią polega na zarządzaniu ryzykiem powodziowym należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 16 pkt 4 Prawa wodnego celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Odzwierciedleniem tego celu są ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, który mówi między innymi Właściwym sposobem ochrony przed powodzią jest użytkowanie terenów zalewowych w sposób niewrażliwy na skutki zalania. Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 ustawy Prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w gminnym programie rewitalizacji, natomiast na podstawie art. 166 ust. 10 cytowanej ustawy zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią proponowane w gminnym programie rewitalizacji nie może:

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym,
- stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków,
- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej,
- utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią wszystkie projekty zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 będą uwzględniać uwarunkowania prawne związane z lokalizacją na tzw. obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Dla potencjalnych projektów zlokalizowanych na obszarach zalewowych będą obowiązywać odrębne przepisy, m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego.

W jego myśl na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania.

Należy brać pod uwagę, że w sytuacji gdy przedsięwzięcie rewitalizacyjne realizowane będzie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wymagane będzie zastosowanie odpowiednich Gminny Program technologii, materiałów, zabezpieczeń sieci i urządzeń minimalizujących ryzyko strat, do których mogłoby dojść w wyniku powodzi.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Zgodnie z art. 57 i art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organem właściwym do uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023-2030” jest: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W odpowiedzi na wniosek złożony przez Wójta Gminy Siemień, z dnia 7 maja 2024 r., (data wpływu do WSSE 09.05.2024 r.), znak: BUA.6727.1.03.2024 w przedmiocie odstąpienia od potrzeby przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 **Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 13.05.2024 r., znak: DNS-NZ.7016.89.2024 r. poinformował**, iż w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) wymienione są dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Rozpatrywany dokument pn. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023- 2030 jak wynika z akt sprawy, nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu unormowań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że przedmiotowy dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i w związku z tym opiniowania przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Odpowiadając na pismo Wójta Gminy Siemień z dnia 7 maja 2024 r. (data wpływu: 9 maja 2024 r.) w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.), od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030, **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie** poinformował pismem z dnia 31 maja 2024 r., znak WSTI.410.19.2024.MK że na podstawie analizy przedłożonego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030 stwierdzono, że nie jest on dokumentem planistycznym, o których mowa w art. 46 pkt 1, ani dokumentem sektorowym, które zostały wymienione w art. 46 pkt 2 ustawy coś. Zatem w stosunku do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Siemień na lata 2022-2030 należy rozpatrzyć potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny

oddziaływania na środowisko w trybie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.).

Na podstawie analizy przedłożonego projektu dokumentu oraz uzasadnienia odstąpienia od przeprowadzenia soś opracowanego zgodnie z art. 49 ustawy ooś, stwierdzono, że projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Siemień na lata 2023-2030 nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja zadań wynikających z GPR nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a czas trwania ich oddziaływań na środowisko powinien zostać ograniczony do czasu wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych. Ze względu na ich skalę i charakter działań nie przewiduje się ich negatywnego oddziaływania na środowisko co więcej, ich realizacja przyczyni się do poprawy jakości środowiska.

W obrębie obszarów rewitalizacji występują: Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy Stawy Siemień oraz specjalny obszar ochrony ptaków Dolina Tyśmienicy PLB060004. Na terenie objętym rewitalizacją występują korytarze ekologiczne.

Z uwagi na charakter oraz lokalizację działań w ramach poszczególnych celów strategicznych nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń GPR spowodowała wystąpienie znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione, w tym także na integralność i spójność sieci Natura 2000. Ze względu na charakter działań nie przewiduje się także wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy przedłożonych informacji, biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.), **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie nie uznaje za konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023-2030.**

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023 – 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siemień na lata 2023 – 2030, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siemień.

12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siemień na lata 2023 – 2030, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

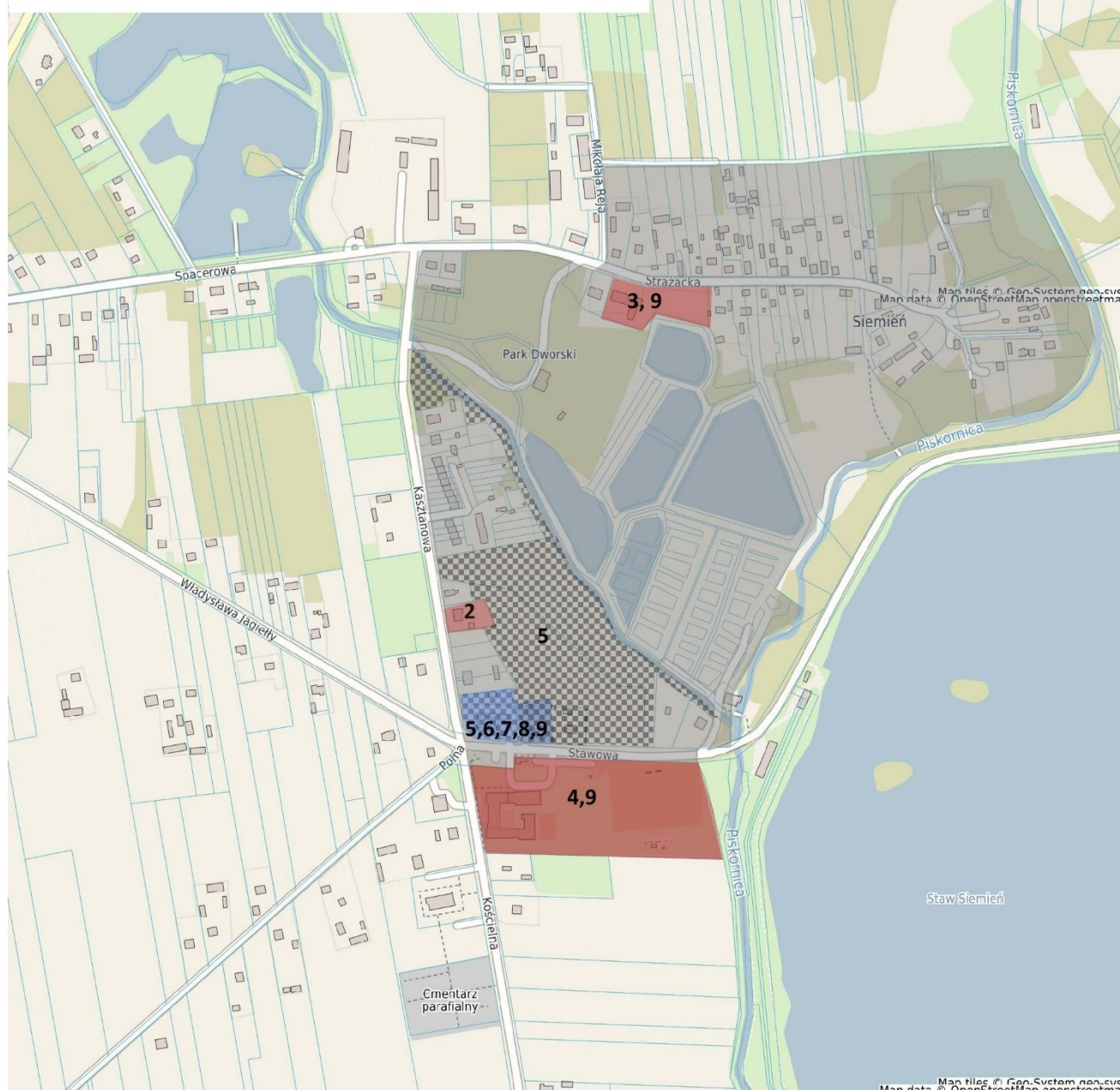
13. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Obszar realizacji projektów rewitalizacyjnych

2. Modernizacja budynku komunalnego - ośrodka zdrowia wraz z zagospodarowaniem terenu
3. Modernizacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP w Siemieniu wraz z zagospodarowaniem terenu
4. Modernizacja budynku ZPO w Siemieniu
5. Zagospodarowanie terenu wokół budynków komunalnych
6. „Otwarcie na kulturę” – działania skierowane do dzieci z terenu gminy Siemień
7. Program wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w Gminie Parczew i Siemień
8. Droga do rozwoju
9. Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Siemień

Skala 1:5000

Spis tabel:

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji.....	16
Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego	18
Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]	22
Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w 2021 r. [%]	22
Tabela 5 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Siemień.....	23
Tabela 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	23
Tabela 7 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	24
Tabela 8 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	24
Tabela 9 „Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	25
Tabela 10 „Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	25
Tabela 11 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	26
Tabela 12 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2020 r.	26
Tabela 13 Wartości wskaźników dla sfery społecznej.....	27
Tabela 14 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej	28
Tabela 15 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty	29
Tabela 16 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	30
Tabela 17 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	31
Tabela 18 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	32
Tabela 19 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 1000 mieszkańców	33
Tabela 20 Dostępność do usług kultury i usług społecznych (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)	33
Tabela 21 Wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną	34
Tabela 22 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej ...	35
Tabela 23 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	36
Tabela 24 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty	37
Tabela 25 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	38
Tabela 26 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową	39
Tabela 27 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Siemień	41
Tabela 28 Zakres obszaru rewitalizacji	43
Tabela 29 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji	52
Tabela 30 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji	53

Tabela 31. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Siemień	54
Tabela 32 Projekty komplementarne – zrealizowane.....	82
Tabela 33 Źródła finansowania GPR.....	86
Tabela 34 Ramy finansowe (PLN).....	87
Tabela 35 Harmonogram wdrażania GPR.....	88
Tabela 36 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR	91
Tabela 37 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	93
Tabela 38 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR.....	98

Spis map:

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze	17
Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Siemień	31
Mapa 3 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową.....	40
Mapa 4 Obszary zagrożenia powodziowego Siemień.....	108
Mapa 5 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Siemień.....	113
Mapa 6 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Glinny Stok.....	114